

PROCREDIT BANK AD BEOGRAD

**Finansijski izveštaji za godinu
završenu 31. decembra 2022.**

i

**Izveštaj spoljnog revizora o izvršenoj reviziji
finansijskih izveštaja za 2022. godinu**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 3
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans uspeha	
Izveštaj o ostalom rezultatu	
Bilans stanja	
Izveštaj o promenama na kapitalu	
Izveštaj o tokovima gotovine	
Napomene uz finansijske izveštaje	1 - 104
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU PROCREDIT BANK AD BEOGRAD

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja PROCREDIT BANK AD BEOGRAD (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2022. godine i bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembra 2022. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odeljku našeg izveštaja *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe ("IESBA Kodeks") i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju (koji ne uključuje finansijske izveštaje i Izveštaj revizora o njima) za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2022. Naše mišljenje o finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uveravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa Godišnjim izveštajem o poslovanju, sprovedi smo postupke u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju proveru da li je Godišnji izveštaj o poslovanju sastavljen u skladu sa važećim odredbama Zakona o računovodstvu.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU PROCREDIT BANK AD BEOGRAD (Nastavak)

Ostale informacije (Nastavak)

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije finansijskih izveštaja, po našem mišljenju:

- informacije obelodanjene u Godišnjem izveštaju o poslovanju za 2022. godinu, su po svim materijalno značajnim aspektima, usklađene sa finansijskim izveštajima Banke za 2022. godinu; i
- Godišnji izveštaj o poslovanju za 2022. godinu je sastavljen u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu.

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadzor nad procesom finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno značajan pogrešan iskaz ako takav iskaz postoji. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU
PROCREDIT BANK AD BEOGRAD (Nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja (Nastavak)

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim standardima revizije mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i obavljamo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike, i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.
- Vršimo procenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i da li, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na odgovarajuća obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo ocenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne poslovne promene i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali tokom naše revizije.

Beograd, 10. mart 2023. godine

Ksenija Ristić Kostić
Ovlašćeni revizor

BILANS USPEHA
U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2022. GODINE

	<u>Napomena</u>	<u>2022.</u>	<u>U RSD hiljada 2021.</u>
Prihodi od kamata	5.1, 7	4.880.925	4.167.303
Rashodi kamata	5.1, 7	(956.226)	(958.028)
Neto prihod po osnovu kamata	7	3.924.699	3.209.275
Prihodi od naknada i provizija	5.2, 8	2.247.186	1.834.203
Rashodi naknada i provizija	5.2, 8	(560.822)	(452.091)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	8	1.686.364	1.382.112
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	5.3, 9	155.715	64.623
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	4, 10	(96.668)	(66.590)
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	5.3, 11	(808.225)	(743.403)
Ostali poslovni prihodi	12	111.116	81.376
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		4.973.001	3.927.393
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	13	(1.096.846)	(994.826)
Troškovi amortizacije	14	(197.019)	(232.259)
Ostali prihodi	15	216.625	74.826
Ostali rashodi	16	(2.488.309)	(2.211.349)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		1.407.452	563.785
Porez na dobitak	5.17, 17	(175.962)	(94.033)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA		1.231.490	469.752

Napomene na narednim stranama čine sastavni
deo ovih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 9. marta 2023. godine

Ivan Smiljković
100102484-1910981740
025

Digitally signed by Ivan
Smiljković
100102484-1910981740025
Date: 2023.03.09 15:37:15 +01'00'

Ivan Smiljković
Član izvršnog odbora

Igor Anić
200005709

Digitally signed by
Igor Anić
200005709
Date: 2023.03.09
15:32:29 +01'00'

Igor Anić
Predsednik izvršnog odbora

**IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2022.GODINE**

	Napomena	U RSD hiljada dinara	
		2022.	2021.
DOBITAK PERIODA		1.231.490	469.752
<i>Ostali rezultat perioda</i>			
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	38	147.765	-
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	38	284	82
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	38	(383.466)	(16.390)
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	17	(22.208)	(12)
Ukupan negativan ostali rezultat perioda		(257.625)	(16.320)
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		973.865	453.432

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 9. marta 2023. godine

Ivan Smiljković
100102484-191098
1740025

Digitally signed by Ivan Smiljković
100102484-1910981740025
Date: 2023.03.09 15:37:47
+01'00'

Ivan Smiljković
Član izvršnog odbora

Igor Anić
200005709

Digitally signed by Igor Anić
200005709
Date: 2023.03.09
15:32:46 +01'00'

Igor Anić
Predsednik izvršnog odbora

**BILANS STANJA
NA DAN 31. DECEMBRA 2022. GODINE**

	<u>Napomena</u>	<u>31.12.2022.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2021.</u>
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	5.7, 19	19.814.215	18.757.005
Potraživanja po osnovu derivata	5.3, 23	5.642	699
Hartije od vrednosti	5.3, 20	6.741.979	7.156.940
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.3, 21	11.611.839	9.745.021
Kredit i potraživanja od komitenata	5.3, 22	106.913.139	116.200.545
Investicije u zavisna društva	5.8, 24	127.752	127.752
Nematerijalna imovina	5.11, 25	329.363	278.156
Nekretnine, postrojenja i oprema	5.9, 26	2.022.577	1.724.443
Investicione nekretnine	5.10, 27	140.515	370.785
Tekuća poreska sredstva	5.17	-	33.974
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	5.20, 28	47.370	47.370
Ostala sredstva	29	978.869	897.007
UKUPNO AKTIVA		<u>148.733.260</u>	<u>155.339.697</u>
PASIVA			
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata	5.3, 30	581	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5.4, 31	34.137.851	37.988.582
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	5.4, 32	94.219.102	96.331.145
Subordinirane obaveze	33	-	1.895.568
Rezervisanja	5.14, 34	378.583	365.659
Tekuće poreske obaveze	5.17, 35	64.913	-
Odložene poreske obaveze	5.17, 36	67.284	42.543
Ostale obaveze	37	1.165.648	990.767
Ukupno obaveze		<u>130.033.962</u>	<u>137.614.264</u>
Kapital			
Akcijski kapital	5.18, 38	6.439.757	6.439.757
Neraspoređeni dobitak	5.18, 38	10.182.266	8.950.776
Rezerve	5.18 38	2.077.275	2.334.900
Ukupno kapital		<u>18.699.298</u>	<u>17.725.433</u>
UKUPNO PASIVA		<u>148.733.260</u>	<u>155.339.697</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni
deo ovih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 9. marta 2023. godine

Ivan Smiljković
100102484-191098
1740025

Digitally signed by Ivan
Smiljković
100102484-1910981740025
Date: 2023.03.09 15:38:07
+01'00'

Ivan Smiljković
Član izvršnog odbora

Igor Anić
200005709

Digitally signed by
Igor Anić
200005709
Date: 2023.03.09
15:33:00 +01'00'

Igor Anić
Predsednik izvršnog odbora

**IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2022. GODINE**

	U RSD hiljada					
	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revaloriza- cione rezerve	Dobitak	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2021. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	707.356	8.481.024	17.272.001
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	82	-	82
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	(16.390)	-	(16.390)
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	-	-	-	(12)	-	(12)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	469.752	469.752
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	691.036	8.950.776	17.725.433
Početno stanje na dan 1. januara 2022. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	691.036	8.950.776	17.725.433
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina	-	-	-	147.765	-	147.765
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	284	-	284
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	(383.466)	-	(383.466)
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	-	-	-	(22.208)	-	(22.208)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	1.231.490	1.231.490
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	433.411	10.182.266	18.699.298

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 9. marta 2023. godine

Ivan Smiljković Digitally signed by Ivan Smiljković
100102484-19 100102484-1910981740025
10981740025 Date: 2023.03.09 15:38:25 +01'00'

Ivan Smiljković
Član izvršnog odbora

Igor Anić Digitally signed by Igor Anić
20000570 200005709
9 Date: 2023.03.09 15:33:12 +01'00'

Igor Anić
Predsednik izvršnog odbora

**IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2022. GODINE**

	2022.	U RSD hiljada 2021.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	7.665.077	6.478.304
Prilivi od kamata	4.945.529	4.384.389
Prilivi od naknada	2.284.710	1.849.541
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	434.838	244.374
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(5.243.888)	(4.827.035)
Odlivi po osnovu kamata	(901.996)	(993.630)
Odlivi po osnovu naknada	(556.968)	(448.260)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(1.093.711)	(996.436)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(334.249)	(325.072)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(2.356.964)	(2.063.637)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	2.421.189	1.651.269
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	6.661.023	3.775.391
Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	5.961.260	-
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	45.432	3.946
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	654.331	3.771.445
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	-	(4.523.925)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	-	(4.521.905)
Smanjenje drugih finansijskih obaveza	-	(2.020)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	9.082.212	902.735
Plaćeni porez na dobit	(75.004)	(137.508)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	9.007.208	765.227
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	21.325	6.829
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	21.325	6.829
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(221.712)	(1.831.725)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	(1.823.240)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(221.712)	(8.485)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(200.387)	(1.824.896)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	6.538.695	11.423.884
Prilivi po osnovu uzetih kredita	6.538.695	11.423.884
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(15.037.064)	(9.065.685)
Odlivi po osnovu subordiniranih obaveza	(1.891.870)	-
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(13.105.641)	(9.025.233)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(39.553)	(40.452)
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(8.498.369)	2.358.199
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	20.886.120	21.684.408
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(20.577.668)	(20.385.878)
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	308.452	1.298.530
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE (NEGATIVNE)/POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	12.318.139	10.957.124
	(9.988)	62.485
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (Napomena 44)	12.616.603	12.318.139

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 9. marta 2023. godine

Ivan Smiljković
100102484-1910
981740025

Digitally signed by Ivan Smiljković
100102484-1910981740025
Date: 2023.03.09 15:38:43 +01'00'

Ivan Smiljković
Član izvršnog odbora

Igor Anić
20000570
9

Digitally signed by Igor Anić
200005709
Date: 2023.03.09 15:33:26 +01'00'

Igor Anić
Predsednik izvršnog odbora

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

ZA 2022. GODINU

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***Sadržaj**

1.	OPŠTE INFORMACIJE	1
2.	OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	2
3.	PROCENE I PROSUĐIVANJA	5
4.	FUNKCIONALNA VALUTA I VALUTA PRIKAZIVANJA	7
5.	KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE	7
6.	UPRAVLJANJE RIZICIMA	21
7.	PRIHODI I RASHODI OD KAMATA	66
8.	PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	67
9.	NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA ..	67
10.	NETO RASHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE	67
11.	NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	68
12.	OSTALI POSLOVNI PRIHODI	70
13.	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	70
14.	TROŠKOVI AMORTIZACIJE	71
15.	OSTALI PRIHODI	71
16.	OSTALI RASHODI	72
17.	POREZ NA DOBITAK	73
18.	KLASIFIKACIJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA	75
19.	GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE	77
20.	HARTIJE OD VREDNOSTI	78
21.	KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA	78
22.	KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA	78
23.	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA	80
24.	INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA	80
25.	NEMATERIJALNA IMOVINA	81
26.	NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	82
27.	INVESTICIONE NEKRETNINE	84
28.	STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI	84
29.	OSTALA SREDSTVA	85
30.	OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA	85
31.	DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI	86
32.	DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA	88
33.	SUBORDINIRANE OBAVEZE	89
34.	REZERVISANJA	90
35.	TEKUĆE PORESKE OBAVEZE	91
36.	ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	92
37.	OSTALE OBAVEZE	93
38.	KAPITAL	94
39.	POTENCIJALNE OBAVEZE I VANBILANSNE POZICIJE	96
40.	LIZING	97
41.	USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA	98
42.	USAGLAŠENOST SA POKAZATELJIMA NARODNE BANKE SRBIJE	99
43.	ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA	99
44.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI U IZVEŠTAJU O TOKOVIMA GOTOVINE	103
45.	EFEKAT RUSKO-UKRAJINSKOG KONFLIKTA NA POSLOVANJE BANKE	103
46.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA	104

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

1. OPŠTE INFORMACIJE

ProCredit Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka“) osnovana je Ugovorom o osnivanju Micro Finance Bank a.d. Beograd, zaključenim 31. marta 2001. godine između 5 osnivača – inostranih finansijskih institucija.

Banka je dobila dozvolu za rad Rešenjem Narodne banke Jugoslavije broj G.538 od 5. aprila 2001. godine. Banka je stekla svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar Privrednog suda u Beogradu pod brojem V Fi-3571-01 od 9. aprila 2001. godine (registarski uložak 3-135-00).

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- primanje svih vrsta novčanih depozita;
- davanje i uzimanje svih vrsta kredita;
- deviznim, devizno-valutnim i menjačkim poslovima;
- izdavanjem hartija od vrednosti i novčanih kartica;
- čuvanjem sredstava i hartija od vrednosti i upravljanjem njima;
- kupovinom i prodajom hartija od vrednosti;
- izdavanjem jemstva, garancija, avala i drugih oblika jemstva;
- poslovima platnog prometa;
- posredovanje u trgovini hartijama od vrednosti; i
- kupovanje i naplata potraživanja, kao i pružanje drugih finansijskih usluga.

Rešenjem Narodne banke Jugoslavije br. 85/2001 od 10. aprila 2001. godine Banka je dobila dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom („veliko ovlašćenje“).

U 2003. godini, Micro Finance Bank a.d. Beograd je promenila naziv u ProCredit Bank a.d. Beograd. Promena naziva je upisana u registar Trgovinskog suda u Beogradu 12. septembra 2003. godine pod brojem XVI-Fi-8824/03.

Banka je članica ProCredit Grupe, a ProCredit Holding AG & CO KGaA, Frankfurt, Nemačka je vlasnik 100% kapitala Banke i ujedno krajnji matični entitet Grupe.

Banka poslovanje obavlja u svom sedištu u Beogradu, u ulici Milutina Milankovića br. 17 i 6 ekspozitura od kojih su po jedna u Beogradu, Novom Sadu, Kragujevcu, Nišu, Subotici i Pančevu.

Banka je osnovala ProCredit Leasing d.o.o. Beograd koji je registrovan kod Agencije za privredne registre u Beogradu pod registarskim brojem 1973/2005 od 17. februara 2005. godine. Banka je 100% vlasnik preduzeća ProCredit Leasing d.o.o. Beograd (u daljem tekstu „Lizing“).

U skladu sa Zakonom o stečaju i likvidaciji banaka i društava za osiguranje, Skupština Lizinga je dana 1. januara 2018. godine donela Odluku o prestanku rada i pokretanju likvidacije, koja je u zakonskom roku dostavljena Narodnoj banci Srbije kao regulatornom telu, i koja je dala saglasnost za pokretanje postupka likvidacije. Postupak likvidacije ProCredit Leasing d.o.o. Beograd-u likvidaciji je otpočeo 30. aprila 2018. godine i još uvek nije okončan.

S obzirom da Banka ispunjava uslove iz člana 8. Odluke Narodne banke Srbije o kontroli bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, Banka ne sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

Banka je na dan 31. decembra 2022. godine imala 404 zaposlena (31. decembar 2021. godine: 388 zaposlenih radnika).

Poreski identifikacioni broj Banke je 100000215.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Priloženi finansijski izveštaji Banke za 2022. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja („MSFI“), izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i propisima Narodne banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Banka, kao veliko pravno lice, u skladu sa Zakonom o računovodstvu („Službeni glasnik RS“, br. 73/2019 i 44/2021 - u daljem tekstu „Zakon“) u obavezi je da primenjuje MSFI. Dodatno, u skladu sa Zakonom o bankama („Službeni glasnik RS“, br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), propisano da banke pri sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju MSFI od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka njihove primene. MSFI čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi - MRS, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, izdata od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), odnosno Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja (IFRIC).

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- nekretnina iskazanih po tržišnoj, odnosno revalorizovanoj vrednosti;
- finansijskih sredstava iskazanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat; i
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti.

Priloženi finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, što podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke („Službeni glasnik RS“, br. 93/2020).

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) je zvanična izveštajna i funkcionalna valuta u Republici Srbiji. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u Napomeni 5.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2022. godinu, izuzev novousvojenih izmenjenih MRS, MSFI i tumačenja standarda (IFRIC) navedenih u Napomeni 2(a).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
(Nastavak)****(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijske periode koji počinju 1. januara 2022. godine***

Sledeće izmene i dopune postojećih standarda izdate od strane IASB se obavezno primenjuju prvi put za finansijske periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine i stoga su primenjive na priložene finansijske izveštaje Banke:

- Izmene MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ kojom se ažuriraju upućivanja na Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje. Izmene ažuriraju zastarelu referencu na Konceptualni okvir u MSFI 3 bez značajnih promena zahteva u standardu.
- Izmene MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ – Prihodi pre namenjene upotrebe. Izmene zabranjuju da se od nabavne vrednosti nekretnine, postrojenja i opreme odbiju bilo kakvi prihodi od prodaje proizvedenih predmeta dok se to sredstvo dovodi na lokaciju i stanje neophodno da bi moglo da funkcioniše na način koji je rukovodstvo planiralo. Umesto toga, entitet priznaje prihode od prodaje takvih predmeta i troškove proizvodnje tih predmeta u bilansu uspeha.
- Izmene MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ – Štetni ugovori - Troškovi ispunjenja ugovora. Izmenama se precizira da troškovi ispunjenja ugovora obuhvataju troškove koji se direktno odnose na ugovor. Troškovi koji se direktno odnose na ugovor mogu biti ili inkrementalni troškovi ispunjenja tog ugovora (na pr. direktni rad, materijal) ili alokacija drugih troškova koji se direktno odnose na ispunjenje ugovora (na pr. alokacija troška amortizacije za stavku nekretnina, postrojenja i opreme koja se koristi za ispunjenje ugovora).
- Godišnja unapređenja MSFI, Ciklus 2018-2020 kojima su izmenjeni sledeći standardi:
 - MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Izmjena dozvoljava zavisnom pravom licu koje primenjuje paragraf D16(a) MSFI 1 da meri kumulativne kursne razlike koristeći iznose koje je prijavilo matično pravno lice, na osnovu datuma prelaska matičnog pravnog lica na MSFI.
 - MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ – Ova izmena pojašnjava koje naknade entitet uključuje kada primenjuje „test od 10 procenata“ u proceni da li treba prestati priznavati finansijsku obavezu. Entitet uključuje samo naknade plaćene ili primljene između entiteta (zajmoprimca) i zajmodavca, uključujući naknade plaćene ili primljene od strane entiteta ili zajmodavca u ime drugog.
 - MSFI 16 „Lizing“ – Izmenom se uklanja ilustracija plaćanja zakupodavca u vezi sa poboljšanjima zakupa (ulaganja u tuđa osnovna sredstva) kako bi se rešila svaka potencijalna zabuna u pogledu tretmana podsticaja za iznajmljivanje koja bi mogla nastati zbog načina na koji su podsticaji za zakup ilustrovani u tom primeru. Kako je trenutno sastavljen, ovaj primer nije jasan o tome zašto takva plaćanja nisu podsticaj za iznajmljivanje.
 - MRS 41 „Poljoprivreda“ – Ovom izmenom se uklanja zahtev za isključivanje tokova gotovine za oporezivanje prilikom odmeravanja fer vrednosti, čime se zahtevi za merenje fer vrednosti iz MRS 41 usklađuju sa zahtevima iz MSFI 13 „Odmeravanje fer vrednosti“.

Primena istih nije rezultirala u značajnim izmenama računovodstvenih politika i nije imala uticaj na priložene finansijske izveštaje Banke.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
(Nastavak)**(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke**

IASB je objavio određeni broj novih i izmenjenih standarda i IFRIC tumačenja, koji se primenjuju na buduće izveštajne periode. Oni nisu ranije usvojeni od strane Banke, a Banke namerava da ih primeni kada stupe na snagu.

- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine) i naknadne izmene MSFI 17 koje se bave problemima i izazovima implementacije koji su identifikovani nakon što je MSFI 17 objavljen 2017. godine (na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine). MSFI 17 zamenjuje MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ od 1. januara 2023. godine.
- Izmene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ – Produžetak roka za privremeno izuzeće od primene MSFI 9 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).
- Izmjena MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – Početna primena MSFI 17 i MSFI 9 - Uporedne informacije. Entitet koji odluči da primeni izmenu primenjuje je kada prvi put primeni MSFI 17.
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i MSFI Izjava o praksi 2: Obelodanjivanje računovodstvenih politika (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).
- Izmene MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“ - Definicija računovodstvene procene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine). Izmenama se pojašnjava razlika između promena računovodstvenih procena i promena računovodstvenih politika i ispravke grešaka.
- Izmene MRS 12 „Odloženi porezi“ – Odloženi porez koji se odnosi na imovinu i obaveze proistekle iz jedne transakcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).
- Izmene MSFI 16 „Lizing“ – Obaveze u prodaji i povraćaju lizinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine).
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine).
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Dugoročne obaveze sa kovenantama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine).

U toku je procena uticaja navedenih novih standarda i izmena od strane rukovodstva Banke. Rukovodstvo smatra da primena prethodno navedenih standarda i izmena postojećih standarda neće imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu njihove početne primene.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PROCENE I PROSUĐIVANJA

Banka vrši procene i pretpostavke koje utiču na iznose sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima za sledeću finansijsku godinu. Procene i mišljenja se neprekidno evaluiraju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koja se smatra da su razumna u datim okolnostima. Stvarni iznosi se mogu razlikovati od ovih procena.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da mogu prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

Odmeravanje očekivanih kreditnih gubitaka

Banka najmanje na mesečnoj bazi revidira svoje kreditne portfolije radi procene obezvređenja. Metodologija podrazumeva priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka u svakom trenutku kako bi iznos očekivanih kreditnih gubitaka priznatih na svaki izveštajni datum odslikavao promene u kreditnom riziku finansijskih instrumenata.

Ispravke vrednosti se zasnivaju na očekivanim kreditnim gubicima povezanim sa verovatnoćom neizmirenja obaveza u narednih dvanaest meseci osim ukoliko nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od nastanka. Neophodnost ispravke vrednosti očekivanih gubitaka tokom veka trajanja nastupa kada se otkrije znatno uvećanje kreditnog rizika od datuma priznavanja izloženosti. Cilj zahteva o umanjenju vrednosti jeste da se prizna očekivani gubitak kredita za sve finansijske instrumente uzimajući u obzir sve razumne i dostupne podatke, uključujući i one koji se odnose na budući period. Ovaj model je okrenut budućnosti i menja model nastalih gubitaka za priznavanje kreditnih gubitaka u smislu što više nije neophodno da se desi neki nepredviđeni događaj (okidač) kako bi se priznavali kreditni gubici.

Vrednovanje očekivanih kreditnih gubitaka je zasnovano na svim razumnim i pouzdanim podacima koji su dostupni bez nepotrebnih troškova, pri čemu se uključuju i istorijski, trenutni i podaci predviđeni za budući period. Prosečne primenjene stope PD po nivoima su prikazane u Napomeni 6.1.1 - Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik. Gubici usled ispravke vrednosti za pojedinačno značajne plasmane bazirani su na proceni diskontovanih budućih novčanih tokova pojedinačnih plasmana, imajući u vidu otplate i realizaciju sredstava koja služe kao kolaterali tih plasmana.

Rezervisanja

Rezervisanja su, u velikoj meri, stvar prosuđivanja, posebno kad su u pitanju sudski sporovi. Banka procenjuje verovatnoću nastanka nepovoljnog događaja koji je rezultat prošlog događaja, i ako je procenjeno da će događaj nastati sa više od pedeset procenata verovatnoće, Banka vrši rezervisanje ukupnog iznosa obaveze.

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Fer vrednost investicija kotiranih na aktivnim tržištima zasniva se na tekućim cenama ponude (finansijska sredstva) ili tražnje (finansijske obaveze). Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrednost tehnikama procene. To uključuje primenu nedavnih transakcija između nezavisnih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike procene koje koriste učesnici na tržištu.

Modeli procene odslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili posle datuma merenja. Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke revidira modele kako bi se postaralo da na odgovarajući način odslikavaju tekuće tržišne uslove, uključujući relativnu likvidnost tržišta i kamatne marže.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)***Koristan vek trajanja nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme***

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme („osnovnih sredstava“) zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, tehničkom razvoju i promenama na koji utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za korišćenje korisnog veka trajanja.

Promene u procenama mogu da dovedu do značajnih promena u sadašnjoj vrednosti stalne imovine i iznosima koji su evidentirani u bilansu uspeha u određenim periodima.

Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna imovine i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja

Klasifikacija finansijskih sredstava

Banka procenjuje poslovni model u okviru kojeg se drže finansijska sredstva. Takođe, Banka procenjuje da li ugovoreni novčani tokovi finansijskih sredstava predstavljaju samo plaćanja kamate i glavnice (Napomena 5.3).

Lizing

Inkrementalna stopa zaduživanja, koja se koristi kao diskontna stopa za vrednovanje sadašnje vrednosti lizing plaćanja, utvrđuje se analiziranjem internih izvora informacija o pozajmicama i koriguje kako bi reflektovala ugovorene uslove lizinga i tip sredstva koje je uzeto u lizing.

Inkrementalna stopa zaduživanja se određuje na bazi troškova finansiranja obaveze sličnog trajanja i sličnog obezbeđenja kao ona koja je predviđena lizing ugovorom.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima prilikom odlaska u penziju nakon ispunjenja zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih.

Ukoliko bi diskontna stopa koja se koristi bila viša/niža za 1,0% od procene rukovodstva, rezervisanja za otpremnine bila bi niža za RSD 899 hiljada ili viša za RSD 1.093 hiljade u odnosu na rezervisanja iskazana u poslovnim knjigama Banke na dan 31. decembra 2022. godine.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***4. FUNKCIONALNA VALUTA I VALUTA PRIKAZIVANJA**

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Banka posluje („funkcionalna valuta“). Finansijski izveštaji su prikazani u dinarima (RSD) koji predstavljaju funkcionalnu i valutu prikazivanja.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, kao i one u koje je ugrađena valutna klauzula, preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije koji je važio na taj dan.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao dobiti ili gubici od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule (Napomena 10).

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane Narodne banke Srbije, bili su sledeći:

U RSD	31.12.2022.	31.12.2021.
USD	110,1515	103,9262
EUR	117,3224	117,5821
CHF	119,2543	113,6388
CNY	15,8441	16,3037
GBP	132,7026	140,2626

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE**5.1. Prihodi i rashodi od kamata**

Prihodi i rashodi od kamata za sve finansijske instrumente koji nose kamatu, osim finansijskih sredstava koja se klasifikuju po fer vrednost kroz bilans uspeha priznaju se u okviru prihoda od kamata i rashoda kamata u bilansu uspeha koristeći metod efektivne kamatne stope.

Metod efektivne kamatne stope je metod koji računa troškove otplate finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza kao i troškove dodeljivanja kamatnih prihoda ili kamatnih troškova u određenom periodu. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta, ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Kada se računa efektivna kamatna stopa, Banka procenjuje tokove gotovine uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskog instrumenta (na primer, mogućnost plaćanja unapred) ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Kalkulacija uključuje sve naknade i iznose plaćene ili primljene između dve ugovorne strane koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge premije ili diskonte.

Naknade po osnovu odobrenih kredita se razgraničavaju i amortizuju kao prihod od kamata na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja kredita. Proporcionalno razgraničavanje naknada se ne razlikuje materijalno od primene metode efektivne kamatne stope.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija**

Prihodi i rashodi od naknada i provizija se priznaju u momentu nastanka usluge, a po načelu uzročnosti prihoda i rashoda na obračunskoj osnovi.

Ostale naknade i provizije uglavnom nastaju po osnovu izvršenih usluga platnog prometa, izdavanja garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

5.3. Finansijska sredstva i obaveze*Klasifikacija*

Banka klasifikuje finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrednosti, finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat i finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Klasifikacija zavisi od poslovnog modela i karakteristika ugovorenih novčanih tokova. Rukovodstvo vrši klasifikaciju finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

Banka klasifikuje finansijske obaveze kao obaveze koje se mere po amortizovanoj vrednosti ili kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Inicijalno priznavanje

Finansijska sredstva i obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove za sva finansijska sredstva ili obaveze koja se ne vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke od momenta kada se Banka ugovornim obavezama vezala za instrument.

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno na datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Naknadno merenje

Finansijska sredstva i finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti se nakon početnog priznavanja vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat, finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha i finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha se nakon inicijalnog priznavanja iskazuju po fer vrednosti.

Fer vrednost finansijskih sredstava koja se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva (i tržište hartija od vrednosti koje se ne kotiraju na berzi) nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrednost tehnikama procene.

To uključuje primenu nedavnih transakcija između nezavisnih strana, pozivanje na druge instrumente koji su suštinski isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i opciju modela formiranja cena maksimalnim korišćenjem informacija sa tržišta.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.3. Finansijska sredstva i obaveze (Nastavak)***Prestanak priznavanja*

Banka prestaje da priznaje finansijsko sredstvo kada su ugovorena prava na tokove gotovine datog finansijskog sredstva istekla ili kada Banka prenese finansijsko sredstvo transakcijom u kojoj se na kupca prenose suštinski svi rizici i koristi vlasništva nad sredstvom ili u kojoj ni ne prenosi ni ne zadržava rizike i koristi proizašle iz vlasništva, ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom.

Po prestanku priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i zbira primljene naknade i eventualnih kumulativnih dobitaka ili gubitaka koji su prethodno bili priznati u okviru ostalog rezultata priznaje se u bilansu uspeha.

Banka prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada je ugovorna obaveza izmirena, ukinuta ili istekla.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Cilj zahteva o umanjuju vrednosti jeste da se prizna očekivani gubitak kredita za sve finansijske instrumente uzimajući u obzir sve razumne i dostupne podatke, uključujući i one koji se odnose na budući period.

Stoga, neophodnost rezervisanja očekivanih gubitaka tokom veka trajanja nastupa kada se otkrije znatno uvećanje kreditnog rizika od datuma otkrivanja izloženosti.

Nivoi MSFI 9 odgovaraju sledećim kategorijama u Banci:

- Nivo 1
- Nivo 2
- Nivo 3

Redovna procena objektivnih dokaza obezvređenja je primenjiva kod svih bilansnih i vanbilansnih kreditnih izloženosti, bez obzira na njihovu veličinu.

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke (ECL – *Expected Credit Losses*) koja reflektuju promene u kreditnom kvalitetu od početnog priznavanja finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (AC) i po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), uključujući kredite, dužničke hartije od vrednosti, ugovore o finansijskim garancijama i preuzete obaveze po osnovu odobrenih kreditnih linija.

Očekivani kreditni gubici se definišu kao verovatnoćom ponderisana procena kreditnih gubitaka koja uzima u obzir vremensku vrednost novca. Nakon inicijalnog priznavanja finansijskih sredstava koja ulaze u obuhvat politike obezvređenja, Banka knjiži rezervisanje za gubitak (ispravku vrednosti finansijskog sredstva) jednako 12-mesečnim očekivanim kreditnim gubicima, koji proizilaze iz događaja koji uzrokuju status neizmirenja obaveza, mogućih u narednih 12 meseci.

Naknadno, za finansijska sredstva za koja je utvrđeno značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, priznaje se rezervisanje za gubitak (ispravku vrednosti finansijskog sredstva) jednako očekivanim kreditnim gubicima tokom celog perioda trajanja finansijskog sredstva, koji proizilaze iz događaja koji uzrokuju status neizmirenja obaveza, mogućih tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.3. Finansijska sredstva i obaveze (Nastavak)***Odmeravanje očekivanih kreditnih gubitaka*

Odmeravanje očekivanih kreditnih gubitaka je objektivna (nepriistrasna) verovatnoćom ponderisana prosečna procena kreditnih gubitaka koja reflektuje vremensku vrednost novca i utvrđuje se evaluacijom niza mogućih ishoda. Kreditni gubitak je razlika između novčanih tokova koje Banka potražuje u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Banka očekuje da primi (tj. manjak novčanih sredstava) diskontovana inicijalnom efektivnom kamatnom stopom konkretnog finansijskog instrumenta.

Prilikom merenja očekivanih kreditnih gubitaka razmatraju se informacije o prošlim događajima, trenutni uslovi i razumna i argumentovana procena buduće situacije. Za nepovučena sredstva i finansijske garancije u obračunu očekivanih kreditnih gubitaka koriste se faktori kreditne konverzije (CCF).

Očekivani kreditni gubici se obračunavaju za maksimalni ugovoreni period izloženosti kreditnom riziku po osnovu konkretnog finansijskog instrumenta.

Kada je kredit nenaplativ, umanjenje vrednosti se radi preko računa ispravke vrednosti za obezvređenje kredita. Takvim kreditima se umanjuje vrednost nakon što se završe sve neophodne procedure i utvrdi iznos gubitka.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja smanji i smanjenje se može objektivno povezati sa bilo kojim događajem nakon što je obezvređenje priznato (kao što je poboljšanje dužnikovog kreditnog rejtinga), prethodno priznati gubitak zbog obezvređenja se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti. Iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha.

Poslovni model

Poslovni model Banke za kredite i potraživanja od komitenata se bazira na pristupu držanja radi prikupljanja novčanih sredstava:

- Banka ima jednostavan tradicionalan bankarski pristup;
- Postoji jasno određena ciljna grupa (MSP);
- Banka nudi jednostavne kreditne usluge, kao što su krediti, dozvoljeni minusi, kreditne linije; kreditne kartice i dokumentarno poslovanje; i
- Ni na jednom nivou ne postoji sistem kompenzacija zasnovan na bonusima vezanim za učinak.

Poslovni model obuhvata ključne aktivnosti jednostavnog tradicionalnog bankarskog poslovanja, pri čemu je Banka specijalizovana za zadovoljavanje potreba malih i srednjih preduzeća (MSP), uključujući njihove vlasnike i poslovne partnere. Isto tako, Banka pruža bankarske usluge fizičkim licima i nudeći im jednostavno i lako pristupačne depozitne usluge i na taj način promoviše razvoj kulture štednje i doprinosi većoj ekonomskoj stabilnosti privatnih domaćinstava.

Banka ne nudi nikakve složene finansijske proizvode ili usluge upravljanja sredstvima, već je usmerena na transparentne i jednostavne proizvode koje traže mala i srednja preduzeća i privatna domaćinstva. Primarni izvor prihoda je kamata koja se zaračunava na kreditni portfolio. Kamatne stope su transparentno utvrđene i konkurentne u tržišnom kontekstu.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)*

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.3. Finansijska sredstva i obaveze (Nastavak)***Poslovni model (Nastavak)*

Prodaja portfolija ne menja nužno poslovni model, odnosno ako prodaje nisu učestale (čak i ako su materijalno značajne u smislu vrednosti) ili njena vrednost nije materijalno značajna bilo na pojedinačnom ili ukupnom nivou (čak i ako su učestale). Takve prodaje mogu biti:

- Redovne prodaje iz sledećih razloga:
 - Došlo je do povećanja kreditnog rizika (problematične/defaulted izloženosti); i
 - Ostali razlozi – kada godišnja prodaja iznosi manje od 5% od ukupnog prosečnog godišnjeg kreditnog portfolija, portfolio se smatra materijalno beznačajnim i ne kosi se sa poslovnim modelom držanja sredstava radi prikupljanja.
- Vanredne prodaje – kao rezultat promene poslovne strategije:
 - Prodaja finansijskog sredstva zbog toga što više ne ispunjava kreditne uslove naznačene u Poslovnoj strategiji Banke.

Procena poslovnog modela se vrši ad-hoc, ukoliko postoje značajne promene poslovne aktivnosti i/ili strategije.

SPPI test

SPPI (*Solely Payment of Principal and Interest*) kriterijum je ispunjen ako ugovoreni uslovi finansijskog sredstva pokrenu, na naznačene datume, novčane tokove koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neizmireni iznos glavnice.

Glavnica se definiše kao fer vrednost finansijskog sredstva prilikom inicijalnog knjiženja. Prihvaćeno je da se glavnica vremenom može menjati ako postoje otplate glavnice.

Kamatna stopa treba da sadrži samo sledeće elemente:

- vremenska vrednost novca;
- kreditni rizik povezan sa neizmirenim iznosom glavnice;
- ostali bazični rizici kreditiranja i troškovi – rizik likvidnosti, administrativni troškovi; i
- profitna marža.

Merenje finansijskih sredstava prema amortizovanoj vrednosti je adekvatno samo za jednostavne novčane tokove sa niskom varijabilnošću, kao što su to jednostavni kreditni proizvodi, potraživanja i dužničke hartije od vrednosti. Ugovoreni novčani tokovi koji ispunjavaju SPPI kriterijum u skladu su sa osnovnim kreditnim aranžmanom, tj. proizvodima Banke.

Banka sprovodi SPPI test najmanje u sledećim situacijama:

- Inicijalni test;
- Prilikom uvođenja nove kreditne olakšice Banka treba da ima SPPI test kao deo Odobrenja novog rizika (*New Risk Approval – NRA*);
- Prilikom uvođenja novog modela ugovora;
- Prilikom uvođenja novog individualnog ugovora;
- Prilikom uvođenja nove odredbe koja nije potvrđena i dokumentovana da ispunjava SPPI kriterijum; i
- Kada Banka odluči da sprovede pravo iz ugovora. Takvo pravo može biti povećanje kamatne stope usled pogoršanja makroekonomske situacije na tržištu. Banka treba da obezbedi dokaz i dokumentuje da promene koje proizlaze iz ostvarivanja prava zadovoljavaju SPPI kriterijum.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.3. Finansijska sredstva i obaveze (Nastavak)***Reklasifikacije*

Finansijska sredstva se reklasifikuju samo u slučaju promene poslovnog modela upravljanja tim finansijskim sredstvima. Reklasifikacija se vrši u skladu sa odredbama definisanim MSFI. Finansijske obaveze se ne reklasifikuju.

5.3.1. Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplata koja nisu kotirana na aktivnom tržištu.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti priznaju se kada se sredstva prenesu korisniku. Nakon inicijalnog priznavanja, a na osnovu poslovnog modela koji za cilj ima isključivo prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i karakteristika ugovorenih novčanih tokova koji za cilj imaju isključivo naplatu kamate i glavnice, naknadna odmeravanja se vrše po amortizovanoj vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja. Amortizovana vrednost se izračunava uzimanjem u obzir svih troškova odobravanja kredita kao i svih popusta ili premija u vezi sa izmirenjem obaveza.

5.3.2. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat kada su ispunjeni sledeći uslovi:

- poslovnim modelom je definisano da se finansijsko sredstvo drži sa ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova kao i prodaje, i
- ugovoreni novčani tokovi se odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate.

Nakon inicijalnog priznavanja, finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat, se iskazuju po fer vrednosti.

Nerealizovani dobiti i gubici po osnovu finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz ostali rezultat evidentiraju se u okviru revalorizacionih rezervi, dok se finansijsko sredstvo ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok to sredstvo nije obezvređeno.

Kada se finansijska sredstva klasifikovana kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat otuđe ili kada im se umanju vrednost, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru kapitala knjiže se u bilansu uspeha.

5.3.3. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijska sredstva koja nisu ispunila kriterijum da budu vrednovana po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat, klasifikuju se kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Derivatni finansijski instrumenti su takođe klasifikovani kao instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha osim ako su određeni kao instrumenti zaštite od rizika. Dobici i gubici proistekli iz promena u fer vrednosti derivata se uključuju u neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.4. Finansijske obaveze**

Depoziti, obaveze po kreditima i subordinirane obaveze su osnovni izvor finansiranja Banke, početno se vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji im se mogu direktno pripisati.

Depoziti, obaveze po kreditima i subordiniranim obavezama se naknadno prikazuju po amortizovanoj vrednosti.

Sve razlike između priliva sredstava umanjenoj za transakcione troškove i otkupne vrednosti se priznaju u bilansu uspeha i razgraničavaju se na period korišćenja finansijskog instrumenta primenom metoda efektivne kamatne stope.

5.5. Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja kada postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se izvrši izmirenje na neto bazi ili da se istovremeno realizuje i sredstvo i obaveza.

5.6. Sporazumi o prodaji i ponovnoj kupovini

Hartije od vrednosti kupljene po sporazumu o ponovnoj prodaji („*reverse repos*“) evidentiraju se kao Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija.

Repo transakcije su uključene u poziciju Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija ukoliko im je rok dospeća kraći od tri meseca od datuma kupovine. Razlika između cena prodaje i ponovne kupovine tretira se kao kamata i razgraničava se na period trajanja sporazuma.

5.7. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Gotovina i sredstva kod centralne banke iskazani su po amortizovanom trošku u okviru bilansa stanja i obuhvataju stanja sa rokom dospeća kraćim od tri meseca od dana pribavljanja, uključujući gotovinu na žiro računu, gotovinu u trezoru i blagajni kako u dinarima tako i u stranoj valuti, obaveznu deviznu rezervu izdvojenu kod Narodne banke Srbije, kao i deponovane viškove likvidnih sredstava kod Narodne Banke Srbije.

5.8. Investicije u zavisna društva

Ulaganja u povezana preduzeća se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti. Naknadno vrednovanje ulaganja u zavisna društva je po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja.

5.9. Nekretnine, postrojenja i oprema

Osnovna sredstva čine nekretnine, oprema, ostala osnovna sredstva i osnovna sredstva u pripremi.

Sva osnovna sredstva izuzev nekretnina prikazuju se po istorijskoj (nabavnoj) vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i ukupan iznos gubitaka zbog obezvređenja. Istorijska vrednost uključuje izdatke koji se mogu direktno pripisati nabavci tih pozicija.

Nekretnine se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti. Vrednovanja nekretnine nakon njenog početnog priznavanja po nabavnoj vrednosti vrši se po modelu revalorizacije (fer vrednosti).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)****5.9. Nekretnine, postrojenja i oprema (Nastavak)**

Nakon početnog priznavanja nekretnine, evidentiranje po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja njenu fer vrednost na dan revalorizacije umanjuje se za ukupnu naknadnu akumuliranu amortizaciju. Revalorizacija se radi na svakih pet godina, kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo ako bi se koristila fer vrednost na datum bilansa stanja. Procenu nepokretnosti mogu vršiti samo ovlašćeni procenitelji.

Naknadni troškovi se uključuju u iskazani iznos sredstava ili priznaju kao posebno sredstvo, kako je prikladno, samo kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi vezane za tu poziciju priticati Banci i kada vrednost pozicije može pouzdano da se izmeri.

Sve druge popravke i održavanje evidentiraju se na teret bilansa uspeha tokom finansijskog perioda u kojem nastaju.

Amortizacija se obračunava na revalorizovanu vrednost nekretnina, odnosno nabavnu vrednost za ostala osnovna sredstva po proporcionalnom metodu, primenom amortizacionih stopa, koje su određene tako da se izvrši njihovo potpuno amortizovanje u toku korisnog veka trajanja. Obračun amortizacije počinje od narednog meseca od kada se ova sredstva stave u upotrebu.

Primenjene godišnje stope amortizacije su:

Opis	% za 2022.	% za 2021.
Poslovne zgrade	2,50%	2,50%
Računarska oprema	20%	20%
Nameštaj	10%	10%
Sefovi	15,50%	15,50%
Bankomati	14,30%	14,30%
Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima	prema roku zakupa poslovnog prostora	prema roku zakupa poslovnog prostora
Pravo korišćenja sredstava	prema periodu trajanja konkretnog prava korišćenja sredstva	prema periodu trajanja konkretnog prava korišćenja sredstva

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se iz razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u bilansu uspeha u okviru ostalih poslovnih prihoda/ostalih rashoda.

5.10. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su nekretnine koje drži vlasnik ili korisnik lizinga radi ostvarivanja prihoda od zakupnine ili uvećanja vrednosti kapitala ili i jednog i drugog, a ne za: a) korišćenje u proizvodnji ili nabavci dobara ili usluga ili u administrativne svrhe; ili b) prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investicione nekretnine se priznaju kao sredstvo kada je verovatno da će Banka imati buduće koristi od tih sredstava i kada se može pouzdano utvrditi njihova nabavna vrednost.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.10. Investicione nekretnine (Nastavak)**

Investicione nekretnine se početno vrednuju na osnovu nabavne vrednosti. Vrednovanje investicione nekretnine nakon njenog početnog priznavanja vrši se po modelu nabavne vrednosti (cene koštanja). Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine prikazuju se po istorijskoj (nabavnoj) vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i ukupan iznos gubitaka zbog obezvređenja.

Naknadni troškovi se uključuju u iskazani iznos investicionih nekretnina samo kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi priticati Banci i kada se njihova vrednost može pouzdano izmeriti. Sve druge popravke i održavanje evidentiraju se na teret bilansa uspeha tokom finansijskog perioda u kojem nastaju.

Amortizacija se obračunava na nabavnu vrednost investicionih nekretnina po proporcionalnom metodu, primenom amortizacionih stopa, koje su određene tako da se izvrši njihovo potpuno amortizovanje u toku korisnog veka trajanja. Obračun amortizacije počinje od narednog meseca od kada se investiciona nekretnina prizna.

Investicione nekretnine amortizuju se putem proporcionalne metode amortizacije primenom godišnje stope koju Banka primenjuje i prilikom amortizacije pozicije poslovnih zgrada.

5.11. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina stečena kupovinom se iskazuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja. Nematerijalna imovina obuhvata softver, licence i nematerijalna imovina u pripremi.

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procenjenog veka upotrebe i perioda na koji su licence izdate.

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će verovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana, priznaju se kao nematerijalna imovina.

Amortizacija se obračunava na nabavnu vrednost nematerijalne imovine po proporcionalnom metodu, primenom amortizacionih stopa, koje su određene tako da se izvrši njihovo potpuno amortizovanje u toku korisnog veka trajanja. Obračun amortizacije nematerijalne imovine počinje od narednog meseca od kada se ova sredstva stave u upotrebu.

Procenjeni korisni vek nematerijalne imovine iznosi pet godina, amortizaciona stopa iznosi 20% osim imovine čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se amortizacija vrši u rokovima predviđenim ugovorom.

Nematerijalna imovina uključuje i ulaganja u softvere u pripremi koja se ne amortizuju, budući da nisu još uvek u upotrebi.

5.12. Umanjenje vrednosti nefinansijskih sredstava

Za sredstva koja podležu amortizaciji proverava se da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se kada događaji ili izmenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrednost možda neće biti nadoknadiva.

Gubitak zbog umanjenja vrednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.12. Umanjenje vrednosti nefinansijskih sredstava (Nastavak)**

Nadoknadiva vrednost je vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi.

Za svrhu procene umanjenja vrednosti, sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi (jedinice koje generišu gotovinu).

Nefinansijska sredstva kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja umanjenja vrednosti.

5.13. Lizing/Zakupi

Prilikom zaključenja ugovora, Banka procenjuje da li ugovor sadrži komponente lizinga.

Ugovor je ugovor o lizingu, odnosno sadrži elemente lizinga ukoliko se njime ustupa pravo kontrole nad korišćenjem određene imovine tokom datog perioda u zamenu za naknadu, koji:

1. Može da se identifikuje;
2. Korisnik lizinga stiče gotovo sve ekonomske koristi od upotrebe identifikovanog sredstva; i
3. Korisnik lizinga ima pravo kontrole nad upotrebom identifikovanog sredstva.

Banka se javlja kao korisnik lizinga u ugovorima o zakupu. Ukoliko vrednost novog identifikovanog sredstva u ugovoru nije veća od EUR 5.000 ili je u pitanju kratkoročni lizing (trajanje ugovora ne prelazi period od 12 meseci), Banka koristi mogućnost izuzetka za kratkoročni lizing i lizing male vrednosti, i takve ugovore ne priznaje kao lizing u skladu sa MSFI 16. Ugovori o iznajmljivanju IT opreme se takođe ne klasifikuju kao lizing jer je vrednost pojedinačnih novih sredstava u ugovoru manja od EUR 5.000.

Za ugovore gde nije eksplicitno naveden period trajanja lizinga, Banka vrši procenu perioda trajanja lizinga u skladu sa svojim planovima poslovanja u budućim periodima.

Banka ugovore o lizingu priznaje u bilansu stanja kao aktivu (pravo na korišćenje sredstva) i pasivu (obavezu po osnovu lizinga). Inicijalna vrednost prava na korišćenje identifikovanih sredstava lizinga jednaka je sadašnjoj vrednosti budućih lizing obaveza uvećanih za direktne troškove lizinga.

U bilansu uspeha Banka priznaje trošak amortizacije i trošak kamate koji čine ukupni trošak lizinga. Amortizacija se priznaje u bilansu uspeha po proporcionalnoj metodi od trenutka priznavanja do kraja lizing perioda.

Za lizing sredstava male vrednosti i kratkoročne lizinge, Banka priznaje trošak usluge korišćenja tih sredstava u periodu kada je usluga izvršena.

Troškovi koji ulaze u inicijalno priznavanje lizing obaveze su fiksna ili indeksirana plaćanja (rate), troškovi prevremenog raskida ukoliko Banka procenjuje da će raskinuti ugovor o lizingu pre isteka ugovorenog roka, troškovi usled izvršenja opcije o produžetku ugovora ukoliko Banka procenjuje da će tu opciju realizovati. Troškovi poreza, osiguranja i drugi administrativni troškovi nisu lizing komponente i direktno terete rashode perioda u kome su nastali.

Modifikacija ugovora o lizingu podrazumeva izmenu ugovorenihih uslova lizinga (npr. povećanje ili smanjenje obima lizinga, promena roka ili cene i dr.). Modifikacija može da se tretira kao zaseban ugovor o lizingu ili kao promena postojećeg ugovora o lizingu. Izmena postojećeg ugovora o lizingu će se tretirati kao novi lizing ukoliko je došlo do značajne promene u obimu lizinga ili značajne promene cene. Ukoliko se modifikacija ne tretira kao poseban lizing, Banka će ponovo izmeriti vrednost ugovora sa izmenjenim uslovima i izvršiti korekciju postojećeg ugovora kroz priznavanje dobitaka ili gubitaka u bilansu uspeha.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.13. Lizing/Zakupi (Nastavak)*****Inkrementalna stopa zaduživanja***

Na osnovu raspoloživih podataka, Banka je za određivanje inkrementalne stope zaduživanja koristila kamatne stope na državne obveznice najbliže periodu zaključivanja ugovora o lizingu, odnosno periodu prve primene uvećane za kreditni rizik Banke, sa rokom dospeća jednakim, odnosno najbližim, periodu trajanja lizinga.

U skladu sa navedenim, Banka procenjuje svoje inkrementalne stope zaduživanja kao stopu prinosa ostvarenu na primarnoj emisiji državnih obveznica Republike Srbije, uvećanoj za kreditni rizik Banke koji je određen na nivou od 1%.

Računovodstveno evidentiranje

Banka je pravo na korišćenje identifikovanih sredstava lizinga evidentirala u okviru pozicije Nekretnine, postrojenja i oprema. Inicijalna vrednost prava na korišćenje identifikovanih sredstava lizinga jednaka je sadašnjoj vrednosti budućih lizing obaveza diskontovanih inkrementalnom stopom zaduživanja.

Obaveza po osnovu lizinga priznata je u okviru pozicije Ostale obaveze.

U bilansu uspeha Banka priznaje trošak kamate i trošak amortizacije koji čine ukupan trošak lizinga.

Za lizing sredstava male vrednosti i kratkoročne lizinge, Banka priznaje trošak usluge korišćenja tih sredstava u periodu kad je usluga izvršena.

5.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva***Rezervisanja***

Rezervisanja za odštetne zahteve po sudskim sporovima se priznaju kada Banka ima postojeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja, kada je u većoj meri verovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze (Napomena 34).

Kada postoji veći broj sličnih obaveza, verovatnoća da se zahteva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao celine. Rezervisanje za pravne rizike priznaje se u punom iznosu ako je verovatnoća odliva sredstava veća od verovatnoće da do odliva sredstava neće doći.

Rezervisanja se odmeravaju po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope pre oporezivanja koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i specifične rizike povezane sa obavezom. Povećanje rezervisanja zbog protoka vremena se priznaje kao trošak rezervisanja.

Kod rezervisanja za pravne sporove kao diskontna stopa koristi se prosečna kamatna stopa za plasmane Banke u EUR i RSD (u zavisnosti od valute obračuna) iz aktuelnog cenovnika Banke u skladu sa prosečnom visinom rezervisanja po sporu i prosečnim procenjenim vremenom trajanja spora. Diskont se ne radi za sporove kod kojih se okončanje spora očekuje u narednom obračunskom periodu.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva (Nastavak)***Potencijalne obaveze i potencijalna sredstva*

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje (Napomena 39), osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

5.15. Ugovori o finansijskoj garanciji

Ugovori o finansijskim garancijama su ugovori koji zahtevaju da izdavalac vrši određena plaćanja da obešteti imaoca za gubitak koji je nastao zbog toga što određeni dužnik nije izvršio plaćanja u roku, a u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta. Pomenute finansijske garancije izdaju se bankama, finansijskim institucijama i drugim organima u ime klijenata u cilju obezbeđenja kredita, obezbeđenja prekoračenja po računima i drugih bankarskih usluga.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u vanbilansnoj evidenciji po fer vrednosti na dan izdavanja garancije. Nakon inicijalnog priznavanja obaveze Banke po osnovu pomenutih garancija se vrednuju po vrednosti većoj od inicijalnog odmeravanja, korigovanoj za amortizaciju obračunatu s ciljem da se u bilansu uspeha prizna prihod od naknade ostvaren na proporcionalnoj osnovi u toku važenja garancije i obračuna ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9.

5.16. Primanja zaposlenih**(a) Porezi i doprinosi za socijalno osiguranje**

Primanja zaposlenih obuhvataju obaveze za redovne zarade definisane ugovorom o radu i obaveze za doprinose. Banka i zaposleni izdvajaju doprinose u državne penzione fondove na obaveznoj osnovi. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca, u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Kada se doprinosi uplate, Banka nema dalju obavezu plaćanja doprinosa.

Doprinosi se priznaju kao troškovi primanja zaposlenih onda kada dospeju za plaćanje. Više plaćeni doprinosi se priznaju kao sredstvo u iznosu koji je moguće refundirati ili u iznosu za koji se smanjuje buduće plaćanje obaveza.

(b) Ostala primanja zaposlenih

Banka isplaćuje otpremnine zaposlenima u skladu sa odredbama Zakona o radu Republike Srbije prilikom penzionisanja. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Definisana penziona obaveza se procenjuje na godišnjem nivou od strane nezavisnih, kvalifikovanih aktuara, primenom metode projektovane kreditne jedinice.

Sadašnja vrednost obaveze po osnovu definisanih primanja utvrđuje se diskontovanjem očekivanih budućih gotovinskih isplata primenom kamatnih stopa visokokvalitetnih obveznica koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze za otpremnine biti plaćene i koje imaju rok dospeća koji približno odgovara rokovima dospeća obaveze za penzije.

Aktuarski dobiti i gubici, ukoliko su materijalno značajni, knjiže se na teret ili u korist kapitala, troškovi tekućeg rada, minulog rada i kamate idu na teret ili u korist bilansa uspeha.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.17. Porez na dobitak***Tekući porez na dobitak*

Porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom poreske stope od 15% (2021. godina: 15%) na iznos dobitka pre oporezivanja, po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu.

Konačni iznos obaveza po osnovu poreza na dobitak utvrđuje se primenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom. Procenjene mesečne rate se obračunavaju od strane Banke i plaćaju mesečno unapred.

Zakon o porezu na dobitak Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez na dobitak se obračunava za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izveštajima. Odloženi porez na dobitak se odmerava prema stopi poreza na dobitak (15%) i zakonu koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanog budućeg oporezivog dobitka dovoljan da se sve odbitne privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti.

Glavne privremene razlike nastaju iz amortizacije nekretnina, revalorizacije određenih finansijskih sredstava i obaveza uključujući derivativne ugovore, rezervisanja za penzije i druga primanja zaposlenih nakon penzionisanja i prenesene poreske kredite.

Odloženi porez koji se odnosi na ponovno odmeravanje fer vrednosti ulaganja u hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat koje se evidentiraju direktno na teret ili u korist kapitala, takođe se direktno evidentira na teret ili u korist kapitala i naknadno priznaje zajedno sa odloženim dobitkom ili gubitkom u bilansu uspeha.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi se iskazuju kao prihod ili rashod i uključuju se u neto dobitak perioda osim onih iznosa koji su direktno evidentirani na računu kapitala u tekućem ili nekom drugom periodu (Napomena 17).

Indirektni porezi i doprinosi

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda (Napomena 16).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.18. Kapital**

Kapital Banke obuhvata akcijski kapital, emisionu premiju, revalorizacione rezerve, rezerve fer vrednost i akumuliranu dobitak (Napomena 38).

Dobici i gubici po osnovu promene tržišne vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, kao i ispravka vrednosti ovih hartija od vrednosti u skladu sa MSFI 9 se evidentiraju u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu navedenih hartija od vrednosti.

5.19. Oduzeta imovina (sredstva stečena naplatom potraživanja)

Sredstva nad kojima je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita, uključena su u poziciju „Ostala sredstva“ osim ukoliko nije drugačije naglašeno. Takva sredstva se privremeno drže u svrhu likvidacije i iskazuju po nižoj od nabavne i tržišne cene umanjene za troškove prodaje.

Svi prihodi ili rashodi od otuđenja sredstava uključeni su u ostale poslovne prihode/ostale rashode.

5.20. Stalna imovina namenjena prodaji

U skladu sa MSFI 5 „Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja“, Banka klasifikuje stalnu imovinu kao imovinu koja se drži radi prodaje ako se njena knjigovodstvena vrednost može povratiti prevashodno prodajnom transakcijom a ne daljim korišćenjem. Imovina klasifikovana kao imovina namenjena prodaji mora biti dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju i njena prodaja mora biti verovatna.

Da bi prodaja bila verovatna, rukovodstvo Banke mora da bude posvećeno planu za prodaju imovine, da je program za pronalaženje kupca već počeo i da je imovina prisutna na tržištu po ceni koja je razumna u odnosu na njenu sadašnju fer vrednost. Imovina treba da bude prodana u roku od jedne godine od datuma priznavanja.

Događaji ili okolnosti koji su van kontrole Banke mogu dovesti do produženja perioda završetka prodaje i na više od godinu dana što ne sprečava da se imovina i dalje klasifikuje kao imovina namenjena prodaji.

Imovina koja se klasifikuje kao imovina koja se drži za prodaju se odmerava po nižem od sledeća dva iznosa:

- po knjigovodstvenoj vrednosti, i
- fer vrednosti umanjenoj za troškove prodaje.

Banka ne amortizuje stalnu imovinu klasifikovanu kao imovinu namenjenju prodaji.

5.21. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe ovih finansijskih izveštaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i poslovne odluke drugog lica, što je definisano u MRS 24 „Obelodanjivanje povezanih strana“.

Odnosi između Banke i njenih povezanih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Stanja potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i transakcije u toku izveštajnih perioda nastale sa povezanim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 43).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Poslovanje Banke je izloženo različitim vrstama rizika. Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Banke.

Izvršni odbor Banke definiše politike i procedure za upravljanje rizicima, koje su u saglasnosti sa zajedničkom strategijom i politikom upravljanja rizicima usvojenom na nivou ProCredit Grupe, kao i zakonskim i podzakonskim aktima važećim na teritoriji Republike Srbije.

Upravni odbor Banke odobrava strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i strategiju upravljanja kapitalom Banke. Upravni odbor Banke razmatra i vrednuje navedene strategije i politike, kao i adekvatnost i efikasnost samog procesa upravljanja rizicima u Banci.

Izvršni odbor Banke sprovodi strategiju i politiku upravljanja rizicima u skladu sa odlukama Upravnog odbora. Takođe, Izvršni odbor odobrava procedure za upravljanje rizicima.

Proces upravljanja rizicima organizovan je kroz sistem komiteta za upravljanje rizicima. Komiteti za upravljanje rizicima se održavaju redovno u dinamici predviđenoj procedurama rada tih komiteta, a uz obavezno učešće članova Izvršnog odbora Banke. Ti komiteti su:

- Komitet za upravljanje kreditnim rizikom;
- Komitet za upravljanje aktivom i pasivom; i
- Komitet za upravljanje operativnim rizicima.

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Banke - Službi za upravljanje rizicima.

Vrste rizika

Banka je po prirodi svoje delatnosti naročito izložena sledećim vrstama rizika:

- 6.1. Kreditni rizik;
- 6.2. Tržišni rizici u koje spadaju:
 - 6.2.1. Rizik od promene kamatnih stopa,
 - 6.2.2. Devizni rizik – rizik od promene kurseva valuta,
 - 6.2.3. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza;
- 6.3. Rizik likvidnosti;
- 6.4. Rizici izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica;
- 6.5. Rizici ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- 6.6. Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena;
- 6.7. Operativni rizik, uključujući i rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim i drugim tehnologijama značajnim za poslovanje Banke; i
- 6.8. Upravljanje kapitalom

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik**

Banka je u svom poslovanju izložena kreditnom riziku koji se može definisati kao mogućnost da dužnik ne izvrši svoje obaveze prema Banci u ugovorenom iznosu i na dan dospeća. Izloženost kreditnom riziku prevashodno proizilazi iz poslova kreditiranja komitenata.

Da bi održala kreditni rizik na prihvatljivom nivou, Banka:

- sagledava kreditnu sposobnost svakog pojedinačnog dužnika na osnovu njegove ukupne zaduženosti po kreditima, garancijama i drugim kreditnim proizvodima;
- analizira rizike koji proizilaze iz same investicije koja je predmet kreditiranja;
- utvrđuje limite kreditnih zaduženja komitenata na bazi procene rizika;
- povećava kreditnu izloženost samo kreditno sposobnim komitentima i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja; i
- ima jasno definisane politike, procese i procedure za odobravanje plasmana, adekvatnu organizacionu strukturu za upravljanje kreditnim rizikom sa jasnom podelom dužnosti u delu koji se tiče odnosa sa klijentima i dela analize kreditne sposobnosti komitenata.

Kako bi kontrolisala kreditne rizike, Banka je definisala opreznu politiku kreditiranja. Klijenti koji se kreditiraju se pažljivo i detaljno analiziraju. Odluke o kreditiranju klijenata se donose na osnovu sposobnosti otplate korisnika kredita i odgovarajućeg sredstva obezbeđenja.

Odluka o kreditnoj izloženosti bazira se na sledeća četiri kriterijuma:

- a) **Pouzdanost, reputacija i stabilnost poslovanja klijenta:** rezultat analize profila klijenta i toga koliko dobro klijent ublažava rizik poslovanja, rizik upravljanja, organizacioni rizik, tržišni rizik i politički i pravni rizik. Ovo uključuje i kreditnu istoriju klijenta kod Banke i drugih finansijskih institucija, kao i pregled korišćenja usluga koje Banka pruža; klijentove odluke donete u prošlosti, kao i klijentovu pravnu istoriju. Rezultat klasifikacije rizika, za izloženosti za koje je obavezan, takođe se kritički uzima u obzir.
- b) **Platežna sposobnost:** rezultat analize odgovornih zaposlenih o sposobnosti klijenta da otplati svoj dug.
- c) **Zaloga:** struktura i vrednost koja odgovara zahtevima Banke.
- d) **Poslovni potencijal:** klijentove potrebe kao dopuna zahtevu koji je predmet trenutne obrade i potencijalna buduća saradnja sa Bankom.

6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik

Banka je razvila procedure za klasifikaciju kredita i ostalih potraživanja Banke, a u skladu sa procenjenim stepenom naplativosti.

Interna politika rezervisanja

Banka obračunava ispravku vrednosti kreditnih plasmana (rezervisanja) na mesečnom nivou za klijente za koje se ispravke vrednosti formiraju na nivou portfolija (grupna rezervisanja) kao i za pojedinačne ispravke vrednosti – ispravke vrednosti koje se utvrđuju na nivou individualnog klijenta.

Centralni element pristupa MSFI 9 modela obezvređenja za Banku je model očekivanog gubitka za priznavanje i merenje obezvređenja. Ovaj model zahteva blagovremeno identifikovanje očekivanih kreditnih gubitaka kako bi se obezbedilo da iznos identifikovanih očekivanih kreditnih gubitaka na svaki datum izveštavanja odražava promene u kreditnom riziku finansijskih instrumenata.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)

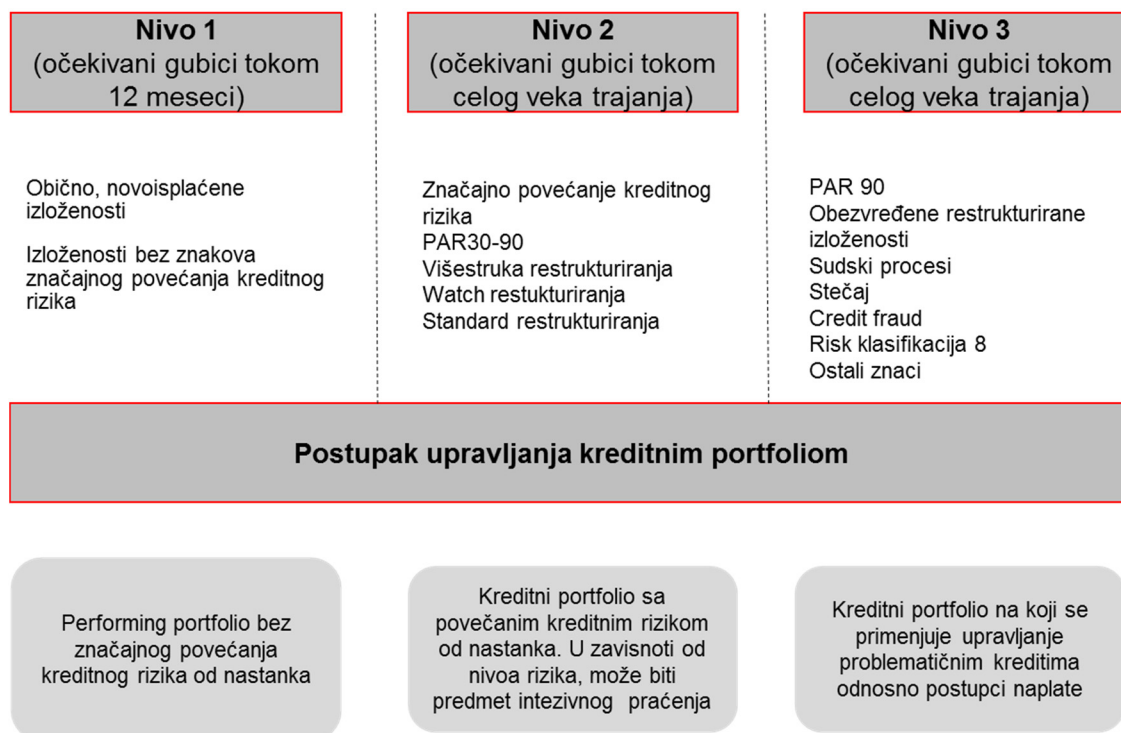
Kao takav, ovaj model se zasniva na predviđanju (forward-looking pristupu) i zamenjuje model nastalih troškova za identifikovanje kreditnih gubitaka, time što identifikuje kreditne gubitke koji nisu isključivo podstaknuti događajem koji dovodi do gubitka.

Cilj pristupa modela obezvređenja je da se identifikuju očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja obzirom na sve realne i potkrepljujuće informacije, uključujući i one koje su predviđajućeg (forward- looking) karaktera.

Prema tome, neophodnost rezervisanja za očekivane gubitke tokom veka trajanja kredita nastaje kada se utvrdi značajno povećanje kreditnog rizika od datuma nastanka izloženosti.

Metodologija za određivanje značajnog povećanja kreditnog rizika se zasniva na sveobuhvatnim predviđajućim (forward- looking) informacijama i informacijama iz prošlosti.

Model izdvaja tri nivoa (stages) zasnovana na promenama u kreditnom riziku izloženosti od datuma inicijalnog priznavanja.

Značajno povećanje kreditnog rizika se tipično otkriva tokom analize/monitoringa finansijskog stanja klijenta ili otkrivanjem bilo kojih ad-hoc slučajeva koji ukazuju na povećanje rizika. Oba događaja pokreću ažuriranje klijentove risk klasifikacije. Sa druge strane, istorijski podaci se uzimaju u obzir s obzirom da se izloženosti pomeraju u Nivo 2 i Nivo 3 u zavisnosti od broja dana u kašnjenju kao kriterijum.

Ovaj metod podrazumeva sveobuhvatnu analizu raznih izvora informacija uključujući analizu finansijskog stanja dužnika, istorijskih podataka, podataka o slučajevima restrukturiranja i analizu očekivanih makroekonomskih kretanja (putem izrade risk klasifikacije).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)*

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)****Nivo 1**

Nivo 1 obuhvata finansijska sredstva koja nisu imala značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja kao i ona koja pokazuju nizak kreditni rizik na datum izveštavanja ili za koja ne postoje okidači za alokaciju u Nivo 2 ili 3. Sredstva su alocirana u Nivo 1 nakon inicijalnog priznavanja, osim POCI sredstava koja se tretiraju i izveštavaju zasebno u okviru Nivoa 3. Za sredstva u Nivou 1 očekivani kreditni gubitak koji proističe iz mogućeg default-a u periodu od 12 meseci od datuma izveštavanja (12 mesečni ECL) se priznaje kao trošak. Za izloženosti sa preostalom ročnošću manjom od 12 meseci, korišćeni PD oslikava preostalu ročnost.

Ne smatra se da kreditne izloženosti imaju nizak kreditni rizik samo zbog vrednosti sredstva obezbeđenja, niti da ugovori o kreditu imaju nizak kreditni rizik zato što imaju niži rizik od neizmirenja obaveza nego druge kreditne usluge.

Sve izloženosti u ovom nivou se sastoje od portfolija koji ne pokazuje znake povećanog kreditnog rizika.

Nivo 2

Nivo 2 obuhvata finansijska sredstva koja su imala značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja ali za koja ne postoji nijedan objektivni dokaz obezvređenja. Ova procena se zasniva na adekvatnim i proverljivim informacijama. Ispravka vrednosti se utvrđuje u iznosu jednakom očekivanom gubitku tokom celokupnog veka trajanja, odnosno *lifetime expected credit losses (not impaired)*.

Značajno povećanje kreditnog rizika se utvrđuje na bazi kvantitativnih i kvalitativnih informacija:

- Na bazi poređenja preostalog lifetime PD-a izloženosti na datum izveštavanja sa njihovim preostalim lifetime PD-em na dan nastanka. Parametri gubitka se zasnivaju na sistemu internih risk klasifikacija za izloženosti koje se rejtinguju. Značajno povećanje kreditnog rizika nastaje ako je razlika u PD-evima iznad definisanog praga i tada će sredstva biti prebačeno iz Nivoa 1 u Nivo 2. Obrnuto, prelazak iz Nivoa 2 u Nivo 1 je moguć ako je utvrđen kreditni rizik značajno smanjen.
- Kada se barem jedan od navedenih događaja desi:
 - Klijent je u kašnjenju preko 30 dana ali manje od 90 dana; i
 - Standard ili watch restrukturiranja.

Nakon što bude prebačen u Nivo 2, očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja mora da bude određen.

Nivo 3

Nivo 3 uključuje sve izloženosti koje su obezvređene na datum izveštavanja. Kalkulacija ispravke vrednosti je na bazi očekivanih gubitaka tokom veka trajanja uzimajući u obzir 100% verovatnoću neizmirenja (*lifetime ECL credit impaired*).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)****Nivo 3 (Nastavak)**

Default kreditne izloženosti (status neizmirenja obaveza) Nivo 3, su sve one izloženosti kod kojih se najmanje jedan od sledećih slučajeva desio:

- klijent je u kašnjenju više od 90 dana;
- kvalitativni i kvantitativni kriterijumu na osnovu kojih je Banka utvrdila malu verovatnoću da klijent u potpunosti otplati obaveze bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- klijent je raspoređen u risk klasifikaciju 8;
- slučaj(evi) obezvređenog restrukturiranja;
- pokrenut je postupak stečaja;
- Banka je otpočela pravni postupak protiv klijenta;
- credit fraud; i
- drugi znaci obezvređenja.

Pošto bude prebačen u Nivo 3, očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja mora da bude određen.

Princip kontaminacije

Ne postoji direktna kontaminacija između kreditnih usluga istog klijenta / grupe povezanih lica za svrhu klasifikacije po nivoima i utvrđivanja ispravke vrednosti. Kontaminacija se primenjuje na status klijenta (restrukturiran ili nerestrukturiran) i funkcioniše na nivou klijenta preko risk klasifikacije. U ovom smislu, princip kontaminacije se primenjuje na sve bilansne kreditne izloženosti i svu vanbilansnu izloženost prema klijentu.

Nefinansijske garancije kao što su garancije za dobro izvršenje posla, se tretiraju zasebno zbog njihove prirode, stoga nastali gubici ili očekivani gubici od ove vrste usluga ne kontaminiraju paralelne usluge. Ako neki klijent ima nekoliko paralelnih kreditnih usluga (kreditni u ratama, dozvoljeni minus, revolving kreditne linije, kreditne kartice, itd.), kategorija najvećeg kašnjenja u otplati i kategorija najgoreg restrukturiranja određuju risk klasifikaciju klijenta.

Pored toga, znaci obezvređenosti bilo koje klijentove bilansne kreditne izloženosti predstavljaju okidač za preispitivanje svih klijentovih bilansnih i vanbilansnih izloženosti.

Princip kontaminacije se ne odnosi na potraživanja Banke koja su generisana od ne-kreditnih poslova, kao što su provizije za održavanje računa, ostale provizije i naknade i sl.

Određivanje ispravke vrednosti i rezervisanja za kreditne izloženosti

Bilansna kreditna izloženost – bruto knjigovodstvena vrednost zbira svih isplaćenih kredita, korišćenog dela dozvoljenog minusa, kreditnih linija i kreditnih kartica klijenta ili grupe povezanih lica koji se nalaze u otplati na dan izveštavanja. To se tipično obračunava kao: dospelata i nedospelata glavnica + obračunata kamata + obračunata zatezna kamata – neamortizovana provizija za isplatu kredita.

Ovako dobijena izloženost sa uključenim efektom potpunih i delimičnih prevremenih otplata predstavlja osnovicu za obračun ispravke vrednosti (EAD).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)**

Vanbilansna izloženost – zbir svih potraživanja koje Banka ima prema klijentu ili grupi povezanih lica na dan izveštavanja u sledećim kategorijama:

- a) Bankarske garancije
 - Jemstva i garancije
- b) Akreditivi
- c) Kreditne obaveze uključujući potencijalne obaveze kao što su: neiskorišćeni deo dozvoljenog minusa, kreditnih linija, limita po kreditnoj kartici, odobrene ali još uvek neisplaćene tranše kredita ili drugi kreditni proizvodi. Kreditne obaveze mogu da budu:
 - opozive, uključuju obaveze koje ispunjavaju najmanje sledeće kriterijume:
 - može da bude poništena u bilo kom trenutku iz bilo kog razloga od strane Banke bez prethodnog obaveštenja i bezuslovno (Banka ima kompletnu moć odlučivanja i ne mora da razmatra bilo koje uslove – npr. period otkazivanja – ili penali pre otkazivanja kredita);
 - kreditna obaveza/ugovor o kreditu predviđa punovažno trenutno otkazivanje usled pogoršanja finansijskog stanja dužnika, u tom slučaju Banka mora aktivno da prati finansijsku situaciju dužnika; šta više, interni sistem kontrole Banke bi trebalo odmah da otkrije pogoršanje njegove kreditne sposobnosti;
 - neopozive, sve kreditne obaveze koje ne ispunjavaju gornje kriterijume.

Faktori konverzije kredita (CCF) zasnovani na karakteristikama finansijskih usluga i, ako je primenjivo, na empirijskim podacima, se primenjuju u određivanju rezervisanja za vanbilansne izloženosti. Za pojedine finansijske usluge su implementirani faktori konverzije koji se zasnivaju na empirijskim podacima dok se za preostale nastavila upotreba regulatornih.

Tip kreditnog proizvoda	Faktor konverzije kredita
Kreditna linija - revolving	33.32%
Neisplaćene tranše kredita (nepovućeni iznosi odobrenih kredita)	0.00%
Dozvoljeni minus	76.96%
Kreditne kartice	18.12%
Plative garancije	100.00%
Činidbene garancije	20.00%

Očekivani kreditni gubitak (ECL) - objektivan i na bazi verovatnoće ponderisan iznos, izračunat kao razlika između novčanih tokova u skladu sa ugovorenim uslovima i novčanih tokova koje Banka očekuje da će primiti. ECL se zasniva na razumnim i potkrepljenim informacijama koje su raspoložive bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o događajima iz prošlosti, trenutnim uslovima i predviđanjima budućih ekonomskih stanja.

ECL se izračunava na bazi sledećih parametara: izloženosti u default-u (EAD), verovatnoće neizmirenja obaveza (PD) i gubitaka na osnovu neizmirenja (LGD) i diskontuje se na sadašnju vrednost.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)**

Makroekonomske vremenske serije se koriste za izračunavanje predviđanja PiT nekoliko parametara, a podaci se pribavljaju iz baze podataka MMF-a - World Economic Outlook Database, Economist Intelligence Unit (EIU) Database i European Central Bank Database. Vremenske serije se pribavljaju za našu zemlju a na bazi statističke značajnosti sledećih veličina:

- Rast bruto domaćeg proizvoda;
- Procenat promene inflacije;
- Stopa nezaposlenosti;
- Procentualne promene kamatne stope;
- Procentualne promene cene gasa; i
- Procentualne promene cene nafte.

Ove vrednosti su direktan odraz razvoja poslovnog ciklusa, pa su kao takvi validan potencijalni ulazni podatak za PiT modele. Finalni PiT parametri su ponderisane prosečne vrednosti predviđanja, a na osnovu različitih scenarija makroekonomskih faktora u budućnosti (forward-looking). S tim ciljem se generišu osnovni, optimistični i pesimistični scenariji za svaki makroekonomski faktor.

- Osnovni scenario se bazira na trenutnim predviđanjima MMF-a .
- Pesimistični i optimistični scenariji:
 - Na osnovu istorijske distribucije promena makroekonomskih promenljivih vrednosti.
 - Scenariji se formiraju na osnovu distribucije od 25. i 75. percentila.
 - Zavisno od promenljive vrednosti, viši (ili niži) kvantil može se tumačiti kao pesimističan ili optimističan scenario. Na primer, za stopu inflacije, 75. percentil definiše pesimističan scenario, pri čemu kod BDP-a 75. percentil definiše optimističan scenario.

Pesimistični, osnovni i optimistični scenariji imaju pondere od 0.4, 0.5 i 0.1, respektivno.

Scenariji se generišu za posmatrani vremenski period (obično za tekuću ili narednu godinu) i za predstojeći period.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak) Uticaj rusko-ukrajinskog sukoba**6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)**

Banka vrši procenu obezvređenja na dva nivoa: pojedinačnom i grupnom.

Procena individualne obezvređenosti (poznata i kao „**Individualna procena**“) – je individualna procena gubitka usled obezvređenja za individualno značajne izloženosti, zasnovana na unapred definisanim kvantitativnim i kvalitativnim znacima obezvređenja. Pojedinačno značajne izloženosti su kreditne izloženosti za koje na datum izveštavanja zbir bilansnog i vanbilansnog dela prelazi iznos od EUR 150.000.

Procena se bazira na oceni očekivanih budućih novčanih tokova kreditnih izloženosti, diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi kreditne izloženosti da bi se obračunala neto sadašnja vrednost (NSV) očekivanih budućih novčanih tokova izvedenih iz kreditne izloženosti. Upoređivanjem sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova sa bruto knjigovodstvenom vrednošću utvrđuje se nivo obezvređenja plasmana.

Procena budućih novčanih tokova se zasniva na sledećim pretpostavkama:

- a) Redovne novčane otplate od strane klijenta – uključuje pretpostavku da će klijent, povezano lice i/ili garant biti u stanju da otplaćuje kredit iz redovnih poslovnih prihoda.
- b) Novčani tok od naplate iz sredstava obezbeđenja (kolaterala) – uključuje pretpostavku da klijent, povezano lice i/ili garanti neće biti u stanju da otplate kredit u potpunosti bez naplate iz sredstava obezbeđenja. Naplata kolaterala ne znači nužno parnični postupak nakon preuzimanja sredstava obezbeđenja od strane Banke. Ova pretpostavka uključuje prodaju kolaterala bez obzira na to koja strana ostvaruje pravo nad sredstvom obezbeđenja.

Za obračun očekivanih gubitaka uvedena su različita scenarija ponderisana verovatnoćom. Individualna procena se radi najmanje kvartalno.

U slučaju **grupne procene obezvređenja**, prvo se sprovodi klasifikacija finansijskih sredstava prema indikatorima kvaliteta portfolija u nivoe obezvređenja. Nivoi obezvređenja se razlikuju po stepenu povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Prema MSFI 9 odgovarajuća LLP stopa će zavisiti od segmenta portfolija u kojem se nalazi izloženost klijenta (Nivo 3, Nivo 2 i Nivo 1).

U 2022. i 2021. godini ne postoje finansijska sredstva koja su kreditno obezvređena, a kod kojih su ugovoreni uslovi značajno izmenjeni tako da dolazi do prestanka priznavanja originalnog sredstva i priznavanja novog finansijskog sredstva (POCI). Za potrebe obračuna ispravke vrednosti, ova sredstva bi za ceo period trajanja ostala u Nivou 3, odnosno pri obračunu životnih očekivanih kreditnih gubitaka.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)****Znaci (indikatori) obezvređenja**

Redovna procena objektivnih dokaza obezvređenosti se primenjuje na sve bilansne i vanbilansne izloženosti, nezavisno od njihove veličine. Shodno tome, sledeći pokazatelji se tretiraju kao indikatori obezvređenosti:

- obezvređeno restrukturiranje;
- Banka je pokrenula sudski postupak;
- pokrenut je stečajni postupak;
- dospeće u kašnjenju od 90 dana;
- credit fraud;
- svi klijenti sa malim ili srednjim kreditnim izloženostima kod kojih je klasifikacija rizika 8;
- nastala obezvređena kreditna izloženost (POCI) prilikom inicijalnog priznavanja; i
- ostali znaci obezvređenja.

Redovna procena objektivnih dokaza kod vanbilansnih izloženosti se primenjuje bez obzira na njihovu veličinu. Sledeći pokazatelji predstavljaju znakove obezvređenja:

- kod bankarskih garancija, ukoliko je bankarska garancija prezentovana za plaćanje od strane banke i ukoliko klijent ne može direktno da namiri to plaćanje; i
- kod akreditiva, prezentovanje akreditiva banci radi plaćanja ili protest akreditiva ukoliko klijent ne može direktno da namiri to plaćanje.

U slučaju pojedinačno beznačajnih kreditnih izloženosti koje pokazuju znake obezvređenja, obično se ne obavlja pojedinačni test obezvređenja, zbog toga što operativni troškovi ne opravdavaju obiman test obezvređenja za svakog od ovih klijenata. Rezervisanja se obračunavaju primenom LGD pondera utvrđenog u slučaju grupnog rezervisanja. Samo u izuzetnim slučajevima Banka može da obavi test obezvređenja za pojedinačno beznačajne kreditne izloženosti putem individualne procene obezvređenja.

Politika otpisa

Načelno, Banka otpisuje samo kreditne izloženosti za koje ne očekuje nikakav dalji povraćaj. Prilikom otpisa, bruto knjigovodstvena vrednost sredstva se smanjuje istovremeno sa pripadajućim stanjem ispravke vrednosti. Za sve kreditne izloženosti u trenutku kada se vrši njihov otpis ispravka vrednosti je 100%.

Modifikovanje finansijskih sredstava

Modifikacije su definisane kao svaka promena uslova ugovora o kreditu, pri čemu ista utiče na bruto knjigovodstvenu vrednost. Ovaj uticaj se meri procenom razlike između sadašnje vrednosti budućih očekivanih novčanih tokova, nakon što je došlo do modifikacije i prvobitnog novčanog toka pre modifikacije.

Vrsta modifikacije utvrđuje se primenom testa neto sadašnje vrednosti odnosno poređenjem sadašnje vrednosti diskontovanih očekivanih novčanih tokova nakon modifikacije u odnosu na sadašnju vrednost diskontovanog prvobitnog novčanog toka kredita pre modifikacije. Rezultati mogu da dovedu do značajnih i neznačajnih modifikacija na osnovu praga značaja od 10%.

Klasifikacija kao značajna ili neznačajna će odrediti vrstu računovodstvenog tretmana koji će potom biti primenjen na modifikovane ugovore.

Modifikacije ispod 1% se ne evidentiraju ni kao beznačajne.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija

Sledeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine, pre sredstava obezbeđenja.

Pored kreditne izloženosti po osnovu plasmana bankama i plasmana komitentima, tabela takođe uključuje: plasmane Narodnoj banci Srbije (NBS) po repo poslovima, blagajničke zapise NBS, finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat, kao i vanbilansne stavke po kojima Banka može imati kreditni rizik (razložene po stavkama koje čine tu poziciju).

Bilansne stavke izložene kreditnom riziku	Neto izloženost 31.12.2022.	Neto izloženost 31.12.2021.
Kreditni i potraživanja sa poslovnom svrhom	69.177.093	75.218.471
Kreditni i potraživanja za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	6.146.747	5.737.082
Poljoprivredni kreditni i potraživanja	30.352.087	34.414.169
Potrošački kreditni i potraživanja	1.237.212	830.685
Ostala potraživanja od komitenata*	-	138
Kreditni i potraživanja od komitenata	106.913.139	116.200.545
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11.611.839	9.745.021
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.814.215	18.757.005
Hartije od vrednosti	6.741.979	7.156.940
Ostala sredstva***	624.101	486.672
Ukupno bilansne stavke izložene kreditnom riziku	145.705.273	152.346.183
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku**	20.213.290	14.236.193
Stanje na dan (bilansne i vanbilansne stavke)	165.918.563	166.582.376

* Potraživanja subvencionisane kamate od Fonda za razvoj Republike Srbije i Ministarstva poljoprivrede.

** Struktura bruto izloženosti svih vanbilansnih pozicija je prikazana u Napomeni 39.2, dok je u tabeli iznad prikazan iznos neto izloženosti (razlika između bruto i neto izloženosti jednaka je iznosu rezervisanja za potencijalne obaveze u vanbilansnim stavkama). Iznosi vanbilansnih stavki ne uključuju činidbene garancije samo za 2021. godinu.

*** Struktura ukupnih ostalih sredstava prikazana u Napomeni 29.

Prethodna tabela predstavlja scenario ukupne izloženosti kreditnom riziku na 31. decembra 2022. i 2021. godine.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)**

U daljem tekstu Banka analizira kreditnu izloženost po kreditima i potraživanjima od komitenata obzirom da preostala prikazana finansijska aktiva ne nosi značajan kreditni rizik kao što se vidi iz strukture samih pozicija.

Rukovodstvo Banke smatra da ovakva struktura izloženosti na adekvatan način ilustruje postojanje kontrola nad izloženošću kreditnom riziku:

- 64,44% ukupne izloženosti odnosi se na kredite i potraživanja od komitenata (31. decembar 2021. godine: 69,76%), odražavajući osnovnu delatnost Banke.
- Za razliku od pregleda u tabeli gde su prikazana ukupna bilansna i vanbilansna potraživanja za koje se vrši obračun obezvređenja, posmatrano kroz učešće samo bilansnih potraživanja (podrazumeva bilansnu poziciju Krediti i potraživanja od komitenata) 91,93% od ukupnih bilansnih plasmana klasifikovano je u najpovoljniju kategoriju rizika po internoj klasifikaciji Banke, odražavajući visok stepen naplativosti potraživanja (31. decembar 2021. godine: 97,08%).
- 53,24% bruto izloženosti svih kredita i potraživanja od komitenata je obezbeđeno depozitima komitenata ili hipotekom na nepokretnoj imovini (31. decembar 2021. godine: 49,70%).

Sledeće tabele pokazuju kvalitet **kredita i potraživanja od komitenata** raspoređenog po nivoima obezvređenja:

31.12.2022.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	98.897.645	(611.903)	98.285.742
Nivo obezvređenja 2	7.191.283	(178.433)	7.012.850
Nivo obezvređenja 3	2.857.306	(1.242.759)	1.614.547
Ukupno	108.946.234	(2.033.095)	106.913.139

31.12.2021.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	113.262.925	(453.452)	112.809.473
Nivo obezvređenja 2	2.131.872	(76.543)	2.055.329
Nivo obezvređenja 3	2.476.975	(1.141.232)	1.335.743
Ukupno	117.871.772	(1.671.227)	116.200.545

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

Sledeće tabele pokazuju kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija raspoređene po nivoima obezvređenja:

31.12.2022.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	11.611.943	(104)	11.611.839
Nivo obezvređenja 2	-	-	-
Nivo obezvređenja 3	-	-	-
Ukupno	11.611.943	(104)	11.611.839

31.12.2021.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	9.745.174	(153)	9.745.021
Nivo obezvređenja 2	-	-	-
Nivo obezvređenja 3	-	-	-
Ukupno	9.745.174	(153)	9.745.021

Sledeće tabele pokazuju vanbilansne stavke raspoređene po nivoima obezvređenja.

31.12.2022.	Bruto izloženost	Rezervisanje	Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	18.668.679	(30.444)	18.638.235
Nivo obezvređenja 2	1.551.446	(11.071)	1.540.375
Nivo obezvređenja 3	86.379	(51.699)	34.680
Ukupno	20.306.504	(93.214)	20.213.290

31.12.2021.	Bruto izloženost	Rezervisanje	Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	14.174.514	(19.612)	14.154.902
Nivo obezvređenja 2	75.802	(2.444)	73.358
Nivo obezvređenja 3	10.889	(2.956)	7.933
Ukupno	14.261.205	(25.012)	14.236.193

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

U tabeli u nastavku prikazano je kretanje ispravke vrednosti po nivoima obezvređenja za **kredite i potraživanja od komitenata** u 2022. i 2021. godini:

Kretanje MSFI rezervisanja u 2022.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 1.1.2022.	453.452	76.543	1.141.232	1.671.227
Transfer u Nivo 1	26.777	(26.665)	(112)	-
Transfer u Nivo 2	(55.951)	67.558	(11.607)	-
Transfer u Nivo 3	(20.454)	(112.870)	133.324	-
Promene rezervisanja po osnovu promene kreditnog rizika	89.902	196.498	559.019	845.419
Ispravka vrednosti po osnovu novih plasmana*	135.235	-	-	135.235
Smanjenje usled naplate	(14.746)	(22.631)	(120.459)	(157.836)
Otpisi - prenos na vanbilansnu evidenciju	-	-	(458.638)	(458.638)
Kursne razlike i unwinding	(2.312)	-	-	(2.312)
Stanje na dan 31.12.2022.	611.903	178.433	1.242.759	2.033.095

* *Novoodobreni plasmani klasifikovani su po nivoima na dan 31. decembra 2022. godine, a ne u trenutku inicijalnog odobrenja, odnosno kupovine.*

Kretanje MSFI rezervisanja u 2021.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 1.1.2021.	428.407	76.910	605.869	1.111.186
Transfer u Nivo 1	44.059	(43.991)	(68)	-
Transfer u Nivo 2	(28.711)	28.732	(21)	-
Transfer u Nivo 3	(3.550)	(12.444)	15.994	-
Promene rezervisanja po osnovu promene kreditnog rizika	(127.481)	35.236	729.810	637.565
Ispravka vrednosti po osnovu novih plasmana*	160.565	2.688	104.854	268.107
Smanjenje usled naplate	(19.790)	(10.588)	(79.249)	(109.627)
Otpisi - prenos na vanbilansnu evidenciju	-	-	(235.957)	(235.957)
Kursne razlike i unwinding	(47)	-	-	(47)
Stanje na dan 31.12.2021.	453.452	76.543	1.141.232	1.671.227

* *Novoodobreni plasmani klasifikovani su po nivoima na dan 31. decembra 2021. godine, a ne u trenutku inicijalnog odobrenja, odnosno kupovine.*

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

U tabeli u nastavku prikazano je kretanje ispravke vrednosti po nivoima obezvređenja za **kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija** u 2022. i 2021. godini:

Kretanje MSFI rezervisanja u 2022.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 1.1.2022.	153	-	-	153
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Promene rezervisanja po osnovu promene vrednovanja	-	-	-	-
Ispravka vrednosti po osnovu novih plasmana	331	-	-	331
Smanjenje usled naplate	(277)	-	-	(277)
Smanjenje	(103)	-	-	(103)
Kursne razlike	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2022.	104	-	-	104

* Novoodobreni plasmani klasifikovani su po nivoima na dan 31. decembra 2022. godine, a ne u trenutku inicijalnog odobrenja, odnosno kupovine.

Kretanje MSFI rezervisanja u 2021.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 1.1.2021.	109	-	-	109
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Promene rezervisanja po osnovu promene vrednovanja	-	-	-	-
Ispravka vrednosti po osnovu novih plasmana	45	-	-	45
Smanjenje	(1)	-	-	(1)
Kursne razlike	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2021.	153	-	-	153

* Novoodobreni plasmani klasifikovani su po nivoima na dan 31. decembra 2021. godine, a ne u trenutku inicijalnog odobrenja, odnosno kupovine.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

U tabeli u nastavku prikazano je kretanje bruto izloženosti kredita i potraživanja od komitenata kroz nivoe tokom 2022. i 2021. godine:

Kretanje bruto izloženosti kredita i potraživanja od komitenata u 2022.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 1.1.2022.	113.262.925	2.131.872	2.476.975	117.871.772
Transfer u Nivo 1	1.252.588	(1.241.082)	(11.506)	-
Transfer u Nivo 2	(10.056.122)	10.215.221	(159.099)	-
Transfer u Nivo 3	(173.675)	(1.857.334)	2.031.009	-
Promene u nivou izloženosti postojećih plasmana	(25.481.335)	(1.219.289)	(647.199)	(27.347.823)
Novi plasmani	28.738.114	-	-	28.738.114
Naplata	(8.644.850)	(838.105)	-	(9.857.191)
Otpisi - prenos na vanbilansnu evidenciju	-	-	(458.638)	(458.638)
Stanje na dan 31.12.2022.	98.897.645	7.191.283	2.857.306	108.946.234

Kretanje bruto izloženosti kredita i potraživanja od komitenata u 2021.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 1.1.2021.	108.052.260	1.903.696	1.367.869	111.323.825
Transfer u Nivo 1	1.610.262	(1.600.278)	(9.984)	-
Transfer u Nivo 2	(3.753.399)	3.754.843	(1.444)	-
Transfer u Nivo 3	(938.691)	(1.205.544)	2.144.235	-
Promene u nivou izloženosti postojećih plasmana	(20.103.063)	(326.665)	(965.694)	(21.395.422)
Novi plasmani	39.335.037	153.690	441.494	39.930.221
Naplata	(10.939.481)	(547.870)	(263.544)	(11.750.895)
Otpisi - prenos na vanbilansnu evidenciju	-	-	(235.957)	(235.957)
Stanje na dan 31.12.2021.	113.262.925	2.131.872	2.476.975	117.871.772

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje prosečnu 12-mesečnu verovatnoću neizmirenja obaveza po segmentu **bruto kreditnog portfolija** na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine:

	Jednogodišnji PD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno 31.12.2022.
Risk klasa 1-5	0,05%-5,20%	85.793.370	4.934.456	-	90.727.826
Risk klasa 6-7	16,84%-54,61%	23.617	2.007.199	-	2.030.816
Risk klasa 8	100%	-	-	2.256.062	2.256.062
Bez rejtinga*	2,75%-33,55%	13.080.658	249.628	-	13.330.286
Bez rejtinga*	100%	-	-	601.244	601.244
Ukupno		98.897.645	7.191.283	2.857.306	108.946.234

* Risk klasa se dodeljuje biznis malim i srednjim kreditnim izloženostima preko EUR 50 hiljada (glavnica+vanbilans). Sve ostale izloženosti su bez rejtinga.

	Jednogodišnji PD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno 31.12.2021.
Risk klasa 1-5	0,74%-3,09%	100.717.462	-	-	100.717.462
Risk klasa 6-7	7,34%-18,90%	78.358	2.090.740	-	2.169.098
Risk klasa 8	100%	-	-	1.913.096	1.913.096
Bez rejtinga*	1,62%-14,12%	12.467.105	41.132	-	12.508.237
Bez rejtinga*	100%	-	-	563.879	563.879
Ukupno		113.262.925	2.131.872	2.476.975	117.871.772

* Risk klasa se dodeljuje biznis malim i srednjim kreditnim izloženostima preko EUR 50 hiljada (glavnica+vanbilans). Sve ostale izloženosti su bez rejtinga.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje prosečnu 12-mesečnu verovatnoću neizmirenja **bruto izloženosti vanbilansnih stavki** na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine:

	Jednogodišnji PD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno 31.12.2022.
Risk klasa 1-5	0,05%-5,20%	17.257.737	1.319.576	-	18.577.313
Risk klasa 6-7	16,84%-54,61%	10.324	112.713	-	123.037
Risk klasa 8	100%	-	-	84.176	84.176
Bez rejtinga*	2,75%-33,55%	1.400.618	119.157	-	1.519.775
Bez rejtinga*	100%	-	-	2.203	2.203
Ukupno		18.668.679	1.551.446	86.379	20.306.504

* Risk klasa se dodeljuje biznis malim i srednjim kreditnim izloženostima preko EUR 50 hiljada (glavnica+vanbilans). Sve ostale izloženosti su bez rejtinga.

	Jednogodišnji PD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno 31.12.2021.
Risk klasa 1-5	0,74%-3,09%	8.739.886	2.000	-	8.741.886
Risk klasa 6-7	7,34%	1.000	4.261	-	5.261
Risk klasa 8	100%	-	-	3.774	3.774
Bez rejtinga*	2,52%	5.433.628	69.541	-	5.503.169
Bez rejtinga*	100%	-	-	7.115	7.115
Ukupno		14.174.514	75.802	10.889	14.261.205

* Risk klasa se dodeljuje biznis malim i srednjim kreditnim izloženostima preko EUR 50 hiljada (glavnica+vanbilans). Sve ostale izloženosti su bez rejtinga.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

Analiza kredita i potraživanja od komitenata po danima docnje i nivoima obezvređenja na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine prikazana je u sledećim tabelama:

	Kreditni portfolio			Bruto
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	izloženost 31.12.2022.
Potraživanja bez docnje	97.129.127	6.151.119	503.445	103.783.691
Potraživanja sa docnjom	1.768.518	1.040.164	2.353.861	5.162.543
01-30 dana	1.768.518	786.164	294.171	2.848.853
31-60 dana	-	90.372	302.364	392.736
61-90 dana	-	163.628	6.104	169.732
>90 dana	-	-	1.751.222	1.751.222
Ukupno	98.897.645	7.191.283	2.857.306	108.946.234

	Kreditni portfolio			Bruto
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	izloženost 31.12.2021.
Potraživanja bez docnje	111.341.214	1.086.337	603.291	113.030.842
Potraživanja sa docnjom	1.921.711	1.045.535	1.873.684	4.840.930
01-30 dana	1.921.711	229.330	38.246	2.189.287
31-60 dana	-	805.991	16.021	822.012
61-90 dana	-	10.214	31.446	41.660
>90 dana	-	-	1.787.971	1.787.971
Ukupno	113.262.925	2.131.872	2.476.975	117.871.772

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija u iznosu od RSD 11.611.943 hiljade na dan 31. decembra 2022. godine (31. decembar 2021. godine: RSD 9.745.174 hiljade) se u potpunosti odnose na potraživanja bez docnje klasifikovana u Nivo 1.

Od navedenog iznosa najveći deo se odnosi na sredstva kod Narodne banke Srbije od RSD 8.007.508 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 6.599.366 hiljada). Kreditni rejting Republike Srbije je Fitch rejting BB+, Moody's Ba2.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

Analiza **vanbilansnih stavki** po danima docnje i nivoima obezvređenja na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine prikazana je u sledećim tabelama:

	Kreditni portfolio			Bruto 31.12.2022.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Potraživanja bez docnje	18.538.892	1.545.032	54.963	20.138.887
Potraživanja sa docnjom	129.787	6.414	31.416	167.617
01-30 dana	129.787	6.414	-	136.201
31-60 dana	-	-	201	201
61-90 dana	-	-	-	-
>90 dana	-	-	31.215	31.215
Ukupno	18.668.679	1.551.446	86.379	20.306.504

	Kreditni portfolio			Bruto 31.12.2021.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Potraživanja bez docnje	14.169.986	10.861	10.848	14.191.695
Potraživanja sa docnjom	4.528	64.941	41	69.510
01-30 dana	4.528	62.836	1	67.365
31-60 dana	-	2.105	-	2.105
61-90 dana	-	-	-	-
>90 dana	-	-	40	40
Ukupno	14.174.514	75.802	10.889	14.261.205

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

Analiza ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata po danima docnje i nivoima obezvređenja na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine prikazana je u sledećim tabelama:

	Ispravka vrednosti i rezervisanja			Ispravka vrednosti
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	31.12.2022.
Potraživanja bez docnje	597.981	128.153	166.270	892.404
Potraživanja sa docnjom	13.922	50.280	1.076.489	1.140.691
01-30 dana	13.922	29.017	95.469	138.408
31-60 dana	-	7.341	199.514	206.855
61-90 dana	-	13.922	2.470	16.392
>90 dana	-	-	779.036	779.036
Ukupno	611.903	178.433	1.242.759	2.033.095

	Ispravka vrednosti i rezervisanja			Ispravka vrednosti
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	31.12.2021.
Potraživanja bez docnje	441.200	45.407	167.112	653.719
Potraživanja sa docnjom	12.252	31.136	974.120	1.017.508
01-30 dana	12.252	7.344	13.891	33.487
31-60 dana	-	23.628	6.195	29.823
61-90 dana	-	164	11.231	11.395
>90 dana	-	-	942.803	942.803
Ukupno	453.452	76.543	1.141.232	1.671.227

6.1.3 Analiza obezvređenih plasmana

U narednim tabelama prikazan je *obezvređen kreditni portfolio* Banke sa ispravkom vrednosti na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine:

	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
31.12.2022.			
Individualno obezvređen	1.894.083	(714.009)	1.180.074
Grupno obezvređen	963.223	(528.750)	434.473
Ukupno	2.857.306	(1.242.759)	1.614.547
31.12.2021.			
Individualno obezvređen	1.406.352	(593.210)	813.142
Grupno obezvređen	1.070.623	(548.022)	522.601
Ukupno	2.476.975	(1.141.232)	1.335.743

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.3 Analiza obezvređenih plasmana (Nastavak)****Restrukturirana potraživanja**

Mere restrukturiranja podrazumevaju ustupke koji se odobravaju klijentu koji ima ili će imati poteškoće u izmirenju finansijskih obaveza. Ustupci se odobravaju dužniku na osnovu sporazuma između Banke i klijenta. Ustupci mogu rezultirati gubicima za Banku i odnose se na bilo koji od sledećih postupaka:

- izmena prethodnih ugovornih uslova za koje se smatra da dužnik ne može da ispuni zbog finansijskih poteškoća koje za rezultat imaju nedovoljne kapacitete za servisiranje duga i koje ne bi bile odobrene da klijent nema finansijskih poteškoća; i
- potpuno ili delimično refinansiranje ugovora o dugu, koje ne bi bilo odobreno da klijent nema finansijskih poteškoća.

Kriterijumi na osnovu kojih se vrši klasifikacija restrukturiranih kreditnih izloženosti objašnjeni su u nastavku:

Standard (standardne) restrukturirane kreditne izloženosti se definišu kao kreditne izloženosti koje u trenutku restrukturiranja ispunjavaju sve sledeće kriterijume:

- ocenjene su kao *Distressed Restructuring* sa $DO \leq 1\%$;
- na osnovu izvršene procene (uključujući dodatne indikatore za Unlikelihood to Pay) je zaključeno da će klijent biti u mogućnosti da obavezu u potpunosti izvrši bez realizacije sredstva obezbeđenja; i
- nisu već u statusu *default* (Nivo 3)/kategoriji *not-performing* na osnovu bilo kog indikatora za *default/not-performing*.

Uslovi Standarda restrukturiranih kreditnih izloženosti odražavaju trenutnu ekonomsku realnost i uopšte klijentovu zadovoljavajuću sposobnost otplate. Oni imaju za cilj smanjenje kreditnog rizika nakon restrukturiranja kreditne izloženosti, kao i stvaranje osnove za kasnije vraćanje kreditne izloženosti klijenta u redovni kreditni portfolio.

Watch (kontrolisane) restrukturirane kreditne izloženosti su one kreditne izloženosti koje:

- su nakon uspešnog oporavka reklasifikovane iz problematičnih (*not-performing*), u kategoriju neproblematičnih izloženosti (*performing*). Takve izloženosti ostaju u ovoj kategoriji za sve vreme trajanja probnog perioda, sve dok se ne reklasifikuju u kategoriju nerestrukturiranih (*not-restructured*) izloženosti.

Impaired (obezvređene) restrukturirane kreditne izloženosti su definisane kao one kreditne izloženosti koje u vreme restrukturiranja pokazuju ozbiljne probleme sa otplatom dužnika, što će verovatno uticati na rizik defaulta (neizvršenja obaveza) kreditne izloženosti.

Ovo su kreditne izloženosti koje u vreme restrukturiranja ispunjavaju bilo koji od sledećih kriterijuma:

- izloženost je već u statusu *default*/kategoriji *non-performing* zbog bilo kog pokazatelja za *default* (Nivo 3)/*non-performing* status;
- na osnovu izvršene procene (uključujući dodatne pokazatelje Unlikelihood to Pay) malo je verovatno da će obaveza biti isplaćena u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, usled ozbiljnih problema sa otplatom sa kojima se klijent suočava; i
- primenjena mera restrukturiranja rezultira *Diminished financial Obligation* (DO) $> 1\%$.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.3 Analiza obezvređenih plasmana (Nastavak)

Sledeće tabele pokazuju klasifikaciju restrukturiranih kreditnih izloženosti:

31.12.2022.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Standardni restrukturirani	882.852	(440.285)	442.567
Kontrolisani restrukturirani	323	(32)	291
Obezvređeni restrukturirani	280.655	(22.493)	258.162
Ukupno	1.163.830	(462.810)	701.020

31.12.2021.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Standardni restrukturirani	487.927	(47.667)	440.260
Obezvređeni restrukturirani	455.868	(153.060)	302.808
Ukupno	943.795	(200.727)	743.068

6.1.4 Analiza sredstava obezbeđenja

Instrumenti obezbeđenja koje Banka koristi u poslovanju su depoziti, hipoteke nad poslovnim i stambenim objektima, zaloga nad pokretnom imovinom, jemstva pravnih i fizičkih lica, garancije drugih banaka i slično. Utvrđivanje fer vrednosti kolaterala u skladu je sa važećom politikom Banke za procenu vrednosti zaloge (kolaterala).

Prikaz kredita i potraživanja od komitenata Banke prema sredstvima obezbeđenja i nivoima obezbeđenja na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine, pri čemu su sredstva obezbeđenja prikazana do visine bruto potraživanja, dat je u sledećim tabelama:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Bruto izloženost 31.12.2022.
Obezbeđeno depozitom	1.242.729	101.769	759	1.345.257
Obezbeđeno garancijama	13.783.643	1.860.079	198.912	15.842.634
Obezbeđeno hipotekom	52.667.417	2.421.297	1.563.837	56.652.551
Neobezbeđeno	31.203.856	2.808.138	1.093.798	35.105.792
Ukupno	98.897.645	7.191.283	2.857.306	108.946.234

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Bruto izloženost 31.12.2021.
Obezbeđeno depozitom	1.662.675	64.733	4.815	1.732.223
Obezbeđeno garancijama	15.749.428	367.233	271.502	16.388.163
Obezbeđeno hipotekom	54.423.680	1.111.836	1.309.059	56.844.575
Neobezbeđeno	41.427.142	588.070	891.599	42.906.811
Ukupno	113.262.925	2.131.872	2.476.975	117.871.772

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.4 Analiza sredstava obezbeđenja (Nastavak)

Prikaz kredita i potraživanja od komitenata Banke prema sredstvima obezbeđenja na dan 31. decembra 2022 i 2021. godine, pri čemu su sredstva obezbeđenja prikazana do visine bruto potraživanja, dat je u sledećoj tabeli:

	Bruto izloženost 31.12.2022.	Bruto izloženost 31.12.2021.
Kreditni sa poslovnom svrhom	70.478.579	77.785.605
Obezbeđeno depozitom	1.180.947	1.568.237
Obezbeđeno hipotekom	30.840.318	30.732.400
Obezbeđeno garancijama	13.635.608	14.159.946
Neobezbeđeno	24.821.706	31.325.022
Kreditni za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	6.291.632	5.981.848
Obezbeđeno depozitom	38.648	63.066
Obezbeđeno hipotekom	5.802.756	5.499.255
Neobezbeđeno	450.228	419.527
Poljoprivredni krediti	30.779.770	32.985.095
Obezbeđeno depozitom	98.165	89.713
Obezbeđeno hipotekom	19.907.013	20.517.540
Obezbeđeno garancijama	2.207.026	2.228.216
Neobezbeđeno	8.567.566	10.149.626
Potrošački krediti	1.290.594	1.013.233
Obezbeđeno depozitom	27.497	11.208
Obezbeđeno hipotekom	102.464	95.380
Neobezbeđeno	1.160.633	906.645
Fond za razvoj i Ministarstvo poljoprivrede	105.659	105.991
Neobezbeđeno	105.659	105.991
Ukupno	108.946.234	117.871.772

Prikaz odnosa bruto stanja stambenih kredita prema vrednosti kolaterala (LTV racio) na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine dat je u sledećoj tabeli:

Stambeni LTV	31.12.2022.	Stambeni LTV	31.12.2021.
<50%	2.683.659	<50%	2.186.697
51%-70%	1.610.844	51%-70%	1.617.680
71%-90%	1.233.348	71%-90%	1.302.811
91%-100%	47.493	91%-100%	208.589
>100%	29.135	>100%	78.584
Ukupno	5.604.479	Ukupno	5.394.361

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.5 Struktura i diversifikacija kreditnog portfolija**

Sledeća tabela prikazuje strukturu kredita i potraživanja od komitenata Banke na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine prema tipovima delatnosti:

	Plasmani komitentima 31.12.2022.	Plasmani komitentima 31.12.2021.
Poljoprivreda	30.455.712	32.705.381
Industrija i druga proizvodnja	29.223.796	32.060.326
Trgovina	20.266.097	21.448.901
Građevinarstvo	6.585.666	8.508.929
Druge usluge	5.947.848	6.429.405
Fizička lica	7.265.490	6.720.906
Transport	3.260.233	4.345.706
Turizam	3.893.454	3.973.439
Ostalo	14.843	7.552
Ukupno	106.913.139	116.200.545

Sledeća tabela prikazuje geografsku raspodeljenost kredita i potraživanja od komitenata Banke na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine:

	31.12.2022.		31.12.2021.	
	Plasmani komitentima	Učešće (%)	Plasmani komitentima	Učešće (%)
Beogradski region	45.638.783	42,69%	50.011.754	43,04%
Centralni region	10.564.476	9,88%	11.508.534	9,90%
Južni region	12.689.814	11,87%	13.649.299	11,75%
Severni region	38.020.066	35,56%	41.030.958	35,31%
Ukupno	106.913.139	100,00%	116.200.545	100,00%

Struktura kreditnog portfolija se redovno prati kroz sastanke Odbora za upravljanje kreditnim rizikom kako bi se identifikovala bilo koja vrsta rizika koncentracije.

Događaji koji mogu imati uticaja na velike delove portfolija, bilo da su u pitanju geografske oblasti ili grane privrede, mogu voditi ka tome da Banka ustanovi limite za određene grupe klijenata koje pripadaju segmentima izloženim ovom zajedničkom faktoru rizika.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.2. Tržišni rizici****6.2.1 Rizik od promene kamatnih stopa**

Banka je izložena promenama u nivou tržišnih kamatnih stopa koje imaju uticaja na njenu finansijsku poziciju i tokove gotovine. Kao rezultat takvih promena, kamatna marža može da se poveća ili smanji. Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim kamatnim stopama i Banka ih redovno usklađuje. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju neto prihoda od kamate, održavanje tržišne kamatne stope na konzistentnom nivou u skladu sa poslovnom strategijom Banke. Komitet za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, kao i analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Rizik kamatne stope predstavlja rizik da će promene tržišnih kamatnih stopa negativno uticati na ekonomsku vrednost Banke i prihod od kamata i eventualno na kapital Banke.

Sledeća tabela prikazuje uticaj efekta potencijalne promene kamatnih stopa na prihode Banke za godinu završenu na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine. Efekti potencijalnih promena kamatnih stopa se odnose na kamatonosnu aktivnu i pasivnu u bilansu stanja Banke, kao i na pozicije kamatonosne aktive i pasive iz pod-bilansa Banke vezanog za EUR i pod-bilansa vezanog za dinare. U odnosu na prethodni obračunski period nije bilo promene u metodologiji obračuna efekata promene kamatnih stopa na prihode i kapital Banke.

	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 12 meseci)					
	2% povećanje kamatnih stopa			2% smanjenje kamatnih stopa		
	UKUPNO	EUR	RSD	UKUPNO	EUR	RSD
2022.	199.386	275.011	(75.625)	(199.386)	(275.011)	75.625

	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 12 meseci)					
	2% povećanje kamatnih stopa			2% smanjenje kamatnih stopa		
	UKUPNO	EUR	RSD	UKUPNO	EUR	RSD
2021.	164.523	241.447	(76.924)	(164.523)	(241.447)	76.924

Neusklađenost kamatonosne aktive i pasive je pre svega uzrokovana klasifikovanjem celokupne devizne obavezne rezerve u nekamatonosnu aktivnu, kao i kapitala Banke u nekamatonosnu pasivnu.

Banka pažljivo prati izloženost riziku promena kamatnih stopa. Na dan 31. decembra 2022. godine Banka nije imala važeće ugovore o svopu kamatnih stopa, kao ni na dan 31. decembra 2021. godine. Sa druge strane, Banka u svom kreditnom portfoliju ima kreditni portfolio sa promenljivom kamatnom stopom, vezanom za tromesečni i šestomesečni EURIBOR, koji je na dan 31. decembra 2022. godine iznosio RSD 61.119 miliona, dok je 31. decembra 2021. godine portfolio vezan za tromesečni i šestomesečni EURIBOR iznosio RSD 52.973 miliona. Banka u svom kreditnom portfoliju ima i kreditni portfolio sa promenljivom kamatnom stopom, koja je vezana za referentnu kamatnu stopu NBS i BELIBOR, koji je na dan 31. decembra 2022. godine iznosio RSD 14.141 milion, dok je 31. decembra 2021. godine iznosio RSD 17.415 miliona.

Izloženosti Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine prikazane su u sledećim tabelama. Tabele sadrže sredstva i obaveze izložene kamatnom riziku prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate (*Repricing Date*) ili datumu dospeća, u zavisnosti koji je raniji.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.2. Tržišni rizici (Nastavak)****6.2.1 Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)**

31.12.2022.	Ukupno	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
AKTIVA								
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.814.215	-	-	-	-	-	-	19.814.215
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat	6.741.979	-	-	1.151.036	418.442	4.555.065	1.707	615.729
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11.611.839	11.607.342	-	-	-	-	-	4.497
Kredit i potraživanja od komitenata	106.913.139	57.072.982	8.746.263	12.393.420	15.462.211	11.871.241	754.633	612.389
UKUPNO AKTIVA	145.081.172	68.680.324	8.746.263	13.544.456	15.880.653	16.426.306	756.340	21.046.830
Vanbilansne stavke	3.569.142	2.461.763	942.152	-	165.227	-	-	-
PASIVA								
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	34.137.851	-	3.934.230	5.012.704	8.696.889	13.462.054	2.100.614	931.360
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	94.219.102	3.265.379	6.998.279	9.971.754	19.222.386	14.617.743	1.273.193	38.870.368
UKUPNO PASIVA	128.356.953	3.265.379	10.932.509	14.984.458	27.919.275	28.079.797	3.373.807	39.801.728
Vanbilansne stavke	24.242.965	2.461.946	938.579	-	167.275	-	-	20.675.165
Ročna neusklađenost	65.414.945	(2.186.246)	(1.440.002)	(12.038.622)	(11.653.491)	(2.617.467)	(18.754.898)	
Kumulativni gap	65.414.945	63.228.699	61.788.697	49.750.075	38.096.584	35.479.117	16.724.219	

* Kredit i potraživanja su prikazani na neto principu, tj. bruto iznosi minus ispravka vrednosti. Vanbilansne stavke u aktivi se odnose na derivate, dok se u pasivi odnose na derivate, neiskorišćene kreditne obaveze i potencijalne obaveze po osnovu garancija.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.2. Tržišni rizici (Nastavak)****6.2.1 Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)**

31.12.2021.	Ukupno	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
AKTIVA								
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18.757.005	-	-	-	-	-	-	18.757.005
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat	7.156.940	-	-	1.172.377	-	5.735.520	1.424	247.619
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9.745.021	9.744.406	-	-	-	-	-	615
Kredit i potraživanja od komitenata	116.200.545	56.779.932	8.147.290	11.061.766	17.535.455	19.465.833	2.479.909	730.360
UKUPNO AKTIVA	151.859.511	66.524.338	8.147.290	12.234.143	17.535.455	25.201.353	2.481.333	19.735.599
<i>Vanbilansne stavke</i>	<i>914.551</i>	<i>914.551</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
PASIVA								
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	37.988.582	1.881.315	3.923.336	1.622.713	13.467.957	15.091.623	1.420.134	581.504
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	96.331.145	3.130.877	4.734.039	15.344.227	17.896.017	12.909.045	3.233.151	39.083.789
Subordinirane obaveze	1.895.568	-	-	-	-	1.881.314	-	14.254
UKUPNO PASIVA	136.215.295	5.012.192	8.657.375	16.966.940	31.363.974	29.881.982	4.653.285	39.679.547
<i>Vanbilansne stavke</i>	<i>19.657.806</i>	<i>914.248</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>18.743.558</i>
Ročna neusklađenost	61.512.146	(510.085)	(4.732.797)	(13.828.519)	(4.680.629)	(2.171.952)	(19.943.948)	
Kumulativni gap	61.512.146	61.002.061	56.269.264	42.440.745	37.760.116	35.588.164	15.644.216	

* Kredit i potraživanja su prikazani na neto principu, tj. bruto iznosi minus ispravka vrednosti. Vanbilansne stavke u aktivi se odnose na derivate, dok se u pasivi odnose na derivate, neiskorišćene kreditne obaveze i potencijalne obaveze po osnovu garancija.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Tržišni rizici (Nastavak)

6.2.1 Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju uticaj promene kamatnih stopa na neto prihod Banke i neto uticaj na ekonomsku vrednost kapitala Banke primenom standardnog scenarija. Standardni scenario podrazumeva paralelno pomeranje krive prinosa za 100 baznih poena i 200 baznih poena.

Osetljivost neto prihoda Banke na pomeranje kamatnih stopa	100bp šok na gore	100bp šok na dole	200bp šok na gore	200bp šok na dole
2022.				
Na dan 31.12.2022.	99.978	(99.978)	199.956	(199.956)
Prosek za period	25.083	(25.083)	50.166	(50.166)
Maksimum za period	105.060	(105.060)	210.120	(210.120)
Minimum za period	(38.254)	38.254	(76.508)	76.508
2021.				
Na dan 31.12.2021.	83.403	(83.403)	166.807	(166.807)
Prosek za period	37.335	(37.335)	74.669	(74.669)
Maksimum za period	95.481	(95.481)	190.961	(190.961)
Minimum za period	(5.344)	5.344	(10.687)	10.687

Osetljivost ekonomske vrednosti kapitala Banke na pomeranje kamatnih stopa	100bp šok na gore	100bp šok na dole	200bp šok na gore	200bp šok na dole
2022.				
Na dan 31.12.2022.	26.553	(26.553)	53.106	(53.106)
Prosek za period	(200.744)	200.744	(401.489)	401.489
Maksimum za period	(369.298)	369.298	(738.596)	738.596
Minimum za period	26.553	263.149	53.106	(53.106)
2021.				
Na dan 31.12.2021.	(252.358)	252.358	(504.715)	504.715
Prosek za period	(154.613)	154.613	(309.226)	309.226
Maksimum za period	(252.358)	252.358	(504.715)	504.715
Minimum za period	(73.780)	73.780	(147.559)	147.559

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.2. Tržišni rizici (Nastavak)****6.2.2 Devizni rizik – rizik od promene kurseva valuta**

Devizni rizik proističe iz potencijalnih negativnih efekata promena deviznih kurseva na finansijski rezultat ili kapital Banke.

Banka upravlja deviznim rizikom kroz oprezno planiranje i procenjivanje otvorene devizne pozicije, i njeno usaglašavanje sa propisanim limitima od strane Narodne banke Srbije (limit za otvorene devizne pozicije je 20% regulatornog kapitala) i pridržavanje ograničenja rizika propisanih od strane Narodne banke Srbije, kao i ograničenja sadržanih u internim aktima propisanim od strane Upravnog odbora i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (limit otvorene devizne pozicije 10% od kapitala Banke u totalu).

Banka upravlja deviznim rizikom aktivno usaglašavajući valutnu strukturu aktive i pasive. Banka održava deviznu poziciju pomoću odobravanja kredita sa deviznom klauzulom (kredit indeksirani u EUR) i zaključujući ugovore o valutnim svopovima.

Sledeća tabela prikazuje potencijalne efekte u slučaju rasta ili pada deviznih kurseva od 1.500 bazičnih poena na dobitke ili gubitke i kapital Banke na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine.

U odnosu na prethodni izveštajni period nije bilo promena u metodologiji obračuna potencijalnih efekata promene deviznih kurseva.

	Stanje otvorene devizne pozicije na osnovu bilansnih stavki		Efekat depresijacije RSD za 15%		Efekat apresijacije RSD za 15%	
	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.	2021.
USD	18.317	16.274	2.748	2.441	(2.748)	(2.441)
EUR	410.463	166.963	61.569	25.044	(61.569)	(25.044)
CHF	(1.550)	(1.389)	(233)	(208)	233	208
GBP	(59.017)	4.396	(8.853)	659	8.853	(659)
Ostale valute	7.622	11.148	1.143	804	(1.143)	(804)

U toku 2022. godine, pokazatelj deviznog rizika je bio u okvirima internog i regulatornog limita:

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Tržišni rizici (Nastavak)

6.2.2 Devizni rizik - rizik od promene kurseva valuta (Nastavak)

Tabela u daljem tekstu prikazuje sumiranu izloženost deviznom riziku na dan 31. decembra 2022. godine. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima po valutama.

31.12.2022.	EUR (uključujući indeksirane)	USD	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10.050.053	87.253	65.110	9.611.799	19.814.215
Potraživanje po osnovu derivata	-	-	-	5.642	5.642
Hartije od vrednosti	1.707	-	-	6.740.272	6.741.979
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.016.313	1.268.603	264.401	8.062.522	11.611.839
Kredit i potraživanja od komitenata	87.135.250	-	-	19.777.889	106.913.139
Investicije u zavisna društva	-	-	-	127.752	127.752
Nematerijalna imovina	-	-	-	329.363	329.363
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	2.022.577	2.022.577
Investicione nekretnine	-	-	-	140.515	140.515
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	47.370	47.370
Ostala sredstva	894.299	11.648	-	72.922	978.869
UKUPNO AKTIVA	100.097.622	1.367.504	329.511	46.938.623	148.733.260
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	581	581
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	32.913.892	28.252	2.706	1.193.001	34.137.851
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	62.706.380	2.753.151	369.420	28.390.151	94.219.102
Rezervisanja	-	-	-	378.583	378.583
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	64.913	64.913
Odložene poreske obaveze	-	-	-	67.284	67.284
Ostale obaveze	576.170	21.784	10.330	557.364	1.165.648
Kapital	-	-	-	18.699.298	18.699.298
UKUPNO PASIVA	96.196.442	2.803.187	382.456	49.351.175	148.733.260
Neto spot pozicija	3.901.180	(1.435.683)	(52.945)		
Neto forward pozicija	(3.490.717)	1.454.000	-		
Neto devizna pozicija	410.463	18.317	(52.945)		

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Tržišni rizici (Nastavak)

6.2.2 Devizni rizik - rizik od promene kurseva valuta (Nastavak)

Tabela u daljem tekstu prikazuje sumiranu izloženost deviznom riziku na dan 31. decembra 2021. godine. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima po valutama.

31.12.2021.	EUR (uključujući indeksirane)	USD	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10.422.911	36.309	45.262	8.252.523	18.757.005
Potraživanje po osnovu derivata	-	-	-	699	699
Hartije od vrednosti	1.424	-	-	7.155.516	7.156.940
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.752.995	294.168	163.826	6.534.032	9.745.021
Kredit i potraživanja od komitenata	92.800.669	-	-	23.399.876	116.200.545
Investicije u zavisna društva	-	-	-	127.752	127.752
Nematerijalna imovina	-	-	-	278.156	278.156
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	1.724.443	1.724.443
Investicione nekretnine	-	-	-	370.785	370.785
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	33.974	33.974
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	47.370	47.370
Ostala sredstva	48.092	-	-	848.915	897.007
UKUPNO AKTIVA	106.026.091	330.477	209.088	48.774.041	155.339.697
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	37.289.101	39.102	14.338	646.041	37.988.582
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	65.392.783	1.179.690	176.280	29.582.392	96.331.145
Subordinirane obaveze	1.895.568	-	-	-	1.895.568
Rezervisanja	12.280	-	-	353.379	365.659
Odložene poreske obaveze	-	-	-	42.543	42.543
Ostale obaveze	355.148	9.962	10.100	615.557	990.767
Kapital	-	-	-	17.725.433	17.725.433
UKUPNO PASIVA	104.944.880	1.228.754	200.718	48.965.345	155.339.697
Neto spot pozicija	1.080.211	(898.277)	8.370		
Neto forward pozicija	(914.248)	914.551	-		
Neto devizna pozicija	166.963	16.274	8.370		

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.2. Tržišni rizici (Nastavak)****6.2.3 Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza**

Banka meri fer vrednost finansijske imovine koristeći sledeću hijerarhiju kvaliteta ulaznih podataka koji se koriste prilikom vrednovanja:

- Nivo 1: Zvanične tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identične instrumente.
- Nivo 2: Tehnike procenjivanja zasnovane na ulaznim podacima koji nisu tržišne cene za identične instrumente ali su informacije dostupne i utvrdive bilo direktno (na primer cene) ili indirektno (na primer izvedene iz cene). Ova kategorija obuhvata instrumente koji se mere putem: zvaničnih tržišnih cena na aktivnom tržištu za instrumente sličnih karakteristika, zvaničnih tržišnih cena za iste ili za instrumente sličnih karakteristika na tržištu koje se smatra manje aktivnim ili drugih tehnika procene gde su svi značajniji podaci direktno ili indirektno dostupni na tržištu.
- Nivo 3: Tehnike procenjivanja koje koriste ulazne podatke koji nisu dostupni i utvrdivi. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čija se procena vrši na bazi podataka koji nisu dostupni i utvrdivi i kao takvi imaju značajan efekat na procenu vrednosti instrumenta. Ova kategorija obuhvata instrumente koji se vrednuju na osnovu zvanične cene za instrumente sličnih karakteristika, gde su značajne neutvrdive korekcije ili pretpostavke potrebne da bi odrazile razlike između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnom tržištu je zasnovana na tržišnim cenama. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednost korišćenjem tehnika procenjivanja.

Naredne tabele prikazuje *vrednosti finansijskih sredstava i obaveza knjižene po hijerarhiji fer vrednosti* na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine:

31.12.2022.	Knjigo- vodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Potraživanja po osnovu derivata	5.642	5.642	-	-	5.642
Hartije od vrednosti	6.741.979	6.741.979	6.741.979	-	-
Finansijska aktiva	6.747.621	6.747.621	6.741.979	-	5.642
Obaveze po osnovu derivata	581	581	-	-	581
Finansijska pasiva	581	581	-	-	581

31.12.2021.	Knjigo- vodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Potraživanja po osnovu derivata	699	699	-	-	699
Hartije od vrednosti	7.156.940	7.156.940	-	7.156.940	-
Finansijska aktiva	7.157.639	7.157.639	-	7.156.940	699
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-
Finansijska pasiva	-	-	-	-	-

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Tržišni rizici (Nastavak)

6.2.3 Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

Naredne tabele prikazuju knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koje se ne vode po fer vrednosti na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine:

31.12.2022.

Finansijska aktiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke:	19.814.215	19.814.215	-	19.814.215	-
- <i>Gotovina</i>	2.456.623	2.456.623	-	2.456.623	-
- <i>Gotovina kod centralne banke</i>	17.357.592	17.357.592	-	17.357.592	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11.611.839	11.611.839	-	-	11.611.839
Kredit i potraživanja od komitenata	106.913.139	106.190.165	-	-	106.190.165
Investicije u zavisna društva	127.752	127.752	-	-	127.752
Ukupno	138.466.945	137.743.971	-	19.814.215	117.929.756

Finansijska pasiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci:	34.137.851	32.776.752	-	5.899.698	26.877.054
- <i>Obaveze prema finansijskim institucijama</i>	28.238.153	26.877.054	-	-	26.877.054
- <i>Depoziti i ostale obaveze prema bankama i centralnoj banci</i>	5.899.698	5.899.698	-	5.899.698	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima:	94.219.102	93.523.952	-	-	93.523.952
- <i>Obaveze prema finansijskim institucijama</i>	12.441.323	11.627.275	-	-	11.627.275
- <i>Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima</i>	81.777.779	81.896.677	-	-	81.896.677
Ukupno	128.356.953	126.300.704	-	5.899.698	120.401.006

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Tržišni rizici (Nastavak)

6.2.3 Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

31.12.2021.

Finansijska aktiva	Knjigo- vodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke:	18.757.005	18.757.005	-	18.757.005	-
- <i>Gotovina</i>	1.848.363	1.848.363	-	1.848.363	-
- <i>Gotovina kod centralne banke</i>	16.908.642	16.908.642	-	16.908.642	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9.745.021	9.745.021	-	-	9.745.021
Kredit i potraživanja od komitenata	116.200.545	119.420.263	-	-	119.420.263
Investicije u zavisna društva	127.752	127.752	-	-	127.752
Ukupno	144.830.323	148.050.041	-	18.757.005	129.293.036

Finansijska pasiva	Knjigo- vodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci:	37.988.582	37.363.698	-	5.249.216	32.114.482
- <i>Obaveze prema finansijskim institucijama</i>	32.739.366	32.114.482	-	-	32.114.482
- <i>Depoziti i ostale obaveze prema bankama i centralnoj banci</i>	5.249.216	5.249.216	-	5.249.216	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima:	96.331.145	95.955.086	-	-	95.955.086
- <i>Obaveze prema finansijskim institucijama</i>	21.470.452	21.191.646	-	-	21.191.646
- <i>Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima</i>	74.860.693	74.763.440	-	-	74.763.440
Subordinirane obaveze	1.895.568	1.895.568	-	-	1.895.568
Ukupno	136.215.295	135.214.352	-	5.249.216	129.965.136

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**6.2. Tržišni rizici (Nastavak)****6.2.3 Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)**

Fer vrednost je cena koja bi bila dobijena za prodaju imovine ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja. Fer vrednost najbolje odražava tekuću tržišnu cenu. Procenjene fer vrednosti finansijskih instrumenata određene su od strane Banke na bazi postojećih raspoloživih tržišnih informacija, odgovarajuće metodologije procene i neophodnog prosuđivanja za tumačenje podataka kod utvrđivanja fer vrednosti.

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija

Fer vrednost kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti zbog toga što je ročnost ovih plasmana do šest meseci s obzirom da su u pitanju visoko likvidni kratkoročni finansijski instrumenti.

Kredit i potraživanja od komitenata

Fer vrednost potraživanja po osnovu plasmana komitentima je obračunata na bazi očekivanih tokova gotovine primenom trenutno važećih kamatnih stopa Banke na dan bilansa stanja.

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

Procenjena fer vrednost depozita po viđenju je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti.

Fer vrednost oročenih depozita je obračunata diskontovanjem novčanih tokova na ugovorene datume primenom važećih kamatnih stopa za depozite ročnosti preko šest meseci kod kojih sadašnje kamatne stope iz cenovnika nisu jednake ugovorenim za ove depozite.

Primljeni krediti između ostalog uključuju primljene kredite od banaka i drugih međunarodnih finansijskih institucija. Fer vrednost obaveza prema bankama je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti obaveza zbog toga što je ročnost ovih obaveza do šest meseci.

Fer vrednost kredita od drugih međunarodnih finansijskih institucija se obračunava kod kredita koji su ugovoreni sa fiksnim i varijabilnom kamatnim stopama i to diskontovanjem novčanih tokova na ugovorene datume primenom kamatnih stopa određenih od strane ProCredit Grupe za Srbiju (*ProCredit Group funding interest rates*). Navedene stope Grupa redovno poredi sa stopama transakcija trećih lica kako bi utvrdila njihovu usklađenost sa tržišnim stopama.

Fer vrednost subordiniranih obaveza obračunata je primenom kamatnih stopa određenih od strane ProCredit Grupe na način objašnjen u prethodnom pasusu.

Fer vrednost finansijskih derivata se utvrđuje korišćenjem zvaničnih srednjih kurseva Narodne banke Srbije, kao i primenom zvaničnih kamatnih stopa za posmatranu ročnost derivata.

Fer vrednost ulaganja u zavisno društvo je jednaka fer vrednosti neto imovine zavisnog društva.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**6.3. Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti nastaje usled nemogućnosti Banke da ispunjava svoje dospеле obaveze što može imati negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Banke. Banka upravlja ovim rizikom tako što obezbeđuje odgovarajuću i raznovrsnu strukturu izvora finansiranja koji obuhvataju sledeće:

- državne hartije od vrednosti;
- depozite komitenata sa različitim rokovima dospeća;
- depozite sa tržišta novca;
- kredite stranih banaka i međunarodnih finansijskih institucija;
- subordinirane kredite; i
- akcijski kapital.

Politike upravljanja likvidnošću imaju za cilj obezbeđenje dovoljno sredstava za isplatu svih obaveza o rokovima dospeća i zadovoljenje tražnje komitenata za novim kreditima.

Banka upravlja rizikom likvidnosti putem konstantnog praćenja ročne usklađenosti sredstava i izvora sredstava, kao i analizom očekivanih novčanih tokova kako bi se obezbedilo da Banka u svakom momentu može da ispuni svoje obaveze.

Pored toga, Banka izdvaja sredstva u obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije u skladu sa važećom zakonskom regulativom, a koja predstavlja meru zaštite od iznenadnih i značajnih povlačenja depozita, odnosno drugih izvora sredstava.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti, užim pokazateljem likvidnosti i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom (LCR).

Pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja banke prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Likvidna potraživanja prvog reda čine gotovina, sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali, sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je banka klasifikovala prema poslovnom modelu radi trgovanja i držanje radi prikupljanja i prodaje.

Likvidna potraživanja banke drugog reda čine ostala potraživanja banke koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti.

Obaveze banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća čine deo njenih obaveza, i to: 40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva, 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija. Ostale obaveze banke koje dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti predstavljaju obaveze banke sa ugovorenim rokom dospeća.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.3. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Pokazatelj pokrića likvidne aktive (LCR) predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Obračun elemenata datog pokazatelja te samim tim i samog pokazatelja, vrši se u skladu sa zahtevima Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke Narodne banke Srbije („Službeni glasnik RS“, br.103/2016).

Pokazatelji likvidnosti Banke u 2022. i 2021. godini sumirani su u sledećoj tabeli:

	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
<i>Pokazatelj likvidnosti</i>				
2022. godina	2,81	2,28	2,81	2,03
2021. godina	2,35	2,28	2,46	2,05
<i>Uži pokazatelj likvidnosti</i>				
2022. godina	2,63	2,03	2,63	1,74
2021. godina	2,10	1,99	2,17	1,72
<i>LCR (%)</i>				
2022. godina	256	172	256	144
2021. godina	171	159	194	139

Kao deo upravljanja rizikom likvidnosti koji proizilazi iz finansijskih obaveza, Banka poseduje likvidnu rezervu koju čini novac i novčani ekvivalenti, kao i dužničke hartije od vrednosti koje su izdate od strane države, a koja se lako mogu prodati u skladu sa zahtevima likvidnosti.

Banka poseduje i rezerve likvidnosti u vidu odobrenih, a nepovučenih kreditnih linija. Navedena rezerva likvidnosti na dan 31. decembra 2022. godine iznosi RSD 1.173 miliona = EUR 10 miliona (31. decembar 2021. godine: RSD 1.175 miliona).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.3. Rizik likvidnosti (Nastavak)**Tabela u nastavku predstavlja strukturu *ukupne likvidne rezerve* Banke na dan **31. decembra 2022. godine**, prikazano po pripadajućim AOP delovima:

	Knjigo- vodstvena vrednost / fer vrednost	Raspoloživa vrednost
Izloženost prema centralnim bankama - Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (deo 0005)	8.083.844	8.083.844
Izloženost prema Republici Srbiji - Hartije od vrednosti (deo 0004); Krediti i potraživanja od komitenata (deo 0006)	6.740.272	6.740.272
Novčanice i kovani novac - Gotovina i sredstva kod centralne banke (deo 0001)	2.455.220	2.455.220
Rezerve kod Narodne banke Srbije (iznad zahtevanog nivoa za obračunski period) - Gotovina i sredstva kod centralne banke (deo 0001)	2.236.854	2.236.854
Stand-by-Line (kreditna linija) – Vanbilans	1.173.224	1.173.224
Ukupno	20.689.414	20.689.414

Tabela u nastavku predstavlja strukturu *ukupne likvidne rezerve* Banke na dan **31. decembra 2021. godine**:

	Knjigo- vodstvena vrednost / fer vrednost	Raspoloživa vrednost
Izloženost prema centralnim bankama - Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (deo 0005)	6.604.706	6.604.706
Izloženost prema Republici Srbiji - Hartije od vrednosti (deo 0004); Krediti i potraživanja od komitenata (deo 0006)	7.293.572	7.293.572
Novčanice i kovani novac - Gotovina i sredstva kod centralne banke (deo 0001)	1.858.711	1.858.711
Rezerve kod Narodne banke Srbije (iznad zahtevanog nivoa za obračunski period) - Gotovina i sredstva kod centralne banke (deo 0001)	556.042	556.042
Stand-by-Line (kreditna linija) – Vanbilans	1.175.821	1.175.821
Ukupno	17.488.852	17.488.852

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.3. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Tabela u daljem tekstu prikazuje finansijska sredstva i obaveze raspoređene po ročnosti u odgovarajuće vremenske korpe prema preostalim ugovorenim rokovima dospeća na izveštajni datum. Najveća ročna neusklađenost u periodu do jednog meseca proizlazi iz toga što se tekući računi Banke (koji čine značajan deo depozitnog portfolija) raspoređuju u korpu do jednog meseca.

31.12.2022.	Ukupno	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.814.215	19.814.215	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat	6.741.979	400.341	-	1.191.515	433.158	4.715.258	1.707
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11.611.839	11.611.839	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	106.913.139	4.552.423	8.690.797	11.457.784	22.377.623	44.177.503	15.657.009
UKUPNO AKTIVA	145.081.172	36.378.818	8.690.797	12.649.299	22.810.781	48.892.761	15.658.716
<i>Vanbilansne stavke**</i>	<i>3.569.142</i>	<i>2.461.763</i>	<i>942.152</i>	<i>-</i>	<i>165.227</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	34.137.851	931.355	3.934.230	5.012.704	8.696.889	13.462.059	2.100.614
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	94.219.102	42.135.747	6.998.279	9.971.754	19.222.386	14.617.743	1.273.193
UKUPNO PASIVA	128.356.953	43.067.102	10.932.509	14.984.458	27.919.275	28.079.802	3.373.807
<i>Vanbilansne stavke**</i>	<i>24.242.965</i>	<i>4.529.463</i>	<i>3.462.704</i>	<i>2.980.732</i>	<i>4.141.585</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Ročna neusklađenost (bez ostale aktive i pasive)		(6.688.284)	(2.241.712)	(2.335.159)	(5.108.494)	20.812.959	12.284.909
Kumulativni gap (bez ostale aktive i pasive)		(6.688.284)	(8.929.996)	(11.265.155)	(16.373.649)	4.439.310	16.724.219

* Kredit i potraživanja su prikazani na neto principu, tj. bruto iznosi minus ispravke.

** Vanbilansne stavke u aktivi se odnose na derivate, dok se u pasivi odnose na derivate, neiskorišćene kreditne obaveze i potencijalne obaveze po osnovu garancija, koje se shodno internoj politici za ove potrebe ne raspoređuju u potpunosti po periodima ročnosti.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.3. Rizik likvidnosti (Nastavak)

31.12.2021.	Ukupno	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18.757.005	18.757.005	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat	7.156.940	-	-	-	1.214.402	5.941.114	1.424
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9.745.021	9.745.021	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	116.200.545	4.044.348	7.554.956	10.730.735	24.746.449	52.938.995	16.185.062
UKUPNO AKTIVA	151.859.511	32.546.374	7.554.956	10.730.735	25.960.851	58.880.109	16.186.486
<i>Vanbilansne stavke**</i>	<i>914.551</i>	<i>914.551</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	37.988.582	2.462.819	3.923.336	1.622.713	13.467.957	15.091.623	1.420.134
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	96.331.145	42.214.666	4.734.039	15.344.227	17.896.017	12.909.045	3.233.151
Subordinirane obaveze	1.895.568	14.254	-	-	-	1.881.314	-
UKUPNO PASIVA	136.215.295	44.691.739	8.657.375	16.966.940	31.363.974	29.881.982	4.653.285
<i>Vanbilansne stavke**</i>	<i>19.657.806</i>	<i>2.788.603</i>	<i>2.442.461</i>	<i>3.010.566</i>	<i>4.014.088</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Ročna neusklađenost (bez ostale aktive i pasive)	(12.145.365)	(1.102.419)	(6.236.205)	(5.403.123)	28.998.127	11.533.201	
Kumulativni gap (bez ostale aktive i pasive)	(12.145.365)	(13.247.784)	(19.483.989)	(24.887.112)	4.111.015	15.644.216	

* Kredit i potraživanja su prikazani na neto principu, tj. bruto iznosi minus ispravke.

** Vanbilansne stavke u aktivi se odnose na derivate, dok se u pasivi odnose na derivate, neiskorišćene kreditne obaveze i potencijalne obaveze po osnovu garancija, koje se shodno internoj politici za ove potrebe ne raspoređuju u potpunosti po periodima ročnosti.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.3. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Banka je Strategijom za upravljanje rizicima, kao i respektivnim politikama obzirom na konzervativnost pretpostavki raspoređivanja u vremenske korpe definisala limite za gap-ove po valutama (RSD i EUR, kao i u ukupnim iznosima) u vremenskim korpama do 90 dana i shodno definisanom donosi mere u slučaju pojave negativnog gap-a.

Takođe, ALCO odbor Banke je upoznat sa gapovima u ostalim vremenskim korpama, koji se redovno razmatraju zajedno sa mogućnostima koje stoje na raspolaganju u cilju potrebnog blagovremenog donošenja odluka.

Tabela u nastavku prikazuje knjigovodstvenu vrednost *nederivativne finansijske imovine i finansijskih obaveza* za koje se očekuje da će biti izmireni **u narednih 12 meseci** nakon datuma izveštavanja.

	2022.	2021.
AKTIVA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.814.215	18.757.005
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat	2.025.014	1.214.402
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11.611.839	9.745.021
Kredit i potraživanja od komitenata	47.078.627	47.076.488
PASIVA		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	18.575.178	21.476.825
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	78.328.166	80.188.949
Subordinirane obaveze	-	14.254

Tabela u nastavku prikazuje vrednost *nederivativne finansijske imovine i finansijskih obaveza* za koje se očekuje da će biti izmireni **u periodu dužem od 12 meseci** nakon datuma izveštavanja.

	2022.	2021.
AKTIVA		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat	4.716.965	5.942.538
Kredit i potraživanja od komitenata	59.834.512	69.124.057
PASIVA		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	15.562.673	16.511.757
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	15.890.936	16.142.196
Subordinirane obaveze	-	1.881.314

Banka se ne bavi špekulativnim poslovima – poslovima kupovine ili prodaje hartija od vrednosti ili valute čiji je osnovni cilj ostvarenje profita na osnovu očekivanih kretanja njihovih cena. Ugovori o kupoprodaji hartija od vrednosti i valute zaključuju se jedino sa ciljem zatvaranja pozicije likvidnosti, odnosno umanjnja izloženosti finansijskim i tržišnim rizicima.

Banka je na kraju 2022. godine imala izloženosti po osnovu svop i spot transakcija koje nemaju značajan uticaj na ukupnu likvidnost Banke.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.3. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Tabela u daljem tekstu prikazuje derivate po fer vrednosti koje je Banka imala na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine:

31.12.2022.	Ukupno	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
AKTIVA - SWAP	3.650	787	1.115	-	1.748	-	-
PASIVA - SWAP	347	347	-	-	-	-	-

31.12.2021.	Ukupno	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
AKTIVA - SWAP	699	699	-	-	-	-	-
PASIVA - SWAP	-	-	-	-	-	-	-

6.4. Rizici izloženosti

Rizik izloženosti Banke prati se na nivou pojedinačnog lica i na nivou grupe povezanih lica u skladu sa procedurama Banke i propisima Narodne banke Srbije (NBS).

Politika upravljanja kreditnim rizikom definiše procenu izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica i prema licu povezanom sa Bankom.

Politika predstavlja skup svih aktivnosti u vezi sa identifikovanjem, merenjem i procenom ovog rizika, definisanje jasnih smernica u cilju pronalaženja i sagledavanja oblika povezanosti, utvrđivanje odgovornosti lica zaduženih za prikupljanje dokumentacije relevantne za uočavanje oblika povezanosti, u cilju usklađivanja sa definisanim limitima i zakonskim propisima.

Upravljanje rizikom izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica i prema licu povezanom sa Bankom kontroliše se u postupku odobravanja, kao i u toku korišćenja plasmana Banke u Odeljenju za kreditne rizike u skladu sa usvojenim/propisanim limitima izloženosti tako da:

- izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica bude maksimalno 25% kapitala Banke; i
- zbir svih velikih izloženosti Banke i izloženosti prema licima povezanim sa Bankom ne bude veća od 400% kapitala Banke.

Kontrolu rizika izloženosti Banka vrši uspostavljenim limitima izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija, kao i korišćenjem instrumenata materijalne i nematerijalne kreditne zaštite, a u skladu sa Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala banke.

Na dan 31. decembra 2022. godine najveća izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica iznosila je 15,74%, dok je zbir velikih izloženosti iznosio 26,27% i bio znatno ispod propisanog maksimuma.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)*

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**6.5. Rizik ulaganja**

Banka je dužna da, u skladu sa zakonskim propisima i podzakonskim aktima, obezbedi pretpostavke za uspešno poslovanje Banke u uslovima prihvatljivih parametara rizika, kako bi se ostvarili zadati poslovni ciljevi, odnosno pozitivan finansijski rezultat i očuvanje kapitala Banke.

Rizik ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine obuhvata:

- (a) ulaganje Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru; i
- (b) ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke.

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije, ulaganja u nefinansijske subjekte, osnovna sredstva i investicione nekretnine predstavlja regulatorni pokazatelj, koji Banka mora da održava na nivou koji ne sme preći 60% kapitala, dok ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne sme preći 10% njenog kapitala, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana ovog sticanja. Apetitima rizika su granične vrednosti kalibrirane na nižem nivou.

Ulaganjima Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru nije obuhvaćeno sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od 6 meseci od dana sticanja tih akcija.

Politikom upravljanja ostalim materijalno značajnim rizicima omogućava se blagovremeno i sveobuhvatno identifikovanje rizika ulaganja kome je Banka izložena, kao i analiza uzroka koji dovode do njegovog nastanka.

Banka je izložena riziku ulaganja i od potencijalnih fluktuacija vrednosti investicija u druga pravna lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine.

Izloženost Banke riziku ulaganja u 2022. godini se kretala u okviru propisanih limita, a na dan 31. decembra 2022. godine pokazatelj ulaganja Banke iznosio je 12,71% kapitala, što je znatno ispod propisanog i interno određenog nivoa (31. decembar 2021. godine: 12,81%).

6.6. Rizik zemlje porekla

Rizik zemlje Banka definiše kao rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik da Banka neće moći da izvrši prava nad određenim sredstvima u drugoj zemlji ili da druga ugovorna strana u stranoj zemlji nije u mogućnosti da izvrši svoju obavezu, jer postoje ograničenja transfera i konvertibilnosti ili eksproprijacija nametnuta na cross-border izloženost (usled političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica), te postoji mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke.

Banka sprovodi interno usvojenu Politiku upravljanja rizikom zemlje, kao i Pravilo za upravljanje rizikom zemlje da bi zaštitila svoje poslovanje od navedenog rizika. Sa ciljem da se kontroliše rizik zemlje, navedenom politikom Banka je definisala limite i trigere za limite koji se uspostavljaju na lokalnom nivou. Nivo limita definiše toleranciju prema ovom riziku. Triger zona služi kao rani signal upozorenja da ne bi došlo do kršenja limita, ali ne znači nužno preduzimanje određenih mera.

Izloženost Banke riziku zemlje porekla se u 2022. godini kretala u okviru propisanih limita. ProCredit banke, članice Grupe, generalno nisu značajno izložene riziku zemlje iz razloga što nemaju relevantne cross-border izloženosti. Najveći deo izloženosti prema nerezidentima se odnosi na sredstva na nostro računima kod banaka u inostranstvu.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.7. Operativni rizik**

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja, uključujući i pravni rizik.

Politika upravljanja operativnim rizikom Banke je u potpunosti usklađena sa lokalnom regulativom, kao i Politikom upravljanja operativnim rizikom ProCredit Holdinga i Politikom za sprečavanje prevara.

U cilju snižavanja rizika operativnih rizika i sprečavanja prevara svi procesi su precizno dokumentovani i uspostavljeni su kontrolni mehanizmi. Baza za praćenje rizičnih događaja (RED) uspostavljena na nivou Banke omogućava kontinuirano i sistematično praćenje svih operativnih rizika, kao i definisanje korektivnih i preventivnih akcija kako bi se ubuduće ovi događaji izbegli ili umanjila mogućnost njihove pojave ili efekta na Banku. Analiza ovih događaja prezentuje se na Odboru za upravljanje operativnim rizicima koje predstavlja glavno telo za upravljanje operativnim rizicima na nivou Banke.

Jednom godišnje Banka sprovodi samoprocenu rizika primenjujući definisani upitnik za samoprocenu koji se primenjuje na nivou Banke. Procena omogućava sagledavanje uticaja svakog pojedinačnog scenarija na gubitak Banke, kao i nivoa i implementiranosti kontrola i načina na koji kontrole umanjuju izloženost riziku.

Banka posebnu pažnju posvećuje analizi uvođenja novih proizvoda (aktivnosti) kojim su obuhvaćeni novi proizvodi, usluge, poslovni procesi, finansijski instrumenti, IT sistemi i organizaciona struktura. Pod definiciju „novog proizvoda/aktivnosti“ spadaju i značajno izmenjeni materijalni proizvodi (aktivnosti).

Obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik vrši se primenom pristupa osnovnog indikatora, u skladu sa propisanom metodologijom. Na dan 31. decembra 2022. godine, kapitalni zahtev za operativni rizik iznosi RSD 649.969 hiljada.

6.8. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke prilikom upravljanja kapitalom mogu se svesti na nekoliko zahteva:

- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije.
- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima od strane međunarodnih finansijskih institucija po osnovu dugoročnih kreditnih ugovora.
- Adekvatno upravljanje kapitalom od strane rukovodstva Banke trebalo bi da omogući očekivanu stabilnost rasta i razvoja Banke, kao i snažnu osnovu za dalji razvoj poslovnih mogućnosti Banke.

Adekvatnost kapitala se detaljno planira prilikom izrade biznis plana. O ostvarenim pokazateljima adekvatnosti kapitala Narodna banka Srbije se izveštava na kvartalnom nivou.

Narodna banka Srbije zahteva da svaka banka održava u svakom trenutku minimalno 10 miliona evra osnovnog kapitala, a isto tako banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje:

1. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive banke;
2. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive banke; i
3. Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive banke.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.8. Upravljanje kapitalom (Nastavak)**

Banka je dužna da ove pokazatelje održava na nivoima koji nisu niži od:

1. 4,5%, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke;
2. 6%, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke; i
3. 8%, za pokazatelj adekvatnosti kapitala banke.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive banke koja predstavlja zbir:

- ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom; i
- kapitalnih zahteva za tržišne rizike i kapitalnog zahteva za operativni rizik, pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala definisanog Odlukom o adekvatnosti kapitala, što iznosi 8%.

Pored definisanih minimalnih pokazatelja kapitalne adekvatnosti od strane Narodne banke Srbije, Banka je unutar gore navedenih pokazatelja u svoje redovno poslovanje implementirala značajne bafere iznad regulatorno propisanih minimuma, u okviru risk apetita definisanih Strategijom Banke za upravljanje rizicima.

Kapital banke je jednak zbiru Nivo 1 kapitala (Osnovni kapital) i Nivo 2 kapitala (Dopunski kapital- najčešće podređena dugovanja (subordinirane obaveze) i kumulativne preferencijalne akcije), gde Nivo 1 kapitala banke predstavlja zbir Osnovnog akcijskog kapitala – Nivo 1 (najčešće vlasničke akcije) i Dodatnog akcijskog kapitala – Nivo 1 (najčešće nekumulativne preferencijalne akcije).

Zaštitni slojevi kapitala propisani regulativom Narodne banke Srbije su:

1. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala (2,5%);
2. Kontraciklični zaštitni sloj kapitala (0%);
3. Zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku 0-2% (Banka se ne nalazi na listi Narodne banke Srbije sistemski značajnih banaka, stoga nema obavezu po ovom segmentu);
4. Zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajnu banku (Banka nije globalno sistemski značajna); i
5. Zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik (3%).

Pokazatelji adekvatnosti kapitala Banke na dan 31. decembra 2021. i 2022. godine bili su sledeći:

	2022.	2021.
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala (min. 4,5%)	19,06%	15,46%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala (min. 6%)	19,06%	15,46%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (min. 8%)	19,06%	16,53%

Tokom 2022. godine, pokazatelj adekvatnosti kapitala je bio znatno iznad propisanog regulatornog limita od 8%.

Visina i struktura kapitala Banke u svakom trenutku mora da obezbedi pokriće minimalnih kapitalnih zahteva, kao i interne kapitalne zahteve za rizike kojima je Banka u svom poslovanju izložena. Regulatorni kapital Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznosi RSD 17,018,718 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 16,355,704 hiljade).

Struktura kapitala prikazana je u Napomeni 38, dok su pokazatelj adekvatnosti kapitala i ostali pokazatelji poslovanja Banke prikazani u Napomeni 42. - Usaglašenost sa pokazateljima Narodne Banke Srbije.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

7. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

Prihodi i rashodi od kamata po vrstama finansijskih instrumenata prikazani su u sledećoj tabeli:

	2022.	2021.
Prihodi od kamata		
Prihodi od kamata po osnovu kredita	4.541.295	4.012.526
Prihodi od kamata po osnovu depozita i obavezne rezerve	62.989	8.429
Prihodi od kamata po osnovu hartija od vrednosti	266.471	133.863
Prihodi od kamata po osnovu ostalih plasmana i sredstava	10.170	12.485
Ukupno	4.880.925	4.167.303
Rashodi kamata		
Rashodi kamata po osnovu kredita	(379.958)	(368.184)
Rashodi kamata po osnovu depozita	(570.166)	(583.215)
Rashodi kamata po osnovu ostalih obaveza	(6.102)	(6.629)
Ukupno	(956.226)	(958.028)
Neto prihod po osnovu kamata	3.924.699	3.209.275

Prihode i rashode od kamata čine:

	2022.	2021.
Prihodi od kamata		
Banke i druge finansijske organizacije	145.516	13.128
Javni sektor	182.014	259.526
Pravna lica	3.129.134	2.754.118
Stanovništvo	298.281	103.067
Preduzetnici	177.168	172.040
Poljoprivrednici	943.779	865.282
Strane banke	5.033	142
Ukupno	4.880.925	4.167.303
Rashodi kamata		
Banke i druge finansijske organizacije	(57.380)	(27.461)
Javni sektor	(27.109)	(16.303)
Pravna lica	(159.503)	(161.664)
Stanovništvo	(212.891)	(232.700)
Preduzetnici	(1.791)	(368)
Poljoprivrednici	(13)	-
Strana lica	(1.848)	(2.388)
Strane banke	(83.028)	(75.634)
Strane finansijske institucije	(406.563)	(434.885)
Troškovi kamate na obaveze po lizingu - MSFI 16	(6.100)	(6.625)
Ukupno	(956.226)	(958.028)
Neto prihod po osnovu kamata	3.924.699	3.209.275

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

8. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2022.	2021.
Prihodi od naknada i provizija		
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	878.401	801.619
Naknade za bankarske usluge po kreditnim poslovima	51.586	64.914
Provizije iz poslovanja sa karticama	544.509	384.930
Provizije po izdatim garancijama	172.882	153.294
Naknade za usluge platnog prometa sa inostranstvom	264.334	195.496
Naknade za ostale bankarske usluge	43.810	42.972
Naknade za kupoprodaju deviza	291.664	190.978
Ukupno	2.247.186	1.834.203
Rashodi naknada i provizija		
Provizije za kredite	(135.188)	(121.419)
Usluge platnog prometa u zemlji	(39.796)	(36.368)
Usluge platnog prometa u inostranstvu	(150.654)	(141.805)
Rashodi iz poslovanja sa karticama	(170.858)	(127.354)
Ostali rashodi od provizija i naknada	(11.221)	(7.922)
Provizije po osnovu kupoprodaje deviza	(53.105)	(17.223)
Ukupno	(560.822)	(452.091)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	1.686.364	1.382.112

9. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

	2022.	2021.
Dobitak po osnovu derivata		
Prihodi po osnovu svop valuta	544.363	182.245
Prihodi po osnovu spot transakcija	22	-
Ukupno	544.385	182.245
Gubitak po osnovu derivata		
Rashodi po osnovu svop valuta	(388.436)	(117.622)
Rashodi po osnovu spot transakcija	(234)	-
Ukupno	(388.670)	(117.622)
Neto dobitak	155.715	64.623

10. NETO RASHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	2022.	2021.
Neto prihod/(rashod) od kursnih razlika	109.048	(66.674)
Neto (rashod)/prihod od efekata ugovorene valutne klauzule	(205.716)	84
Neto rashod	(96.668)	(66.590)

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***11. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA**

- (a) Neto prihodi i rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju:

	2022.	2021.
Neto rashod po osnovu pojedinačnih ispravki vrednosti	(518.655)	(626.312)
Neto rashod po osnovu ispravke vrednosti datih kredita	(260.668)	(130.451)
Neto rashod po osnovu ispravke vrednosti overdrafta i kreditnih kartica	(1.862)	(10.674)
Neto prihod/(rashod) od ukidanja ispravke vrednosti kredita i plasmana bankama	49	(44)
Neto prihod/(rashod) ispravke vrednosti plasmana kod NBS	996	(1.199)
Neto rashod ispravke vrednosti ostalih plasmana - eskont menica	(48)	(11)
Neto rashod ispravke vrednosti ostalih potraživanja	(1.068)	(1.089)
Neto rashod ispravke vrednosti provizija platnog prometa	(4.268)	(14.700)
Neto rashod ispravke vrednosti potraživanja za naknadu od fizičkih lica	(25.923)	(3.700)
Neto rashod rezervisanja po osnovu vanbilansnih stavki	(44.538)	(23.387)
Neto prihod/(rashod) po osnovu ispravke vrednosti finansijskih sredstava kroz ostali rezultat	455	(859)
Neto rashod ispravke vrednosti po osnovu potraživanja iz dokumentarnih poslova	(11.394)	(10.197)
Ukupno neto rashod po osnovu ispravke vrednosti	(866.924)	(822.623)
Naplaćena otpisana potraživanja	68.084	102.664
Direktno otpisana nenaplativa potraživanja	(9.385)	(23.444)
Neto prihod po osnovu naplate otpisanih potraživanja	58.699	79.220
Neto rashod po osnovu obezvređenja	(808.225)	(743.403)

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

11. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (Nastavak)

(b) Promene na računima **ispravke vrednosti** u toku godine prikazane su kako sledi:

2022.	Kredit i		Kredit i	Ostala	Ukupno
	Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 19)	potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 21)			
Početno stanje na dan 1. januara 2022. godine	10.348	153	1.671.227	21.554	1.703.282
Povećanja	2.810	607	2.325.030	4.294	2.332.741
Smanjenja	(3.806)	(656)	(1.502.212)	(3.226)	(1.509.900)
Otpis - prenos u vanbilans	-	-	(458.638)	(2.336)	(460.974)
Prodaja	-	-	-	(4.859)	(4.859)
Obezvredenje	-	-	-	3.990	3.990
Kursne razlike	(12)	-	(2.312)	(398)	(2.722)
Stanje ispravke vrednosti na dan 31. decembra 2022. godine	9.340	104	2.033.095	19.019	2.061.565
Neto prihod/(rashod) po osnovu ispravke vrednosti	996	49	(822.818)	(1.068)	(822.841)
Neto rashod po osnovu vanbilansnih stavki (Napomena 34)	-	-	-	-	(44.538)
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvredjenja finansijskih sredstava kroz ostali rezultat	-	-	-	-	455
Ukupno neto rashod perioda (Napomena 11(a))	966	49	(822.818)	(1.068)	(866.924)

2021.	Kredit i		Kredit i	Ostala	Ukupno
	Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 19)	potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 21)			
Početno stanje na dan 1. januara 2021. godine	9.141	109	1.111.186	20.691	1.141.127
Povećanja	3.321	414	1.907.117	3.346	1.914.198
Smanjenja	(2.122)	(370)	(1.111.072)	(2.257)	(1.115.821)
Otpis - prenos u vanbilans	-	-	(235.957)	(685)	(236.642)
Prodaja	-	-	-	473	473
Unwinding	-	-	(94)	-	(94)
Kursne razlike	8	-	47	(14)	41
Stanje ispravke vrednosti na dan 31. decembra 2021. godine	10.348	153	1.671.227	21.554	1.703.282
Neto rashod po osnovu ispravke vrednosti	(1.199)	(44)	(796.045)	(1.089)	(798.377)
Neto rashod po osnovu vanbilansnih stavki (Napomena 34)	-	-	-	-	(23.387)
Neto obezvredjenje finansijskih sredstava kroz ostali rezultat	-	-	-	-	(859)
Ukupno neto rashod perioda (Napomena 11(a))	(1.199)	(44)	(796.045)	(1.089)	(822.623)

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

12. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2022.	2021.
Prihodi od naknade za menice	2.500	3.221
Nadoknada troškova od povezanih lica	51.393	6.615
Prihodi od naplaćenih troškova prilikom utuženja klijenta	13.941	5.681
Ostali poslovni prihodi	558	1.085
Prihodi od izdavanja nekretnina u zakup	31.549	43.010
Dobici od prodaje sredstva stečenih naplatom potraživanja	10.886	21.764
Prihodi od državnih subvencija	289	-
Ukupno	111.116	81.376

Nadoknada troškova od povezanih lica u 2022. godini se odnosi na:

- troškove smeštaja, transportne troškove i ostale usluge koje Banka plaća i vrši nadoknadu za članove ProCredit Grupe i ProCredit Holdinga u iznosu od RSD 49.672 hiljade (2021. godina: RSD 4.891 hiljada); i
- zakup poslovnog prostora od ProCredit Leasing u iznosu od RSD 508 hiljada (2021. godina: RSD 508 hiljada), ugovor o poslovnoj saradnji sa ProCredit Leasing u iznosu od RSD 1.014 hiljada (2021. godina: RSD 823 hiljade) i ostale nadoknade IT troškova od RSD 200 hiljada (2021. godina: RSD 393 hiljade).

Prihodi od izdavanja investicionih nekretnina u zakup se u najvećoj meri odnose na izdavanje dela poslovne zgrade u ulici Milutina Milankovića 17 u iznosu od RSD 30.049 hiljada (2021. godina: RSD 41.643 hiljade).

13. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	2022.	2021.
Troškovi neto zarada	652.544	592.807
Troškovi doprinosa na zarade	324.827	299.876
Troškovi poreza na zarade	83.356	75.463
Ostali lični rashodi - druga davanja radnicima	30.070	20.774
Troškovi angažovanja radnika za privremene poslove	5.643	5.500
Troškovi rezervisanja za otpremnine (Napomena 34)	406	406
Ukupno	1.096.846	994.826

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE**

	2022.	2021.
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine (Napomena 25)	15.580	16.008
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena 26)	141.383	170.860
Troškovi amortizacija sredstava sa pravom korišćenja (Napomena 26)	35.193	35.363
Troškovi amortizacije investicionih nekretnina (Napomena 27)	4.863	10.028
Ukupno	197.019	232.259

15. OSTALI PRIHODI

	2022.	2021.
Prihodi od ukidanja rezervisanja za sudske sporove (Napomena 34)	197.722	17.298
Prihodi od promene vrednosti nekretnina (Napomena 26)	6.801	-
Dobici od prodaje osnovnih sredstava	5.746	6.079
Prihod po osnovu umanjenja obezvređenja sredstava stečenih naplatom potraživanja	4.859	1.096
Ostali prihodi	1.497	50.353
Ukupno	216.625	74.826

Prihodi od ukidanja rezervisanja za sudske sporove u 2022. godini odnose se na smanjenje iznosa pojedinačnih rezervisanja po osnovu sudskih sporova u ukupnom iznosu od RSD 197.722 hiljade (2021. godina: RSD 17.298 hiljada).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***16. OSTALI RASHODI**

	2022.	2021.
Troškovi zakupa	41.214	41.650
Troškovi marketinga	139.789	69.076
Troškovi materijala	40.408	30.748
Troškovi komunikacije	49.361	53.776
Troškovi autorizacije platnih kartica Dina, Master i Visa	382.906	279.306
Troškovi osiguranja	218.527	220.513
Troškovi konsultantskih usluga	213.893	208.884
Troškovi obezbeđenja	53.678	47.041
Troškovi osiguranja zaposlenih	18.461	18.612
Troškovi seminara	46.806	41.430
Troškovi reprezentacije	15.667	9.052
Troškovi licenci	415.021	395.384
Troškovi e-bankinga	75.278	69.104
Troškovi doprinosa	7.362	6.104
Rashodi rezervisanja za sudske sporove (Napomena 34)	197.293	190.425
Troškovi održavanja	104.298	73.088
Nematerijalni troškovi	93.884	80.254
Troškovi agencije za naplatu potraživanja	1.773	1.643
Troškovi službenih putovanja	13.496	4.048
Transportni troškovi	12.485	6.235
Troškovi taksa	79.310	73.875
Troškovi manjkova i naknada šteta	116.247	124.177
Troškovi revizije	7.549	8.606
Obezvređenje osnovnih sredstava i sredstava namenjenih prodaji	723	389
Gubici od prodaje sredstava stečenih naplatom potraživanja	3.242	2.870
Troškovi advokata	20.316	28.530
Troškovi poreza	30.059	25.706
Rashodi od smanjenja vrednosti nekretnina i sredstava stečenih naplatom potraživanja	3.990	4.859
Ostali poslovni rashodi	85.273	95.964
Ukupno	2.488.309	2.211.349

Troškove marketinga čine, pored štampe promo materijala, izrada marketinških rešenja, radio kampanje, emitovanje TV priloga i donacije.

Troškovi osiguranja se odnose na osiguranje imovine, osiguranje vozila, osiguranje transporta i obaveznu premiju osiguranja depozita fizičkih lica, preduzetnika i malih i srednjih pravnih lica u skladu sa Zakonom o osiguranju depozita.

Troškovi konsultantskih usluga u 2022. godini se odnose na usluge predviđene „Management Service Agreement“ ugovorom sa ProCredit Holdingom u iznosu od RSD 190.971 hiljadu (2021. godina: RSD 182.637 hiljada) i ostale konsultantske usluge u iznosu od RSD 22.922 hiljade (2021. godina: RSD 26.247 hiljada).

Troškovi licenci predstavljaju troškove jednogodišnjeg korišćenja softvera koji nisu vlasništvo Banke i njihovo održavanje (Microsoft licence, SQL, Quipu, EMC, Siron, Sophos, itd.).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

16. OSTALI RASHODI (Nastavak)

Nematerijalne troškove čine:

	2022.	2021.
Održavanje službenih prostorija	24.881	18.252
Održavanje IT opreme i software-a	5.134	10.657
Troškovi komunalnih usluga	46.993	40.795
Ostali rashodi	16.876	10.550
Ukupno	93.884	80.254

17. POREZ NA DOBITAK

(a) Komponente poreza na dobitak

	2022.	2021.
Porez na dobitak	173.429	103.534
Dobitak po osnovu odloženih poreza	(4.832)	(9.501)
Gubitak po osnovu odloženih poreza	7.365	-
Ukupno poreski rashod perioda	175.962	94.033

(b) Usaglašavanje poreza na dobitak i dobitka pre oporezivanja i prikaz efektivne poreske stope

	Stopa 2022.	2022.	Stopa 2021.	2021.
Dobitak pre oporezivanja		1.407.452		563.785
Porez po obračunatoj stopi	(15%)	(211.118)	(15%)	(84.568)
Nepriznati troškovi		(31.940)		(42.527)
Poreski nepriznati prihodi		69.629		23.561
<i>Efektivna poreska stopa</i>	<i>(12,32%)</i>	<i>(173.429)</i>	<i>(18,36%)</i>	<i>(103.534)</i>
Dobitak po osnovu odloženih poreza		4.832		9.501
Gubitak po osnovu odloženih poreza		(7.365)		-
Ukupno poreski rashod perioda		(175.962)		(94.033)
<i>Efektivna poreska stopa</i>		<i>12,50%</i>		<i>16,68%</i>

Banka ima neiskorišćene poreske gubitke u iznosu od RSD 10.065 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 15.978 hiljada), koje može da iskoristi do 31. decembra 2023. godine.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***17. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)****(c) Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza**

	2022.	2021.
Razlika između poreske i računovodstvene vrednosti NPO i nematerijalne imovine	(7.365)	4.670
Odloženi poreski prihod po osnovu revalorizacije nekretnina	2.994	2.993
Odloženi poreski prihod po osnovu otpremnina	60	61
Odloženi poreski prihod efekata prve primene MSFI 9	1.778	1.777
Gubitak/(dobitak) po osnovu odloženih poreza (Napomena 36(b))	(2.533)	9.501

Banka na dan 31. decembra 2022. godine ima tekuće poreske obaveze po osnovu poreza na dobitak (Napomena 35) u iznosu od RSD 64.913 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 0).

(d) Gubitak po osnovu odloženih poreza koji se odnosi na ostali rezultat

	2022.	2021.
Odloženi poreski rashod po osnovu revalorizacije	(22.165)	-
Odloženi poreski rashod po osnovu HOV	(43)	(12)
Gubitak po osnovu odloženih poreza (Napomena 36(b))	(22.208)	(12)

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***18. KLASIFIKACIJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA**

Klasifikacija finansijskih instrumenata prema MSFI 9 prikazana je u sledećoj tabeli:

31.12.2022.	Vrednovano po amortizovanoj vrednosti	Vrednovano po fer vrednosti kroz ostali rezultat - dužnički instrumenti	Vrednovano po fer vrednosti kroz ostali rezultat - vlasnički instrumenti	Vrednovano kroz bilans uspeha	Ukupno
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 19)	19.814.215	-	-	-	19.814.215
Potraživanja po osnovu derivata (Napomena 23)	-	-	-	5.642	5.642
Hartije od vrednosti (Napomena 20)	-	6.740.272	1.707		6.741.979
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 21)	11.611.839	-	-	-	11.611.839
Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	106.913.139	-	-	-	106.913.139
Ostala sredstva (Napomena 6.1.2)	624.101	-	-	-	624.101
UKUPNO AKTIVA	138.963.294	6.740.272	1.707	5.642	145.710.915
OBAVEZE					
Obaveze po osnovu derivata (Napomena 30)	-	-	-	581	581
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (Napomena 31)	34.137.851	-	-	-	34.137.851
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima (Napomena 32)	94.219.102	-	-	-	94.219.102
UKUPNO PASIVA	128.356.953	-	-	581	128.357.534

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***18. KLASIFIKACIJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)**

31.12.2021.	Vrednovano po amortizovanoj vrednosti	Vrednovano po fer vrednosti kroz ostali rezultat - dužnički instrumenti	Vrednovano po fer vrednosti kroz ostali rezultat - vlasnički instrumenti	Vrednovano kroz bilans uspeha	Ukupno
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 19)	18.757.005	-	-	-	18.757.005
Potraživanja po osnovu derivata (Napomena 23)	-	-	-	699	699
Hartije od vrednosti (Napomena 20)	-	7.155.516	1.424		7.156.940
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 21)	9.745.021	-	-	-	9.745.021
Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	116.200.545	-	-	-	116.200.545
Ostala sredstva (Napomena 6.1.2)	486.672	-	-	-	486.672
UKUPNO AKTIVA	145.189.243	7.155.516	1.424	699	152.346.882
OBAVEZE					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (Napomena 31)	37.988.582	-	-	-	37.988.582
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima (Napomena 32)	96.331.145	-	-	-	96.331.145
Subordinirane obaveze (Napomena 33)	1.895.568	-	-	-	1.895.568
UKUPNO PASIVA	136.215.295	-	-	-	136.215.295

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***19. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE**

	31.12.2022.	31.12.2021.
Žiro račun	6.611.375	7.377.424
Blagajna	902.321	879.349
Deponovani viškovi likvidnih sredstava kod NBS	2.100.000	-
Nedospela kamata po osnovu obavezne rezerve kod NBS	2.154	266
Dinarska novčana sredstva	9.615.850	8.257.039
Blagajna u stranoj valuti	1.563.643	979.362
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	8.644.062	9.530.952
Novčana sredstva u stranoj valuti	10.207.705	10.510.314
<i>Minus: Ispravka vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke (Napomena 11(b))</i>	<i>(9.340)</i>	<i>(10.348)</i>
Stanje na dan	19.814.215	18.757.005

Dinarsku obaveznu rezervu banke izdvajaju na svoj žiro račun kod Narodne banke Srbije. Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije („Službeni glasnik RS“, br. 76/2018).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja dinarsku obaveznu rezervu na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih obaveza u toku prethodnog kalendarskog meseca po stopi od 5% na obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno do 730 dana i 0% na obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, odnosno preko 730 dana (2021. godina: 5% i 0%). Dodatno dinarsku obaveznu rezervu čini i 38%, odnosno 30% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve (2021. godina: 38% i 30%).

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve.

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije, Banka obračunava i izdvaja deviznu obaveznu rezervu na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja deviznih obaveza u prethodnom kalendarskom mesecu po stopi od 20% na obaveze sa ugovorenim rokom do dve godine, odnosno do 730 dana, 13% na obaveze sa ugovorenim rokom preko dve godine, odnosno preko 730 dana (2021. godina: 20% i 13%) i po stopi od 100% na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom (2021. godina po stopi od 100%).

Deviznu obaveznu rezervu banke izdvajaju na devizne račune Narodne banke Srbije. Od ukupno obračunate devizne obavezne rezerve 62% (na obaveze do dve godine, odnosno do 730 dana), odnosno 70% (na obaveze preko dve godine, odnosno preko 730 dana) se izdvaja u devizama, a preostalih 38%, odnosno 30% u dinarima na žiro računu.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve. Obračunata devizna obavezna rezerva za period od 18. decembra 2022. godine do 17. januara 2023. godine bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u Izveštaju o tokovima gotovine dat je u Napomeni 44.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***20. HARTIJE OD VREDNOSTI**

	31.12.2022.	31.12.2021.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat - vlasničke HOV u evrima	1.707	1.424
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat – dužničke HOV u dinarima	6.740.272	7.155.516
Stanje na dan	6.741.979	7.156.940

Dužničke hartije od vrednosti u dinarima obuhvataju obveznice Republike Srbije.

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	31.12.2022.	31.12.2021.
Redovni devizni računi	3.539.264	3.082.004
Repo poslovi sa NBS	8.003.690	6.500.271
Novčana sredstva kod Centralnog registra	5.342	5.346
Kreditni finansijskim organizacijama	58.833	58.106
Kratkoročni depoziti povezanih banaka i NBS	3.818	99.095
Potraživanja za provizije i naknade	1.102	494
Razgraničen prihod od naknade po kreditima	(106)	(142)
Bruto krediti i potraživanja	11.611.943	9.745.174
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11(b))</i>	(104)	(153)
Stanje na dan	11.611.839	9.745.021

U toku 2022. godine Banka je plasirala sredstva u dinarske repo transakcije sa Narodnom bankom Srbije po kamatnim stopama u rasponu od 0,50% do 4,50% na godišnjem nivou.

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	31.12.2022.	31.12.2021.
Potraživanja po osnovu kredita	108.174.970	116.980.176
Potraživanje za kamatu i naknadu	1.079.768	1.211.138
Potraživanja po osnovu protesta po garancijama	51.003	52.536
Bruto krediti i potraživanja	109.305.741	118.243.850
Razgraničena naknada za odobrenje kredita	(359.507)	(372.078)
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11(b))</i>	(2.033.095)	(1.671.227)
Stanje na dan	106.913.139	116.200.545

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

Sektorska struktura kredita i potraživanja od komitenata

31.12.2022.	Javni sektor	Pravna lica	Preduze-tnici	Stanovni-štvo	Poljopri-vrednici	Strana lica	Ukupno 31.12.2022.
Kamate i naknade	105.661	620.741	44.403	82.394	226.432	137	1.079.768
Protesti	-	42.620	8.383	-	-	-	51.003
Kratkoročni plasmani	-	16.048.950	523.575	145.304	3.282.225	-	20.000.054
Dugoročni plasmani	-	62.500.575	3.768.833	7.388.140	14.517.368	-	88.174.916
Bruto plasmani komitentima	105.661	79.212.886	4.345.194	7.615.838	18.026.025	137	109.305.741
Razgraničena provizije za odobrenje kredita	-	(194.153)	(12.462)	(41.821)	(111.071)	-	(359.507)
Ispravka vrednosti	(105.659)	(1.121.567)	(335.715)	(198.001)	(272.104)	(49)	(2.033.095)
Stanje na dan 31.12.2022.	2	77.897.166	3.997.017	7.376.016	17.642.850	88	106.913.139

31.12.2021.	Javni sektor	Pravna lica	Preduze-tnici	Stanovni-štvo	Poljopri-vrednici	Strana lica	Ukupno 31.12.2021.
Kamate i naknade	105.989	684.255	51.791	106.872	262.106	124	1.211.137
Protesti	-	266.799	8.468	-	-	-	275.267
Kratkoročni plasmani	-	15.201.926	486.798	115.760	3.584.856	-	19.389.340
Dugoročni plasmani	-	70.914.718	4.262.075	6.809.264	15.382.049	-	97.368.106
Bruto plasmani komitentima	105.989	87.067.698	4.809.132	7.031.896	19.229.011	124	118.243.850
Razgraničena provizije za odobrenje kredita	-	(201.707)	(13.403)	(36.845)	(120.123)	-	(372.078)
Ispravka vrednosti	(105.854)	(1.036.576)	(114.130)	(176.152)	(238.489)	(26)	(1.671.227)
Stanje na dan 31.12.2021.	135	85.829.415	4.681.599	6.818.899	18.870.399	98	116.200.545

Kratkoročni krediti u dinarima odobravani su pravnim licima i preduzetnicima na period do 12 meseci uz nominalnu kamatnu stopu u rasponu od 4,50%+3mBB do 5,25%+3mBB na godišnjem nivou. Kratkoročni krediti indeksirani u stranoj valuti odobravani su pravnim licima sa kamatnom stopom u rasponu od 4,90%+6mEB do 5,30%+6mEB na godišnjem nivou.

Dugoročni krediti odobravani su pravnim licima u dinarima po kamatnoj stopi u rasponu od 4,50%+6mEB do 5,30%+6mEB na godišnjem nivou. Dugoročni krediti u dinarima (indeksirani u stranoj valuti) odobravani su pravnim licima i preduzetnicima, po kamatnoj stopi u rasponu od 4,70%+3mBB do 5,45%+3mBB na godišnjem nivou.

Preduzetnicima se odobravaju plasmani po uslovima koji se primenjuju za pravna lica iz segmenta malih i srednjih preduzeća.

Kratkoročni plasmani u dinarima, odobravani su fizičkim licima uz fiksne nominalne kamatne stope od 9,0% godišnje. Kratkoročni plasmani u dinarima nosiocima registrovanih poljoprivrednih gazdinstava, odobravani su uz nominalnu kamatnu stopu u rasponu od 5,05%+3mBB do 6,25%+3mBB na godišnjem nivou.

Dugoročni plasmani u dinarima registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima čiji su nosioci fizička lica odobravani su po nominalnoj kamatnoj stopi od 5,25%+3mBB do 6,45%+3mBB na godišnjem nivou.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***23. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA**

	31.12.2022.	31.12.2021.
Valutni svop sa NBS	2.607	-
Valutni spot sa domaćim bankama	22	-
Valutni svop sa stranim bankama	3.013	699
Stanje na dan	5.642	699

Potraživanja po osnovu derivata u iznosu od RSD 5.642 hiljade na dan 31. decembra 2022. godine (31. decembar 2021. godine: RSD 699 hiljada) se većinom odnose na promenu fer vrednosti i kamatni diferencijal valutnih svopova sa ProCredit Bank Nemačka i Narodnom bankom Srbije.

24. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	31.12.2022.	31.12.2021.
Učešće u kapitalu zavisnih društava u dinarima - ProCredit Leasing d.o.o. Beograd	127.752	127.752
Stanje na dan	127.752	127.752

Banka je osnivač i 100% vlasnik kapitala zavisnog pravnog lica ProCredit Leasing d.o.o. Beograd.

U skladu sa Zakonom o stečaju i likvidaciji banaka i društava za osiguranje, Skupština ProCredit Leasing d.o.o. Beograd je dana 1. januara 2018. godine donela Odluku o prestanku rada i pokretanju likvidacije. Postupak likvidacije ProCredit Leasing d.o.o. Beograd je otpočeo 30. aprila 2018. godine i još uvek je u toku.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

25. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Nematerijalna imovina u pripremi	Licence za softver	Ukupno
Nabavna vrednost			
1. januar 2021. godine	230.446	526.970	757.416
Direktna povećanja	8.314	-	8.314
Prenos (sa)/na	(381)	381	-
Rashodovanje i prodaja	-	(27.165)	(27.165)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	238.379	500.186	738.565
Akumulirana ispravka vrednosti			
1. januar 2021. godine	-	471.566	471.566
Obračunata amortizacija (Napomena 14)	-	16.008	16.008
Rashodovanje i prodaja	-	(27.165)	(27.165)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	-	460.409	460.409
Sadašnja vrednost na dan 1. januara 2021. godine	230.446	55.404	285.850
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	238.379	39.777	278.156
Nabavna vrednost			
1. januar 2022. godine	238.379	500.186	738.565
Direktna povećanja	66.787	-	66.787
Prenos (sa)/na	(11.960)	11.960	-
Rashodovanje i prodaja	-	(26.774)	(26.774)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	293.206	485.372	778.578
Akumulirana ispravka vrednosti			
1. januar 2022. godine	-	460.409	460.409
Obračunata amortizacija (Napomena 14)	-	15.580	15.580
Rashodovanje i prodaja	-	(26.774)	(26.774)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	-	449.215	449.215
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2022. godine	293.206	36.157	329.363

Najveći deo nematerijalne imovine u pripremi se odnosi na licence za prelazak na novu bankarsku aplikaciju čije se aktiviranje očekuje tokom 2023. godine.

Banka ne poseduje nematerijalnu imovinu za koju je procenjeno da ima neograničen koristan vek trajanja.

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka ima vlasništvo nad sredstvima kojima raspolaže i nema tereta upisanih na imovini.

Na dan 31. decembra 2022. godine je izvršen test obezvređenja nematerijalne imovine u pripremi i ne postoje indikatori obezvređenja iste.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

26. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Nekretnine, postrojenja i oprema (NPO) obuhvataju:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Ulaganja u tuđe objekte	26.926	28.979
Oprema	124.959	117.679
Ostala osnovna sredstva	2.192	5.747
Poslovne zgrade	1.660.600	1.333.643
Sredstva sa pravom korišćenja	175.093	185.055
Osnovna sredstava u pripremi	32.807	53.340
Sadašnja vrednosti na dan	2.022.577	1.724.443

Promene na NPO u toku 2022. i 2021. godine prikazane su kako sledi:

	Ulaganja u tuđe objekte		Oprema		Ostala NPO		Poslovne zgrade		NPO u pripremi		Sredstva sa pravom korišćenja		Ukupno
Nabavna vrednost													
1. januar 2021. godine	103.044	1.480.664	116.103	1.906.480	3.652	249.798	3.859.741						
Direktna povećanja/smanjenja	-	-	-	-	74.000	71.334	145.334						
Prenos sa/na	2.645	12.079	2.072	7.516	(24.312)	-	-						
Rashodovanje i prodaja	-	(28.657)	(183)	-	-	(46.037)	(74.877)						
Stanje na dan													
31. decembra 2021. godine	105.689	1.464.086	117.992	1.913.996	53.340	275.095	3.930.198						
Akumulirana ispravka vrednosti													
1. januar 2021. godine	69.033	1.273.106	98.480	532.675	-	70.051	2.043.345						
Obračunata amortizacija (Napomena 14)	7.677	101.557	13.948	47.678	-	35.363	206.223						
Rashodovanje i prodaja	-	(28.256)	(183)	-	-	(15.374)	(43.813)						
Stanje na dan													
31. decembra 2021. godine	76.710	1.346.407	112.245	580.353	-	90.040	2.205.755						
Sadašnja vrednost na dan													
1. januara 2021. godine	34.011	207.558	17.623	1.373.805	3.652	179.747	1.816.396						
Sadašnja vrednost na dan													
31. decembra 2021. godine	28.979	117.679	5.747	1.333.643	53.340	185.055	1.724.443						
Nabavna vrednost													
1. januar 2022. godine	105.689	1.464.086	117.992	1.913.996	53.340	275.095	3.930.198						
Direktna povećanja/smanjenja	-	-	-	225.407	70.232	25.231	320.870						
Revalorizacija (Napomena 38(d))	-	-	-	147.765	-	-	147.765						
Umanjenje obezvređenja (Napomena 15)	-	-	-	6.801	-	-	6.801						
Prenos sa/na	8.480	80.918	1.367	-	(90.765)	-	-						
Rashodovanje i prodaja	-	(34.302)	(174)	-	-	(15.185)	(49.661)						
Stanje na dan													
31. decembra 2022. godine	114.169	1.510.702	119.185	2.293.969	32.807	285.141	4.355.973						
Akumulirana ispravka vrednosti													
1. januar 2022. godine	76.710	1.346.407	112.245	580.353	-	90.040	2.205.755						
Obračunata amortizacija (Napomena 14)	10.533	72.912	4.922	53.016	-	35.193	176.576						
Rashodovanje i prodaja	-	(33.576)	(174)	-	-	(15.185)	(48.935)						
Stanje na dan													
31. decembra 2022. godine	87.243	1.385.743	116.993	633.369	-	110.048	2.333.396						
Sadašnja vrednost na dan													
31. decembra 2022. godine	26.926	124.959	2.192	1.660.600	32.807	175.093	2.022.577						

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)*

26. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)

Eksterne procene fer vrednosti poslovnih objekata vrše ovlašćeni procenjivači svakih 5 godina. Na kraju svake izveštajne godine vrše se interne procene kako bi se utvrdilo da li postoje eventualna odstupanja u odnosu na knjigovodstvenu vrednost na izveštajni datum. Na dan 31. decembra 2022. godine Banka nema nekretnina čija je procena starija od 5 godina.

Ukupna sadašnja vrednost poslovnih zgrada koje su u vlasništvu Banke na dan 31. decembra 2022. godine, a koje Banka koristi za sopstvene potrebe, iznosi RSD 1.660.600 hiljada (31. decembar 2021. godina: RSD 1.333.643 hiljade). Navedene nekretnine se odmeravaju po modelu revalorizacije.

Najveći iznos od RSD 1.061.644 hiljade (31. decembar 2021. godine: 730.549 hiljada) se odnosi na deo zgrade Centrale koji Banka koristi za sopstvene potrebe. Ostatak vrednosti do navedenog iznosa čine ostale zgrade u iznosu od RSD 598.956 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 603.094 hiljade).

Eksterne procene za zgradu Centrale i poslovni objekat u Subotici su rađene u decembru 2022. godine. Eksterne procene ostalih zgrada rađene su u periodu od 2018. do 2022. godine jer se procene od strane eksternog procenitelja rade na 5 godina. Na kraju svake godine rađene su interne procene fer vrednosti, kako bi se potvrdilo da trenutna vrednost tih zgrada, bazirana na poslednjoj eksternoj proceni, ne odstupa značajno od njihove trenutne fer vrednosti.

Tokom oktobra 2018. godine, odlučeno je da deo zgrade Centrale (ulaz B) bude izdat u zakup. Shodno tome, navedeni deo zgrade je reklasifikovan na investicione nekretnine i od tada se taj deo zgrade odmerava po modelu nabavne vrednosti (Napomena 27). U decembru 2022. godine je izvršena eksterna procena dela zgrade izdate u zakup kojom je potvrđeno da nije bilo obezvređenja.

Banka ima vlasništvo nad sredstvima kojima raspolaže i nema tereta upisanih na imovini.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka nema ugovorenih obaveza za nabavku nekretnina, postrojenja i opreme.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***27. INVESTICIONE NEKRETNINE**

Nabavna vrednost	
1. januar 2021. godine	401.124
Stanje na dan	
31. decembra 2021. godine	401.124
Akumulirana ispravka vrednosti	
1. januar 2021. godine	(20.311)
Obračunata amortizacija (Napomena 14)	(10.028)
Stanje na dan	
31. decembra 2021. godine	(30.339)
Sadašnja vrednost na dan	
31. decembra 2021. godine	370.785
Nabavna vrednost	
1. januar 2022. godine	401.124
Smanjenje vrednosti investicione nekretnine	(225.407)
Stanje na dan	
31. decembra 2022. godine	175.717
Akumulirana ispravka vrednosti	
1. januar 2022. godine	(30.339)
Obračunata amortizacija (Napomena 14)	(4.863)
Stanje na dan	
31. decembra 2022. godine	(35.202)
Sadašnja vrednost na dan	
31. decembra 2022. godine	140.515

Dana 1. januara 2022. godine Banka je potpisala Aneks Ugovora o zakupu kojim je smanjena površina koja se izdaje u zakup i shodno tome, Banka je isknjižila proporcionalni deo u iznosu od RSD 225.407 hiljada sa investicionih nekretnina i prikazala kao deo poslovne zgrade (Napomena 26).

Banka je angažovala nezavisnog procenitelja koji je izvršio procenu vrednosti investicione nekretnine i na dan 31. decembra 2022. godine nema indikacija o obezvređenju investicione nekretnine. Procenjena fer vrednost investicione nekretnine na dan 31. decembra 2022. godine iznosi RSD 233.098 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 393.589 hiljada).

28. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI

Stalna sredstva namenjena prodaji u iznosu od RSD 47.370 hiljada na dan 31. decembra 2022. godine (31. decembar 2021. godine: RSD 47.370 hiljada) se odnose na objekat u Novom Pazaru.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***29. OSTALA SREDSTVA**

	31.12.2022.	31.12.2021.
<i>Finansijska sredstva izložena kreditnom riziku:</i>		
Potraživanja po osnovu platnih kartica	548.397	413.200
Prolazni i privremeni računi	77.123	75.004
<i>Ostala sredstva:</i>		
Zalihe sitnog inventara	1.373	1.518
Dati avansi	4.078	15.149
Unapred plaćeni troškovi	173.813	161.724
Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	-	63
Dati depoziti za zakup stana	798	1.241
Sredstva stečena naplatom potraživanja	115.998	146.943
Ostalo	76.308	103.719
Bruto ostala sredstva	997.888	918.561
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11(b))</i>	<i>(19.019)</i>	<i>(21.554)</i>
Stanje na dan	978.869	897.007

Promene na sredstvima stečenim naplatom potraživanja u toku godine prikazane su kako sledi:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Početno stanje	146.943	129.188
Uvećanje sredstava stečenih naplatom potraživanja	10.889	69.245
Prodaja sredstava stečenih naplatom potraživanja	(41.834)	(51.490)
Stanje na dan	115.998	146.943

Banka sporna potraživanja po kreditima naplaćuje iz pokretne ili nepokretne imovine klijenta a prema sudskom rešenju. Sredstva nad kojima je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita, uključeni su u ostala sredstva osim ukoliko nije drugačije naglašeno.

30. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

	31.12.2022.	31.12.2021.
Valutni spot sa domaćim bankama	234	-
Valutni svop sa stranim bankama	347	-
Stanje na dan	581	-

Obaveze po osnovu derivata na dan 31. decembra 2022. godine se odnose na valutne spot transakcije sa domaćim bankama i valutne svop transakcije sa ProCredit Bank Nemačka.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

31. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

	31.12.2022.	31.12.2021.
Transakcioni depoziti	418.750	214.314
Namenski depoziti	936	1.539
Drugi depoziti	4.599.630	5.057.353
Depoziti od banaka i finansijskih organizacija (a)	8.476.543	10.494.202
Primljeni krediti od banaka i finansijskih institucija (b)	20.582.867	22.245.074
Ostale obaveze - kamate i provizije	2.757	2.349
Nedospela kamata	146.384	65.642
Razgraničena provizija za primljene kredite	(90.016)	(91.891)
Stanje na dan	34.137.851	37.988.582

Efektivna kamatna stopa na depozite u stranoj valuti od banaka kretala se u 2022. godini u rasponu od -0,050% do 3,556% godišnje.

(a) Depoziti od banaka i finansijskih organizacija

Finansijska organizacija	31.12. 2022.		31.12.2022. Iznos u RSD 000	31.12.2021. Iznos u RSD 000
	Iznos u EUR	Dospeće		
ProCredit Bank Nemačka	50.250.000	2023.	5.895.451	4.703.284
Banca Intesa a.d. Beograd	7.000.000	2023.	821.256	-
Blue Orchard, Luksemburg	15.000.000	2023.	1.759.836	5.790.918
Stanje na dan	72.250.000		8.476.543	10.494.202

(b) Primljeni krediti od banaka i finansijskih institucija

Finansijska organizacija	Odobreni kredit u EUR/RSD	31.12.2022.		31.12.2022. Iznos u RSD 000	31.12.2021. Iznos u RSD 000
		Iznos u EUR/RSD	Dospeće		
Evropski fond za jugoistočnu Evropu	15.000.000	12.000.000	2026.	1.407.869	1.763.732
Evropska banka za obnovu i razvoj	60.000.000	34.285.714	2022.-2025.	4.022.482	7.738.022
Evropska banka za obnovu i razvoj	10.000.000	8.571.429	2025.	1.005.621	1.175.821
Evropska investiciona banka 1	7.108.434	-	2019.-2022.	-	75.984
Evropska investiciona banka 2	30.000.000	19.426.675	2027.-2030.	2.279.184	2.672.768
Fond za dobru upravu	20.000.000	17.142.857	2025.	2.011.241	2.351.642
Razvojna banka Saveta Evrope	10.000.000	10.000.000	2027.	1.173.224	1.175.821
Razvojna banka Saveta Evrope	30.000.000	24.000.000	2026.	2.815.738	3.527.463
Razvojna banka Saveta Evrope	10.000.000	10.000.000	2026.	1.173.224	1.175.821
Evropska investiciona banka	20.000.000	20.000.000	2033.	2.346.448	-
Evropska banka za obnovu i razvoj	15.000.000	15.000.000	2027.	1.759.836	-
Ukupno (I)	227.108.434	170.426.675		19.994.867	21.657.074
Evropska banka za obnovu i razvoj	588.000.000	588.000.000	2026.	588.000	588.000
Ukupno (II)	588.000.000	588.000.000		588.000	588.000
Stanje na dan (I+II)				20.582.867	22.245.074

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***31. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (Nastavak)****(b) Primljeni krediti od banaka i finansijskih institucija (Nastavak)**

Banka je uzela kredit od Evropske banke za obnovu i razvoj sa kamatnom stopom 6M Euribor +1.0% na godišnjem nivou.

Banka ima obavezu da usaglasí svoje poslovanje sa određenim pokazateljima definisanim u ugovorima o kreditima sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) i Fondom za dobru upravu (GGF). Na dan 31. decembra 2022. godine, prema obračunu Banke, nije bilo neusaglašenosti sa svim definisanim pokazateljima.

Tabela u nastavku odnosi se na tokove gotovine iz *finansijskih aktivnosti* u vezi sa primljenim kreditima od banaka, fondova i drugih komitenata i promenama tokom 2022. i 2021. godine.

	Obaveze prema stranim bankama i fondovima	Obaveze prema drugim komitentima (Napomena 32)	Ukupi primljeni krediti
Neto obaveze po osnovu uzetih kredita na dan 1. januara 2022. godine	22.245.074	15.468.905	37.713.979
Povećanje - povlačenje kredita	4.106.284	2.432.411	6.538.695
Smanjenje - otplate kredita	(5.768.491)	(7.337.152)	(13.105.643)
Neto obaveze na dan 31. decembra 2022. godine	20.582.867	10.564.164	31.147.031
Neto obaveze po osnovu uzetih kredita na dan 1. januara 2021. godine	22.002.081	13.313.246	35.315.327
Povećanje - povlačenje kredita	4.703.374	6.720.510	11.423.884
Smanjenje - otplate kredita	(4.460.381)	(4.564.851)	(9.025.232)
Neto obaveze na dan 31. decembra 2021. godine	22.245.074	15.468.905	37.713.979

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

32. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2022.	31.12.2021.
Stanovništvo:		
- transakcioni	6.576.379	5.730.558
- štedni	29.147.074	25.398.924
- po osnovu kredita	1.210.936	1.077.037
- namenski	4.022	10.165
- ostale finansijske obaveze	9.372	11.975
- ostali	1	1
- nedospela kamata	5.209	4.357
	36.952.993	32.233.017
Privreda:		
- transakcioni	28.569.030	28.452.197
- po osnovu kredita	3.066.208	1.506.630
- namenski	311.554	212.879
- ostali	11.233.488	13.681.231
- primljeni krediti	10.564.164	15.468.905
- ostale finansijske obaveze	55.923	116.699
- obaveze za kamatu	2.645	2.330
- nedospela kamata	95.569	110.880
- opozivi depoziti	3.367.528	4.546.377
	57.266.109	64.098.128
Stanje na dan	94.219.102	96.331.145

Na oročene depozite fizičkih lica u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu 0% do 5% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava.

Kamatna stopa na depozite fizičkih lica u stranoj valuti kreće se u rasponu od 0% do 4,3% godišnje, u zavisnosti od perioda oročavanja.

Na oročene depozite pravnih lica u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu od 0% do 6% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava.

Kamatna stopa na depozite pravnih lica u stranoj valuti kreće se u rasponu od 0% do 4% godišnje, u zavisnosti od perioda oročavanja.

Primljeni krediti prikazani su u sledećoj tabeli:

Naziv institucije	Odobreni iznos u EUR	Stanje na dan		31.12.2022. Iznos u RSD 000	31.12.2021. Iznos u RSD 000
		31.12.2022. Iznos u EUR	Dospeće		
APEKS	39.075.110	24.043.880	2022–2030.	2.820.886	3.357.948
ProCredit Holding	53.000.000	-	2022–2024.	-	6.231.852
ProCredit Holding	16.000.000	16.000.000	2023–2025.	1.877.158	-
Proparco, Francuska	50.000.000	50.000.000	2027.	5.866.120	5.879.105
Ukupno	158.075.110	90.043.880		10.564.164	15.468.905

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***32. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA
(Nastavak)**

Ne postoje kovenante za primljene kredite od APEKSa i ProCredit Holding Nemačka.

Banka ima obavezu da usaglasí svoje poslovanje sa određenim pokazateljima definisanim u ugovorima o kreditima sa kreditorom Proparco. Na dan 31. decembra 2022. godine, prema obračunu Banke, nije bilo neusaglašenosti sa svim definisanim pokazateljima.

Kamatne stope na primljene kredite se kreću u rasponu do 6M Euribor + 1.70% na godišnjem nivou.

Neiskorišćene kreditne linije prikazane su u sledećoj tabeli:

Naziv institucije	Ugovoren iznos	Valuta	Neiskorišćen iznos na dan 31.12.2022. u EUR	Neiskorišćen iznos na dan 31.12.2022. u RSD 000	Neiskorišćen iznos na dan 31.12.2021. u RSD 000	Rok dospeća
ProCredit Holding	10.000.000	EUR	10.000.000	1.173.224	1.175.821	30.03.2023.
Evropska investiciona banka	20.000.000	EUR	15.000.000	1.759.836	2.351.642	po povlačenju
Ukupno				2.933.060	3.527.463	

33. SUBORDINIRANE OBAVEZE

Naziv institucije	Ugovoren iznos	Valuta	Iznos na dan 31.12.2022. Iznos u EUR	Rok dospeća	31.12.2022. Iznos u RSD 000	31.12.2021. Iznos u RSD 000
ProCredit Holding	6.000.000	EUR	-	18.10.2023.	-	705.493
ProCredit Holding	10.000.000	EUR	-	01.06.2025.	-	1.175.821
Ukupno					-	1.881.314
Nedospela kamata					-	14.254
Stanje na dan					-	1.895.568

Kamatna stopa na subordinirane obaveze kretala se u rasponu 6M Euribor+6,25% do 6M Euribor+6,3% na godišnjem nivou.

U toku 2022. godine, u skladu sa Rešenjem Narodne banke Srbije br. 5616 od 29. aprila 2022. godine, Banka je izvršila konverziju subordiniranih kredita pre ugovorenog datuma dospeća u senior kredite od ProCredit Holdinga (Napomena 32). Konverzija je izvršena 29. juna 2022. godine.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***33. SUBORDINIRANE OBAVEZE (Nastavak)**Tabela u nastavku odnosi se na tokove gotovine iz *finansijskih aktivnosti* u vezi sa subordiniranim obavezama i promenama tokom 2022. i 2021. godine.

	Subordinirane obaveze
Neto obaveze na dan 1. januara 2022. godine	1.895.568
Odlivi gotovine po osnovu glavnice	(1.891.870)
Odlivi gotovine po osnovu kamate	(14.254)
Efekti kursnih razlika	(2.494)
Ostale negotovinske promene	13.050
Neto obaveze na dan 31. decembra 2022. godine	-
Neto obaveze na dan 1. januara 2021. godine	1.895.491
Efekti kursnih razlika	30
Ostale negotovinske promene	47
Neto obaveze na dan 31. decembra 2021. godine	1.895.568

34. REZERVISANJA

	31.12.2022.	31.12.2021.
Rezervisanja za troškove otpremnina	5.938	5.532
Rezervisanje za sudske sporove (Napomena 39.1)	279.431	311.414
Rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 39.2)	93.214	48.713
Stanje na dan	378.583	365.659

Promene rezervisanja u toku **2022. godine** prikazane su u sledećoj tabeli:

	Otpremnine	Sudski sporovi	Vanbilansne pozicije	Ukupno
Početno stanje	5.532	311.414	48.713	365.659
Povećanje	406	197.293	172.484	370.183
Smanjenje	-	(197.722)	(127.946)	(325.668)
Iskorišćen iznos	-	(31.554)	-	(31.554)
Kursne razlike	-	-	(37)	(37)
Stanje na dan				
31. decembra 2022. godine	5.938	279.431	93.214	378.583

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***34. REZERVISANJA (Nastavak)**Promene rezervisanja u toku **2021. godine** prikazane su u sledećoj tabeli:

	Otpremnine	Sudski sporovi	Vanbilansne pozicije	Ukupno
Početno stanje	5.126	174.751	25.323	205.200
Povećanje	406	190.425	71.809	262.640
Smanjenje	-	(17.298)	(48.422)	(65.720)
Iskorišćen iznos	-	(36.464)	-	(36.464)
Kursne razlike	-	-	3	3
Stanje na dan				
31. decembar 2021. godine	5.532	311.414	48.713	365.659

Rezervisanja za otpremnine zaposlenih na dan 31. decembra 2022. godine su utvrđena u skladu sa zakonskim propisima i opštim aktima Banke, korišćenjem diskontne stope od 7,52% godišnje (31. decembar 2021. godine: 3,50% godišnje), uz pretpostavku prosečnog rasta zarada po stopi od 10% godišnje (31. decembar 2021. godine: 6% godišnje), kao i stope fluktuacije zaposlenih od 9% godišnje (31. decembar 2021. godine: 8% godišnje).

Banka obračunava rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu nastati iz pravnih sporova u skladu sa metodologijom objašnjenoj u Napomeni 3.

Na dan 31. decembra 2022. godine protiv Banke se vodilo 10.616 pravnih sporova pred sudovima (31. decembar 2021. godine: 10.506). Na osnovu procedure koja je uspostavljena u Banci za obračun potencijalnih gubitaka po osnovu sudskih sporova, procenjena su i obračunata ukupna rezervisanja u iznosu od RSD 279.431 hiljadu (31. decembar 2021. godina: RSD 311.414 hiljada).

Rukovodstvo Banke je odobrilo visinu obračunatih rezervisanja za pravne sporove i saglasno je sa procenom da neće nastati materijalno značajni gubici iz preostalih sudskih sporova iznad iznosa za koji je izvršeno rezervisanje.

35. TEKUĆE PORESKE OBAVEZE

Tekuće poreske obaveze po osnovu poreza na dobitak na dan 31. decembra 2022. godine iznose RSD 64.913 hiljada.

Na dan 31. decembra 2021. godine nije bilo neizmirenih tekućih poreskih obaveza.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

36. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

(a) Odložene poreske obaveze, neto se odnose na:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Razlika između računovodstvene i poreske amortizacije	39.251	46.616
Odložena poreska obaveza - revalorizacija nekretnina	(107.261)	(88.090)
Odložena poreska obaveza - revalorizacija finansijskih sredstava	(162)	(119)
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za otpremnine	888	828
Odloženi poreska obaveza po osnovu efekata prve primene MSFI 9	-	(1.778)
Stanje na dan	(67.284)	(42.543)

(b) Promene na neto odloženim poreskim obavezama u toku godine prikazane su kako sledi:

2022.	01.01.2022.	Priznato kroz bilans uspeha	Priznato kroz izveštaj o ostalom rezultatu	Ukupno 31.12.2022.
Razlika između računovodstvene i poreske amortizacije	46.616	(7.365)	-	39.251
Odložene poreske obaveze - revalorizacija nekretnina	(88.090)	2.994	(22.165)	(107.261)
Odložene poreske obaveze - revalorizacija finansijskih sredstava	(119)	-	(43)	(162)
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za otpremnine	828	60	-	888
Odložena poreska obaveza po osnovu efekata prve primene MSFI 9	(1.778)	1.778	-	-
Odložene poreske obaveze, neto	(42.543)	(2.533)	(22.208)	(67.284)

2021.	01.01.2021.	Priznato kroz bilans uspeha	Priznato kroz izveštaj o ostalom rezultatu	Ukupno 31.12.2021.
Razlika između računovodstvene i poreske amortizacije	41.946	4.670	-	46.616
Odložene poreske obaveze - revalorizacija nekretnina	(91.083)	2.993	-	(88.090)
Odložene poreske obaveze - revalorizacija finansijskih sredstava	(107)	-	(12)	(119)
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za otpremnine	767	61	-	828
Odložena poreska obaveza po osnovu efekata prve primene MSFI 9	(3.555)	1.777	-	(1.778)
Odložene poreske obaveze, neto	(52.032)	9.501	(12)	(42.543)

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

37. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2022.	31.12.2021.
Dobavljači	103.368	92.451
Obaveze za plaćanje u inostranstvo po doznakama	154.543	1.229
Razgraničena provizija za izdavanje garancija i akreditiva	18.008	15.729
Razgraničene obaveze za neiskorišćene godišnje odmore	31.760	26.870
Razgraničeni administrativni troškovi	8.135	7.563
Razgraničeni prihodi od subvencionisane kamate	137.286	182.244
Obaveze za PDV	7.762	5.303
Obaveza za ostale poreze	4.870	375
Ostale obaveze iz poslovanja	480.308	433.584
Obaveze po osnovu lizinga - MSFI 16 (Napomena 40)	182.166	190.887
Razgraničene obaveze po osnovu naknada	16.583	16.409
Razgraničena provizija u valuti po kreditima	20.859	18.123
Stanje na dan	1.165.648	990.767

Ostale obaveze iz poslovanja obuhvataju:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Ugašeni računi	118.436	121.489
Neraspoređeni računi	49.506	47.441
Obaveze prema Fondu za razvoj	3.261	3.261
Obaveze prema NKOSK-u	1.036	1.797
Obaveze po osnovu primljenih avansa za prodaju nepokretnosti	35.685	20.639
Obaveze za procenu nepokretnosti	3.077	2.429
Privremeni račun	42.264	11.273
Obaveze u obračunu	221.407	219.648
Ostale obaveze	5.636	5.607
Stanje na dan	480.308	433.584

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***38. KAPITAL**

Kapital Banke obuhvata:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Akcijski kapital - obične akcije (a)	3.663.012	3.663.012
Emisiona premija (b)	2.776.745	2.776.745
Rezerve iz dobiti (c)	1.643.864	1.643.864
Revalorizacione rezerve (d)	433.411	691.036
Akumulirani rezultat – neraspoređeni dobitak (e)	8.950.776	8.481.024
Dobitak tekuće godine	1.231.490	469.752
Stanje na dan	18.699.298	17.725.433

(a) Akcijski kapital Banke na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine se sastoji od 3.663.012 običnih akcija nominalne vrednosti od RSD 1 hiljadu po akciji, što ukupno iznosi RSD 3.663.012 hiljada. U toku 2022. godine nije bilo promena na akcijskom kapitalu Banke.

Struktura akcionara prema učešću u kapitalu i pravu odlučivanja na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine je sledeća:

	31.12.2022.		31.12.2021.	
	Broj akcija	% vlasništva	Broj akcija	% vlasništva
ProCredit Holding AG & CO, Frankfurt, Nemačka	3.663.012	100%	3.663.012	100%

(b) Emisiona premija u iznosu od RSD 2.776.745 hiljada na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine nastala je kao razlika između ukupne nominalne vrednosti akcija i dinarske protivvrednosti iznosa uplaćenog od strane akcionara Banke po srednjem kursu Narodne Banke Srbije važećem na dan uplate. ProCredit Holding AG & CO KGaA je krajnji vlasnik Banke sa 100%. Akcionar ima pravo upravljanja Bankom, kao i pravo učešća u raspodeli dobiti. Imaoci običnih akcija odgovaraju za obaveze i snose rizik poslovanja Banke srazmerno broju akcija kojima raspoložu.

U skladu sa propisima Narodne banke Srbije Banka ima dovoljno neto kapitala da zadovolji minimalne zahteve Narodne banke Srbije. U skladu sa Zakonom o bankama novčani deo akcijskog kapitala Banke ne sme biti manji od EUR 10.000.000, preračunatom po srednjem kursu na dan bilansa stanja.

(c) Rezerve iz dobiti formirane su u skladu sa zakonom za procenjene gubitke.

(d) Revalorizacione rezerve nastale su kao rezultat usklađivanja vrednosti nekretnina i usklađivanja vrednosti vlasničkih i dužničkih instrumenata sa tržišnom vrednošću:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Revalorizacione rezerve po osnovu vrednovanja nekretnina	804.170	678.570
Rezerve fer vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju kroz ostali rezultat	916	675
Rezerve fer vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju kroz ostali rezultat	(371.675)	11.791
Stanje na dan	433.411	691.036

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***38. KAPITAL (Nastavak)**(d) Promene na *revalorizacionim rezervama za nekretnine* prikazane su kako sledi:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Početno stanje na dan 1. januara	678.570	678.570
Povećanje revalorizacionih rezervi	147.765	-
Smanjenje po osnovu odloženih poreza	(22.165)	-
Stanje na dan	804.170	678.570

Promene na *revalorizacionim rezervama vlasničkih instrumenata* koji se vrednuju kroz ostali rezultat prikazane su kako sledi:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Početno stanje na dan 1. januar	675	605
Povećanje revalorizacionih rezervi	284	82
Smanjenje po osnovu odloženih poreza	(43)	(12)
Stanje na dan	916	675

Promene na *revalorizacionim rezervama dužničkih instrumenata* koji se vrednuju kroz ostali rezultat prikazane su kako sledi:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Početno stanje na dan 1. januara	11.791	28.181
Smanjenje revalorizacionih rezervi	(383.466)	(16.390)
Stanje na dan	(371.675)	11.791

(e) Akumulirani rezultat obuhvata kumulirani neraspoređeni dobitak iz ranijih godina koji je proizašao iz razlike između prihoda i rashoda. Dobitak iz tekućeg perioda predstavlja razliku između prihoda i rashoda umanjenu za porez na dobitak, uvećan ili umanjen za dobitak ili gubitak po osnovu odloženih poreza.

	31.12.2022.
Neraspoređeni dobitak 2009. godine	120.094
Neraspoređeni dobitak 2011. godine	500.000
Neraspoređeni dobitak 2013. godine	807.537
Neraspoređeni dobitak 2014. godine	1.080.758
Neraspoređeni dobitak 2015. godine	738.000
Neraspoređeni dobitak 2016. godine	1.621.259
Neraspoređeni dobitak 2017. godine	1.189.346
Neraspoređeni dobitak 2018. godine	996.082
Neraspoređeni dobitak 2019. godine	680.985
Neraspoređeni dobitak 2020. godine	687.724
Dobitak tekuće godine	469.752
Efekte prve primene MSFI 9	59.239
Akumulirani rezultat	8.950.776
Dobitak tekuće godine	1.231.490
Ukupno	10.182.266

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***39. POTENCIJALNE OBAVEZE I VANBILANSNE POZICIJE****39.1. Sudski sporovi**

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Protiv Banke se vodi 10.616 (31. decembar 2021. godine: 10.506) pravnih sporova pred sudovima. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva, uključujući troškove i kamate, iznosi RSD 748.946 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 692.849 hiljada).

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 34, Banka je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 279.431 hiljadu (31. decembar 2021. godine: RSD 311.414 hiljada). Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je izvršila ispravku vrednosti na teret rezultata tekuće i prethodnih godina.

39.2. Vanbilansne pozicije

Vanbilansne pozicije izložene kreditnom riziku Banke prikazane su u sledećoj tabeli:

Preuzete buduće obaveze	31.12.2022.	31.12.2021.
Plative garancije:		
- u dinarima	788.197	814.799
- u stranoj valuti	2.229.479	2.362.702
Carinske garancije	1.118.056	1.048.483
Odobreni neiskorišćeni okvirni krediti	9.935.774	10.035.221
Stanje na dan vanbilansnih pozicija izloženih kreditnom riziku	14.071.506	14.261.205
Činidbene garancije u dinarima	2.531.741	1.673.534
Činidbene garancije u stranoj valuti	3.703.257	2.143.144
Ukupne vanbilansne pozicije na dan	20.306.504	18.077.883

Struktura odobrenih **neiskorišćenih okvirnih kredita** je sledeća:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Odobreni minusi po tekućim računima u dinarima	249.307	229.568
Odobreni okvirni krediti pravnim licima i preduzetnicima u dinarima	1.610.351	1.744.185
Odobreni krediti po kreditnim karticama u dinarima	46.118	46.783
Odobreni indeksirani revolving krediti	4.920.222	4.925.834
Odobreni dinarski revolving krediti	2.651.088	2.670.449
Odobreni krediti za projektno finansiranje	191.477	256.864
Odobreni neiskorišćeni gotovinski limit	267.211	161.538
Stanje na dan	9.935.774	10.035.221

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***39. POTENCIJALNE OBAVEZE I VANBILANSNE POZICIJE (Nastavak)****39.2. Vanbilansne pozicije (Nastavak)**

Banka je na dan 31. decembra 2022. godine formirala rezervisanja za vanbilansne pozicije u iznosu od RSD 93.214 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 48.713 hiljada), kao što sledi:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Izdate plative garancije u dinarima	10.010	5.941
Izdate plative garancije indeksirane	57.498	9.125
Neiskorišćeni okvirni krediti dinarski	9.203	6.791
Neiskorišćeni okvirni krediti indeksirani	4.623	3.155
Izdate plative garancije indeksirane - povezane banke	1	-
Ukupno rezervisanje za potencijalne obaveze u vanbilansnim pozicijama	81.335	25.012
Rezervisanja za činidbene garancije	11.879	23.701
Ukupna rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 34)	93.214	48.713

40. LIZING**Identifikovano sredstvo i period trajanja lizinga**

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka ima zaključenih 12 ugovora o lizingu. Svi ugovori o lizingu se odnose na zakup poslovnih prostora. Pri proceni trajanja zakupa za poslovnice, Banka procenjuje da raniji izlazak iz ugovora nosi sa sobom ekonomske posledice po poslovanje Banke.

Dodatno, pri ulasku u zakupe planirano je da se ostane u zakupu tokom celokupnog trajanja ugovora. Stoga, Banka za period trajanja ugovora za zakupe poslovnica određuje period jednak ugovorenom periodu bez umanjenja vezana za opcije za raniji izlazak iz ugovora.

Pored zakupa poslovnih prostora, Banka ima 5 ugovora o zakupu stanova za potrebe zaposlenih, koji su zaključeni na period od 12 meseci. Pri proceni trajanja zakupa stanova, Banka procenjuje da izlazak iz ugovora ne nosi sa sobom ekonomske posledice po poslovanje Banke, tako da ih tretira u skladu sa ugovorenim periodom od 12 meseci, odnosno, kao kratkoročni lizing.

Dodatno, rukovodstvo Banke nakon isteka ugovora donosi odluku o daljem produženju zakupa stanova, tako da nije izvesno da će zakup trajati duže od ugovorenog perioda od 12 meseci.

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka ima zaključen ugovor o zakupu IT opreme, ali imajući u vidu da je vrednost svakog pojedinačnog sredstva iz ugovora manja od EUR 5.000, Banka koristi izuzetak za sredstva male vrednosti i ne priznaje ugovor u skladu sa MSFI 16.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***40. LIZING (Nastavak)**

Promene na obavezama po osnovu lizinga i sredstava sa pravom korišćenja u toku godine prikazane su kako sledi:

Lizing obaveza priznata na dan 1. januara 2021. godine	185.025
Plaćanja lizing obaveza u toku 2021. godine	(40.452)
Novi lizing ugovori u toku 2021. godine	71.336
Raskinuti ugovori u toku 2021. godine	(31.649)
Efekat diskontovanja lizing obaveze inkrementalnom stopom zaduživanja - trošak kamate	6.625
Kursne razlike	2
Ukupna lizing obaveza na dan 31. decembra 2021. godine	190.887
Plaćanja lizing obaveza u toku 2022. godine	(39.553)
Novi lizing ugovori u toku 2022. godine	25.231
Raskinuti ugovori u toku 2022. godine	-
Efekat diskontovanja lizing obaveze inkrementalnom stopom zaduživanja - trošak kamate	5.983
Kursne razlike	(382)
Ukupna lizing obaveza na dan 31. decembra 2022. godine (Napomena 37)	182.166
Obaveze po osnovu lizing ugovora sa dospećem do 1 godine	-
Obaveze po osnovu lizing ugovora sa dospećem od 1 do 5 godina	128.665
Obaveze po osnovu lizing ugovora sa dospećem preko 5 godina	53.501
Sredstva sa pravom korišćenja priznata na dan 1. januara 2022. godine	185.055
Amortizacija sredstava sa pravom korišćenja u toku 2022. godine - trošak amortizacije	(35.193)
Istekli/raskinuti ugovori	-
Novi lizing ugovori u toku 2022. godine	25.231
Ukupna sredstva sa pravom korišćenja na dan 31. decembra 2022. godine (Napomena 26)	175.093

41. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Banka je obavila usaglašavanja potraživanja slanjem izvoda otvorenih stavki svim pravnim licima i preduzetnicima na dan 30. novembra 2022. godine.

Od 11.219 (2021. godina: 11.880) ukupno poslatih izvoda otvorenih stavki, 919 (2021. godina: 871) je potvrđeno, 19 (2021. godina : 32) je osporeno, dok ostali nisu vraćeni.

Ukupna vrednost osporenih potraživanja Banke iznosi RSD 27 hiljada (2021. godina: RSD 2.022 hiljade).

Imajući u vidu da je usaglašavanje sa dobavljačima vršeno na tri različita datuma, nije praktično navesti koliko iznose neusaglašene obaveze sa dobavljačima, ali nije bilo materijalno značajnih neusaglašanih stanja obaveza.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

42. USAGLAŠENOST SA POKAZATELJIMA NARODNE BANKE SRBIJE

Pokazatelji poslovanja	Propisani pokazatelji	Ostvareni	
		31.12.2022.	31.12.2021.
	EUR	EUR	EUR
Kapital	10 miliona	145 miliona	139 miliona
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	Min. 8%	19,06%	16,53%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Min. 6%	19,06%	15,46%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Min. 4.5%	19,06%	15,46%
Ulaganja banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva banke	Max. 60%	12,71%	12,81%
Zbir velikih izloženosti banke	Max. 400%	26,27%	12,23%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Max. 25%	15,74%	12,23%
Pokazatelj likvidnosti	Min. 1	2,81	2,35
Uži pokazatelj likvidnosti	Min. 0.5	2,63	2,10
Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom (LCR)	Min. 100%	256%	171%
Pokazatelj deviznog rizika	Max. 20%	2,56%	1,19%
Pokazatelj rizika koncentracije	Max. 50%	0,00%	0,00%

43. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA

Banka je članica ProCredit Grupe, sastavljene od razvojno orijentisanih banaka koje posluju u istočnoj Evropi i Africi, kao i banke u Nemačkoj. Matično društvo Grupe je ProCredit Holding, Frankfurt – firma koja vodi ProCredit Grupu. ProCredit Holding u svom sastavu ima i dve Akademije, kao i kompaniju za izradu softvera Quipu.

Na konsolidovanom nivou ProCredit Grupa je nadgledana od strane Bundes Bank i BaFin-a. Sve članice Grupe su u većinskom vlasništvu ProCredit Holding-a, a u slučaju Banke, ProCredit Holding (PCH) poseduje 100% običnih akcija Banke.

(a) Neizmirena potraživanja i obaveze sa povezanim licima na kraju godine

	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	Stanje na dan 31.12.2022.	Stanje na dan 31.12.2021.
Kredit i potraživanja od povezanih banaka i drugih finansijskih organizacija	-	801.643	801.643	1.967.062
ProCredit Bank Nemačka	-	800.783	800.783	1.966.670
Ostali dati depoziti u stranoj valuti	-	-	-	-
Nostro računi	-	800.783	800.783	1.966.670
ProCredit Finance II SPV	-	860	860	392
Investicije u zavisna društva	127.752	-	127.752	127.752
ProCredit Leasing (Napomena 24)	127.752	-	127.752	127.752

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

43. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA (Nastavak)

(a) Neizmirena potraživanja i obaveze sa povezanim licima na kraju godine (Nastavak)

	Matično pravno lice (PCH)	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	Stanje na dan 31.12.2022.	Stanje na dan 31.12.2021.
Ostala sredstva	-	-	1.289	1.289	898
ProCredit Leasing	-	-	1	1	-
ProCredit Bank Nemačka	-	-	400	400	379
ProCredit Bugarska	-	-	888	888	-
ProCredit Holding	-	-	-	-	101
ProCredit Bank Kosovo	-	-	-	-	259
ProCredit Bank Gruzija	-	-	-	-	50
ProCredit Bank Ukrajina	-	-	-	-	109

	Matično pravno lice (PCH)	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	Stanje na dan 31.12.2022.	Stanje na dan 31.12.2021.
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	193.158	5.953.591	6.146.749	6.015.293
ProCredit Bank Nemačka	-	-	5.947.746	5.947.746	5.813.707
Depozit	-	-	5.895.451	5.895.451	5.790.919
Ostalo	-	-	52.295	52.295	22.788
ProCredit Finance II SPV	-	-	5.845	5.845	1.149
Depozit	-	-	5.845	5.845	1.149
ProCredit Leasing		193.158	-	193.158	200.437
Depozit - transakcioni	-	193.158	-	193.158	200.437
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.779.093	-	-	3.779.093	12.298.141
ProCredit Holding	3.779.093	-	-	3.779.093	12.298.141
Depozit	1.877.158	-	-	1.877.158	5.996.688
Primljeni krediti (Napomena 32)	1.877.158	-	-	1.877.158	6.231.852
Ostalo	24.777	-	-	24.777	69.601

	Matično pravno lice (PCH)	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	Stanje na dan 31.12.2022.	Stanje na dan 31.12.2021.
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	1.895.568
ProCredit Holding (Napomena 33)	-	-	-	-	1.895.568
Ostale obaveze	-	-	50.585	50.585	50.616
QUIPU GMBH Nemačka	-	-	28.418	28.418	31.688
ProCredit Bank Kosovo	-	-	581	581	205
ProCredit Bank Severna Makedonija	-	-	214	214	-
QUIPU Shpk Kosovo	-	-	-	-	518
Nemačka Akademija	-	-	514	514	180
ProCredit Holding	-	-	20.858	20.858	18.025

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

43. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA (Nastavak)

(b) Prihodi i rashodi iz odnosa sa povezanim licima u toku godine

	Matično pravno lice (PCH)	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	2022. Ukupno	2021. Ukupno
Prihodi od kamata	-	-	2.330	2.330	141
ProCreditBank Nemačka	-	-	2.330	2.330	141
Rashodi kamata	139.723	-	78.936	218.659	355.613
ProCredit Bank Nemačka	-	-	74.228	74.228	65.870
ProCredit Holding	139.723	-	-	139.723	286.575
ProCredit Bank Bugarska	-	-	4.708	4.708	3.168
Prihodi od naknada i provizija	-	42	470	512	510
SPV	-	-	470	470	470
ProCredit Leasing	-	42	-	42	40
Rashodi naknada i provizija	71.549	-	91.665	163.214	144.382
ProCredit Bank Nemačka	-	-	91.665	91.665	82.285
ProCredit Holding	71.549	-	-	71.549	62.097

	Matično pravno lice (PCH)	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	2022. Ukupno	2021. Ukupno
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	126.573	126.573	63.798
ProCredit Bank Nemačka	-	-	126.573	126.573	63.798
Ostali poslovni prihodi	-	1.722	61.625	63.347	6.863
ProCredit Bank BIH	-	-	6.570	6.570	514
ProCredit Bank Makedonija	-	-	6.587	6.587	514
ProCredit Bank Rumunija	-	-	4.043	4.043	514
ProCredit Holding	-	-	65	65	1.027
ProCredit Bank Bugarska	-	-	6.609	6.609	514
ProCredit Leasing	-	1.722	-	1.722	1.724
ProCredit Bank Albanija	-	-	8.514	8.514	514
ProCredit Bank Gruzija	-	-	9.861	9.861	514
ProCredit Bank Kosovo	-	-	16.645	16.645	514
ProCredit Bank Moldavija	-	-	2.731	2.731	-
ProCredit Bank Ukrajina	-	-	-	-	514

	Matično pravno lice (PCH)	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	2022. Ukupno	2021. Ukupno
Ostali rashodi	159.496	-	341.921	501.417	471.994
Nemačka Akademija	-	-	34.160	34.160	32.706
Makedonska Akademija	-	-	-	-	1.082
ProCredit Holding	159.496	-	-	159.496	152.550
QUIPU GMBH Nemačka	-	-	304.920	304.920	280.680
QUIPU Shpk Kosovo	-	-	2.841	2.841	4.976

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***43. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA (Nastavak)****(c) Preuzete i potencijalne obaveze sa povezanim licima**

	Matično pravno lice (PCH)	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	Stanje na dan 31.12.2022.	Stanje na dan 31.12.2021.
Izdane plative garancije	-	-	8.927	8.927	12.000
ProCredit Bank Severna Makedonija	-	-	2.927	2.927	-
ProCredit Bank Bugarska	-	-	6.000	6.000	12.000
Potraživanja po osnovu primljenog revolving kredita	1.173.224	-	-	1.173.224	1.175.821
ProCredit Holding (Napomena 32)	1.173.224	-	-	1.173.224	1.175.821
Potraživanja po forvard FX svop kupovini strane vaute -					
ProCredit Bank Nemačka	-	-	1.376.894	1.376.894	914.551
Potraživanja po forvard FX svop prodaji strane vaute -					
ProCredit Bank Nemačka	-	-	1.378.913	1.378.913	914.248

(d) Krediti zaposlenima

Banka je u toku 2022. godine odobravalala kredite zaposlenima po uslovima koji se ne razlikuju od tržišnih.

U toku 2022. godine Banka je zaposlenima odobrila kredite u iznosu od RSD 93.404 hiljade (2021. godina: RSD 102.255 hiljada). Stanje kredita datih zaposlenima na dan 31. decembra 2022. godine iznosi RSD 390.284 hiljade (31. decembar 2021. godine: RSD 306.320 hiljada).

Članovima Upravnog odbora u toku 2022. godine nisu odobravani krediti.

(e) Primanja rukovodstva i Upravnog odbora

Članovi Izvršnog odbora Banke ostvaruju primanja po osnovu zarade. Bruto zarade isplaćene članovima Izvršnog odbora u toku 2022. godine iznosile su RSD 35.366 hiljada (2021. godina: RSD 31.664 hiljade).

Ukupna bruto primanja članova Upravnog odbora u 2022. godini iznosila su RSD 3.146 hiljada (2021. godina: RSD 2.762 hiljade).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***44. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI U IZVEŠTAJU O TOKOVIMA GOTOVINE**

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata iskazanih u Izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

	31.12.2022.	31.12.2021.
U dinarima:		
Žiro račun	6.611.375	7.377.424
Gotovina u blagajni	902.321	879.349
Ukupno	7.513.696	8.256.773
U stranoj valuti:		
Devizni računi (Napomena 21)	3.539.264	3.082.004
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1.563.643	979.362
Ukupno	5.102.907	4.061.366
Stanje na dan	12.616.603	12.318.139

45. EFEKAT RUSKO-UKRAJINSKOG KONFLIKTA NA POSLOVANJE BANKE

Početak marta 2022. godine došlo je do povećane nestabilnosti na svetskim finansijskim i robnim tržištima usled eskalacije konflikta u Ukrajini, koji je praćen uvođenjem sankcija određenim ruskim i beloruskim kompanijama i pojedincima.

Banka je izvršila analizu svog kreditnog portfolija kako bi procenila mogućnost negativnog uticaja rata u Ukrajini i sankcija protiv Rusije i Belorusije na kvalitet kreditnog portfolija i poslovanje Banke.

Inicijalno su identifikovani klijenti sa materijalnim poslovnim odnosima sa ovim zemljama. Uglavnom, ovi klijenti su bili u mogućnosti da se prilagode promenljivoj situaciji, a u skladu sa tim prilagode svoje poslovne odnose i ublaže potencijalne rizike. Ni sankcije ni indirektni efekti rata nisu doveli do značajne promene u kvalitetu kreditnog portfolija.

Pored toga, Banka je dodatno analizirala i klijente sa lošijim finansijskim pokazateljima koji pripadaju privrednim sektorima koje je kvalifikovala kao ugrožene. Kao rezultat analize, od 39 klijentskih grupa, 2 klijenta su otišla u *default* klaster (problematicni kreditni portfolio). Volumen 2 klijenta koja su migrirala u *default* klaster je EUR 2,1 milion (izloženost na dan 31. decembra 2022. godine). Ostalih 37 klijentskih grupa nisu pokazale značajno pogoršanje (volumen od EUR 39,3 miliona).

Pored ove analize, od trećeg kvartala 2022. godine Banka analizira i mogući uticaj energetske krize na kreditni portfolio tako što su identifikovani klijenti iz energetski intenzivnih industrija u kombinaciji sa slabijim finansijskim pokazateljima.

Zaključak je da do kraja 2022. godine, Banka nije imala migraciju klijenata u lošiji klaster i da energetska kriza nije imala značajne negativne efekte na kreditni portfolio.

Banka će svakako pažljivo nastaviti da prati trendove i blagovremeno reaguje u slučaju dodatnih poremećaja na tržištu, te po potrebi sprovede dodatne analize kreditnog portfolija.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2022.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

46. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje Banke za 2022. godinu.

U Beogradu, 9. marta 2023. godine

Ivan Smiljković
100102484-19109817
40025

Digitally signed by Ivan Smiljković
100102484-1910981740025
Date: 2023.03.09 15:18:22 +01'00'

Ivan Smiljković
Član izvršnog odbora

Igor Anić
200005709

Digitally signed by
Igor Anić 200005709
Date: 2023.03.09
15:26:47 +01'00'

Igor Anić
Predsednik izvršnog odbora

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2022.**

Sadržaj

1.	Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture ProCredit Bank a.d. Beograd	1
2.	Analiza finansijskih izveštaja	3
3.	Informacije o kadrovskim pitanjima	6
4.	Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine	7
5.	Planirani razvoj u narednom periodu	10
6.	Aktivnosti istraživanja i razvoja	11
7.	Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela	11
8.	Postojanje ogranaka	11
9.	Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika	12
10.	Efekti globalne krize prouzrokovane ratom u Ukrajini na poslovanje Banke	22
11.	Događaji nakon datuma izveštajnog perioda	23

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture ProCredit Bank a.d. Beograd

ProCredit Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka“ ili „ProCredit Bank“) osnovana je Ugovorom o osnivanju Micro Finance Bank a.d. Beograd, zaključenim 31. marta 2001. godine između 5 osnivača – inostranih finansijskih institucija.

Banka je dobila dozvolu za rad Rešenjem Narodne banke Jugoslavije broj G.538 od 5. aprila 2001. godine. Banka je stekla svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar Privrednog suda u Beogradu pod brojem V Fi-3571-01 od 9. aprila 2001. godine (registarski uložak 3-135-00).

Banka obavlja svoje aktivnosti u skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom i ima „veliko ovlašćenje“ za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom.

Banka poslovanje obavlja u svom sedištu u Beogradu, u ulici Milutina Milankovića br. 17 i 6 ekspozičura od kojih su po jedna u Beogradu, Novom Sadu, Kragujevcu, Nišu, Subotici i Pančevu.

Ko su akcionari ProCredit Bank u Srbiji?

ProCredit Grupu, u okviru koje danas posluje ProCredit Bank u Srbiji, predvodi ProCredit Holding, sa sedištem u Frankfurtu na Majni u Nemačkoj. Banka je član ProCredit Grupe.

ProCredit Holding AG & CO KGaA je vlasnik 100% kapitala Banke i ujedno krajnji matični entitet ProCredit Grupe.

Ključne specifičnosti ProCredit Grupe

ProCredit Grupa se sastoji od banaka i finansijskih institucija koje pružaju bankarske usluge u zemljama u razvoju u Istočnoj Evropi i Latinskoj Americi, kao i u Nemačkoj. ProCredit banke u svom poslovanju poštuju najviše standarde odgovornog bankarstva.

Sve banke u okviru ProCredit Grupe posluju kao „matične banke“ za mala i srednja preduzeća, poljoprivrednike i građane, dok u svom radu negujemo poslovni pristup zasnovan na etičkim vrednostima. Uspostavili smo pet osnovnih principa na kojima se zasniva poslovanje ProCredit institucija:

Transparentnost: Klijentima, javnosti i našim zaposlenima pružamo transparentne informacije. Na primer, trudimo se da naši klijenti u potpunosti razumeju uslove ugovora koje zaključuju sa nama, angažovani smo na polju finansijske edukacije u cilju podizanja svesti javnosti o opasnostima netransparentnih finansijskih ponuda.

Kultura otvorene komunikacije: Komuniciramo međusobno na otvoren, fer i konstruktivan način. Konfliktima na radnom mestu pristupamo profesionalno, radeći zajedno na pronalaženju rešenja.

Društvena odgovornost i tolerancija: Našim klijentima nudimo pouzdane i dobro utemeljene savete. Pre nego što ponudimo kredite klijentima, mi procenjujemo njihovu ekonomsku i finansijsku situaciju, njihov poslovni potencijal i njihovu mogućnost otplate kako bi se izbegla prezaduženost i pružile odgovarajuće finansijske usluge. Pored toga, svim klijentima i zaposlenima pristupamo uz poštenje i uvažavanje, bez obzira na njihovo poreklo, boju kože, jezik, pol ili verska uverenja.

Takođe, vodimo računa o tome da se zahtevi za kredite procenjuju u pogledu usklađenosti podnosioca zahteva sa našom etičkom poslovnom praksom. Krediti se ne odobravaju preduzećima ili pojedincima ukoliko se sumnja da praktikuju rad koji je nebezbedan, štetan za životnu sredinu ili se kosi sa moralnim principima, što se posebno odnosi na korišćenje dečje radne snage.

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture ProCredit Bank a.d. Beograd (Nastavak)

Visoki profesionalni standardi: Naši zaposleni preuzimaju ličnu odgovornost za kvalitet svog rada i konstantno rade na svom profesionalnom razvoju.

Lični integritet i posvećenost: Prava i ličnost svih zaposlenih u ProCredit Grupi uživaju najviše poštovanje. Istovremeno, od zaposlenih se u svakom trenutku očekuje posvećenost i iskrenost.

U svom svakodnevnom radu, Banka nije fokusirana na kratkoročno povećanje profita, već na uspostavljanje i održavanje dugoročnog partnerstva sa svim svojim klijentima.

Odnosi sa povezanim stranama

Banka je članica ProCredit Grupe, sastavljene od razvojno orijentisanih banaka koje posluju u Istočnoj Evropi i Africi, kao i banke u Nemačkoj.

Matično društvo Grupe, ProCredit Holding, Frankfurt – firma koja vodi ProCredit Grupu, u svom sastavu ima i dve Akademije, kao i kompaniju za izradu softvera Quipu.

Na konsolidovanom nivou Grupa je nadgledana od strane Bundes bank i BaFin-a. Sve članice Grupe su u većinskom vlasništvu ProCredit Holding-a, a u slučaju Banke, ProCredit Holding poseduje 100% običnih akcija Banke.

Banka je osnovala ProCredit Leasing d.o.o. Beograd. ProCredit Leasing d.o.o. je registrovan kod Agencije za privredne registre u Beogradu pod registarskim brojem 1973/2005 od 17. februara 2005. godine. Banka je 100% vlasnik preduzeća ProCredit Leasing d.o.o. Beograd.

U skladu sa Zakonom o stečaju i likvidaciji banaka i društava za osiguranje, Skupština ProCredit Leasing d.o.o. je dana 1. januara 2018. godine donela Odluku o prestanku rada i pokretanju likvidacije, koja je u zakonskom roku dostavljena Narodnoj banci Srbije kao regulatornom telu, i koja je dala saglasnost za pokretanje postupka likvidacije. Postupak likvidacije ProCredit Leasing d.o.o. je otpočeo 30. aprila 2018. godine i još uvek je u toku.

S obzirom da Banka ispunjava uslove iz člana 8. Odluke o kontroli bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, nisu sastavljeni konsolidovani finansijski izveštaji na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2022.

Transakcije koje se obavljaju između članica grupacije uključuju kredite, depozite, usluge obuka zaposlenih i druge transakcije i predmet su analize transfernih cena za 2022. godinu.

Detaljan prikaz transakcija sa povezanim stranama obelodanjen je u Napomeni 43. uz finansijske izveštaje Banke za 2022. godinu.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2022. GODINU

2. Analiza finansijskih izveštaja

ANALIZA BILANSA STANJA

Struktura ukupne bilansne aktive i pasive Banke i učešće pojedinih kategorija je sledeća:

AKTIVA	Iznos u RSD hiljada	Učešće u %	PASIVA	Iznos u RSD hiljada	Učešće u %
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	19.814.215	13,32	Depoziti i ostale obaveze prema prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	34.137.851	22,95
Potraživanja po osnovu derivata	5.642	0,00	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	94.219.102	63,35
Hartije od vrednosti	6.741.979	4,53	Obaveze po osnovu derivata	581	0,00
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11.611.839	7,81	Rezervisanja	378.583	0,25
Kredit i potraživanja od komitenata	106.913.139	71,89	Tekuće poreske obaveze	64.913	0,04
Investicije u zavisna društva	127.752	0,09	Odložene poreske obaveze	67.284	0,05
Nematerijalna imovina	329.363	0,22	Ostale obaveze	1.165.648	0,78
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.022.577	1,36	Ukupne obaveze	130.033.962	87,43
Investicione nekretnine	140.515	0,09	Akcijski kapital	6.439.757	4,33
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	47.370	0,03	Dobitak	10.182.266	6,84
Ostala sredstva	978.869	0,66	Rezerve	2.077.275	1,40
			Ukupan kapital	18.699.298	12,57
UKUPNO AKTIVA	148.733.260	100,00	UKUPNO PASIVA	148.733.260	100,00

Ukupna bilansna suma Banke na dan 31. decembra 2022. godine beleži pad od RSD 6.606.437 hiljada ili 4,25% u odnosu na 31. decembar 2021. godine, kada je iznosila RSD 155.339.697 hiljada.

Najveći pad beleže krediti i potraživanja dati komitentima u iznosu od RSD 9.287.406 hiljada, odnosno 7,99% u odnosu na isti datum 2021. godine. U sektorskoj strukturi datih kredita i depozita dominira sektor pravnih lica sa učešćem u ukupnim bruto plasmanima u iznosu od RSD 82.772.418 hiljada (77,42%), pri čemu dugoročni plasmani učestvuju sa 79,91%.

Pad u 2022. godini beleže i hartije od vrednosti u iznosu od RSD 414.961 hiljadu (ili 5,79%), a odnosi se na dospele državne obveznice koje je izdalo Ministarstvo finansija Republike Srbije.

Sa druge strane, krediti i potraživanja od banaka beleže rast od RSD 1.866.818 hiljada ili 19,16% u odnosu na 31. decembar 2021. godine, prvenstveno zbog deponovanja viška likvidnih sredstava Banke kod Narodne banke Srbije.

U strukturi obaveza došlo je do smanjenja nivoa depozita prema drugim komitentima za RSD 2.112.043 hiljade, odnosno 2,19% u odnosu na 31. decembar 2021. godine, što je uglavnom posledica smanjenja oročenih depozita i smanjenja stanja na tekućim računima.

Na dan 31. decembra 2022. godine, depoziti stanovništva čine 39,22% (31. decembar 2021. godine: 33,46%), a depoziti privrede 61,29% ukupnih depozita komitenata (31. decembar 2021. godine: 66,54%).

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2022. GODINU

2. Analiza finansijskih izveštaja (Nastavak)**ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)**

Istovremeno sa smanjenjem depozita komitenata, došlo je i do smanjenja obaveza prema drugim finansijskim organizacijama u iznosu od RSD 3.850.731 hiljadu, odnosno 10,14% u odnosu na 31. decembar 2021. godine, najveći delom zbog smanjenja depozita u stranoj valuti od povezanih pravnih lica. U toku 2022. godine konvertovane su i ukupne subordinirane obaveze u iznosu od RSD 1.891.870 hiljada.

Ukupan kapital čini 12,57%, a akcijski kapital 4,33% ukupne pasive Banke na dan 31. decembra 2022. godine (31. decembar 2021. godine: 11,41%, odnosno 4,15%, respektivno).

Nije bilo promena u strukturi akcionara tokom 2022. godine. Tokom 2022. godine nisu isplaćivane dividende akcionarima.

Banka je u vlasništvu jednog akcionara koji ima učešće od 100% u ukupnom akcionarskom kapitalu. Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine je sledeća:

U RSD hiljada	Akcijski kapital	% Učešća
ProCredit Holding AG & CO KGaA, Frankfurt, Nemačka	3.663.012	100,00
Ukupno	3.663.012	100,00

Detaljna struktura pozicija bilansa stanja i podaci o poslovnoj politici Banke i ProCredit Grupe u pogledu plasiranja sredstava, naplate plasmana i ocene finansijskog stanja dužnika prikazani su u Napomenama 19. do 40. uz finansijske izveštaje Banke za 2022. godinu.

Banka je u skladu sa članom 22. Zakona o računovodstvu vršila usaglašavanje uzajamnih potraživanja i obaveza sa svojim dužnicima i nije bilo materijalno značajnih neusaglašenih potraživanja i obaveza.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2022. GODINU

2. Analiza finansijskih izveštaja (Nastavak)**ANALIZA BILANSA USPEHA**

Banka je prema finansijskim izveštajima za 2022. godinu iskazala prihode u iznosu od RSD 7.616.399 hiljada i rashode u iznosu od RSD 6.384.909 hiljada. Banka je u tekućoj poslovnoj godini ostvarila dobitak od RSD 1.231.490 hiljada (2021. godina: RSD 469.752 hiljade).

Struktura prihoda i rashoda i njihovo učešće u odgovarajućim kategorijama bilansa uspeha za 2022. godinu je sledeća:

Opis	Iznos u RSD hiljada
Prihodi	
Prihodi od kamata	4.880.925
Prihodi od naknada i provizija	2.247.186
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	155.715
Ostali poslovni prihodi	111.116
Ostali prihodi	216.625
Dobitak po osnovu odloženih poreza	4.832
Ukupno prihodi	7.616.399
Rashodi	
Rashodi kamata	(956.226)
Rashodi naknada i provizija	(560.822)
Neto rashod od kursnih razlika	(96.668)
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(808.225)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(1.096.846)
Troškovi amortizacije	(197.019)
Ostali rashodi	(2.488.309)
Porez na dobitak	(173.429)
Gubitak po osnovu odloženih poreza	(7.365)
Ukupno rashodi	(6.384.909)
Neto rezultat – dobitak nakon oporezivanja	1.231.490

Dobitak Banke nakon oporezivanja je povećan za 162,16%, najvećim delom zbog povećanja prihoda od kamata i naknada u 2022. godini.

Prihodi od kamata čine 64,08% ukupnih prihoda u 2022. godini i povećani su u odnosu na 2021. godinu za RSD 713.622 hiljade, a prevashodno usled rasta prihoda od kamata po osnovu kredita pravnim licima i preduzetnicima i plasiranja viška likvidnih sredstava Narodnoj banci Srbije.

Rashodi kamata čine 14,98% ukupnih rashoda u 2022. godini i smanjeni su u odnosu na 2021. godinu za RSD 1.802 hiljade. Najveći pad su imali rashodi od kamata plaćenih po osnovu uzetih kredita od stranih i domaćih finansijskih institucija.

Povećanje neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u 2022. godini za RSD 64.822 hiljade ili 8,72% u odnosu na 2021. godinu je rezultat povećanja rezervisanja po datim kreditima komitentima.

Detaljna struktura pozicija bilansa uspeha prikazana je u Napomenama 7. do 17. uz finansijske izveštaje Banke za 2022. godinu.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2022. GODINU

3. Informacije o kadrovskim pitanjima

Banka je na dan 31. decembra 2022. godine imala 404 zaposlena (31. decembar 2021. godine: 388 zaposlenih radnika).

ProCredit Bank ulaže značajne napore i sredstva u kontinuiran razvoj svojih zaposlenih. Tokom proteklih godina, tačnije u periodu od 2013. do kraja 2022. godine, investirano je oko 8 miliona evra u različite programe obuke i usavršavanja svojih zaposlenih.

Tokom 2022. godine programi obuke i svi seminari su delimično nastavljeni da se održavaju u online režimu, dok se većim delom ova obuka vratila u redovni način rada, odnosno uživo i u prostorijama akademije u Firtu, kao i u trening centru na Avali.

Plan je da se i tokom 2023. godine u programe obuke uloži oko pola miliona evra. Intenzivni višegodišnji programi obuke se organizuju o trošku Banke kako za postojeće menadžere tako i za zaposlene kod kojih je prepoznat ovaj potencijal. Pored njih, za programe na akademijama mogu se prijaviti svi zaposleni koji imaju interesovanje za ovaj vid usavršavanja. Akademije je uspešno završilo 58 zaposlenih, a trenutno obe akademije pohađa 21 koleginica i kolega.

Posebna pažnja posvećuje se učenju engleskog jezika. Za zaposlene se organizuju šestonedeljni intenzivni kursevi jezika sa predavačima kojima je engleski maternji jezik. Tokom 2022. godine organizovano je 7 kurseva u trajanju od 4 do 6 nedelja – ukupno 11 zaposlenih im je prisustvovalo. Kursevi se nastavljaju i u 2023. godini, biće 6 kurseva, i biće organizovani i kao online i kao hibrid (kombinacija predavanja uživo i online).

Osim pomenutih treninga za stalno zaposlene, 4 puta u 2023. godini će se organizovati i uvodna obuka iz oblasti bankarstva i finansija pod nazivom ProCredit Onboarding Programme u trajanju od šest meseci, namenjena diplomiranim studentima i zainteresovanim pojedincima sa praktičnim radnim iskustvom. Cilj ovog Programa je obuka novozaposlenih i selekcija najboljih kandidata za otvorene pozicije u našem timu.

ProCredit Onboarding Programme je međunarodni program, održava se na engleskom jeziku uz učešće zaposlenih iz svih zemalja u kojima ProCredit Bank ima svoja predstavništva. Ovaj program predstavlja polaznu tačku za zaposlenje u Banci i tokom proteklih deset godina ovaj program je pohađalo više od 700 mladih diplomaca iz svih krajeva Srbije, od kojih je oko 320 primljeno u radni odnos u Banci, a aktivno je ostalo u radnom odnosu preko 100 i oni danas čine važan deo tima.

U Banci se posebno neguje kultura otvorene i direktne komunikacije, na svim nivoima. Tako svi zaposleni imaju redovne godišnje evaluacije rada sa timom evaluatora koji je sastavljen od predstavnika najvišeg menadžmenta, uključujući članove Izvršnog odbora. Ove evaluacije se sprovode od 2013. godine i značajno utiču na poboljšanje učinka rada i na upravljanje resursima.

Pored detaljne godišnje evaluacije, svi zaposleni imaju i dva puta godišnje razgovore sa direktno nadređenim, tako da je omogućen kontinuiran *feedback* koji pospešuje dvosmernu komunikaciju i omogućuje zaposlenima da steknu širu sliku razvojne strategije i svog ličnog doprinosa uspehu Banke.

4. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine

ProCredit Bank teži da kroz svoje poslovanje i pružanje usluga klijentima smanji negativan uticaj na okolinu i društvenu zajednicu u kojoj posluje. Poslovanje na način koji obezbeđuje održiv ekološki i socijalni pristup je centralna komponenta svih institucija koje su deo ProCredit Grupe. S tim u vezi, sve ProCredit institucije definisale su i implementirale visoke standarde zaštite životne sredine i društvene zajednice u kojima posluju kroz sistem upravljanja zaštitom životne sredine.

Banka se u svom poslovanju pridržava Politike Grupe o upravljanju zaštitom životne sredine koja je implementirana u 2011. godini. Ova politika ažurirana je u toku 2016. godine i usklađena sa zahtevima ISO 14001 standarda. Dodatno, Politika Grupe je ažurirana i 2019. godine, pri čemu je dodatno usklađena sa zahtevima ProCredit Holdinga. Politika utvrđuje pristup Banke po kojem institucija sistematski i sveobuhvatno smanjuje interni i eksterni uticaj na okolinu i zajednicu. ProCredit Bank je u potpunosti usvojila Sistem zaštite životne sredine (*Environmental Management System - EMS*). Kroz ovaj sistem, Banka je u prethodnim godinama uspela da smanji negativan uticaj na životnu sredinu, i to ne samo kroz interne mere za smanjivanje potrošnje energije i resursa, već i kroz finansiranje projekata energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije i ostalih mera za zaštitu životne sredine.

Sa ciljem institucionalizacije EMS-a Banka je osnovala Službu za energetske efikasnost i zaštitu životne sredine sa 2 stalno zaposlena radnika u čije zadatke, između ostalog, spadaju nadzor usaglašenosti Banke sa važećim zakonima u oblasti zaštite životne sredine i stalno ohrabrivanje i podizanje svesti zaposlenih da u svom poslu primenjuju pravila i principe na kojima počiva pristup kompanija u upravljanju i očuvanju životne sredine.

U toku 2016. godine, Banka je uskladila EMS sa zahtevima međunarodnog standarda ISO 14001:2015 i tako postala prvi nosilac ovog sertifikata iz oblasti upravljanja zaštitom životne sredine u finansijskom sektoru u našoj zemlji. Ovom sertifikacijom Banka je potvrdila usklađenost sa zakonima iz oblasti zaštite životne sredine i plansko smanjivanje uticaja na okolinu uz uključivanje najvišeg rukovodstva u procese EMS-a.

Krajem 2019. godine, nakon isteka prvobitnog trogodišnjeg sertifikacionog perioda, Banka je uspešno prošla proces resertifikacije, čime je ponovo potvrđena usklađenost Banke sa zahtevnim ISO 14001 standardom. U toku 2020. i 2021. godine izvršena je redovna godišnja interna i eksterna provera sistema EMS u okviru kojih nisu pronađene neusaglašenosti sa standardom. U decembru 2022. godine Banka je uspešno završila još jedan proces resertifikacije u skladu sa ISO standardom 14001:2015.

Sistemske i sveobuhvatne pristupe ovoj temi u ProCredit institucijama obavlja se kroz sledeća tri stuba:

Stub 1 - Interni sistem zaštite životne sredine

Ovaj stub se odnosi na sve mere koje se preduzimaju u okviru Banke sa ciljem unapređenja zaštite životne sredine, odnosno smanjivanja negativnog uticaja na okolinu kroz potrošnju energije i resursa. Mere koje Banka primenjuje odnose se ne samo na one mere kojima se utiče na navike zaposlenih, već i mere koje se odnose na promene poslovnih procesa, kao i mere tehničkog unapređenja objekata i opreme koji se koriste u svakodnevnom poslovanju.

Kako bismo pratili potrošnju energije i ostalih resursa u svom poslovanju koristimo alat („iEMS tool“) za upravljanje i praćenje potrošnje ovih stavki i to: električna i toplotna energija, gas, gorivo, voda, papir, papirni i drugi otpad, kao i emisije štetnih gasova sa efektom staklene bašte. Analiziraju se svi oblici potrošnje i na osnovu toga postavljaju se ciljevi za smanjenje potrošnje i uštedu ovih resursa, kroz definisanje Godišnjeg plana aktivnosti (*Annual Environmental Plan*).

4. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine (Nastavak)

Stub 1 - Interni sistem zaštite životne sredine (Nastavak)

Banka u svojim procedurama za nabavku primenjuje kriterijume za izbor tzv. „zelenih dobavljača“, čime se dodatno teži smanjivanju negativnog uticaja na životnu sredinu. U toku 2019. godine, na osnovu ažuriranih uputstava ProCredit Holdinga, Banka je počela da primenjuje kriterijume održivog razvoja za svoje dobavljače. Započet je proces skrininga postojećeg stanja. Takođe, inicirane su promene u procesima i procedure nabavke. Banka ima kratkoročni cilj da dostigne minimum 50% dobavljača koji zadovoljavaju definisane kriterijume održivosti, dok se u dužem roku očekuje saradnja sa potpuno održivim dobavljačima. Ovim potezom, Banka dodatno promoviše održivi razvoj u Srbiji.

Banka je i tokom 2022. godine nastavila da se strogo pridržava standarda vezanih za Sistem zaštite životne sredine. To podrazumeva dalju implementaciju tehničkih i drugih mera u okviru institucije koji će doprineti daljem smanjivanju negativnih uticaja na životnu sredinu.

Banka je postavila srednjoročni cilj da postane karbonski neutralna institucija, a da bi se to postiglo, Banka će da nastavi da ulaže resurse u smanjivanje potrošnje energije i upotrebu obnovljivih izvora energije i materijala. Jedan deo toga predstavlja i vozni park Banke, te smo tokom 2022. godine dostigli rezultat od preko 90% električnih ili hibridnih vozila u okviru voznog parka. Plan za 2023. godinu je da dostignemo naš cilj od 100% *eco-friendly* vozila.

Što se tiče edukacije zaposlenih i širenja svesti o zaštiti životne sredine, naši stručnjaci redovno pohađaju obuke posvećene zaštiti životne sredine, učestvuju u konferencijama i brojnim aktivnostima Banke, čiji je cilj podizanje ekološke svesti građana u njihovim svakodnevnom životu, kako na poslu, tako i u njihovim domovima.

Kontinuirano unapređenje internih performansi je svakako odlika ProCredit Banke. Kontinuiranim praćenjem potrošnje, analizom datih rezultata, podizanjem svesti zaposlenih i konstantnim ulaganjem i zalaganjem, Banka teži da smanji svoj negativan uticaj na životnu sredinu na najmanju moguću meru s jedne strane, dok sa druge uvek teži da, gde je to moguće, ostvari pozitivan uticaj na društvo i okolinu u kojoj se nalazi.

Stub 2 - Upravljanje rizicima kreditiranja sa aspekta zaštite životne sredine i društvene zajednice (*Environmental and Social Risk in Lending*)

Cilj postojanja ovog stuba jeste da se smanji eksterni uticaj koji Banka ima kroz finansiranje klijenata. Sve ProCredit banke imaju listu isključenih delatnosti na kojoj se nalaze aktivnosti koje kao Grupa nismo spremni da podržimo, finansiramo ili promoviramo jer nisu u skladu sa našim principima i negativno utiču na životnu sredinu i društvenu zajednicu. Za aktivnosti koje podržavamo primenjujemo *Standard za upravljanje uticajem kreditnih aktivnosti na očuvanje životne sredine i socijalne odgovornosti*. Ovaj standard propisuje uslove i način procene ekoloških i socijalnih rizika prilikom kreditiranja klijenata.

Primenom ekoloških aspekata u procesu odobravanja kredita, ProCredit Bank se trudi da unapredi sveukupnu ekološku svest svojih klijenata.

U svemu tome, Banka se, sa jedne strane, trudi da što pouzdanije oceni ekološki i društveni uticaj koji će imati investicije klijenata, a sa druge proverava se da li je njihovo poslovanje u skladu sa principima zaštite životne sredine Banke, kao i važećim zakonima i propisima.

Takođe, Banka promoviše investicije u tehnologije i mere koje ne ugrožavaju životnu sredinu i pomažu smanjenju štetnih ekoloških uticaja ili koje poboljšavaju ekološki učinak.

4. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine (Nastavak)

Stub 2 - Upravljanje rizicima kreditiranja sa aspekta zaštite životne sredine i društvene zajednice (*Environmental and Social Risk in Lending*) (Nastavak)

U toku 2020. godine, implementirani su ažurirani Standardi za upravljanje uticajem kreditnih aktivnosti na očuvanje životne sredine i socijalne odgovornosti, čime se dodatno ovaj aspekt procene rizika u Banci poboljšao i uskladio sa savremenim izazovima koje nose klimatski i resursni rizici. Preciznije su definisane odgovornosti Službe za procenu rizika poslovnih aktivnosti klijenata sa aspekta zaštite životne sredine i društvene zajednice i Službe za energetske efikasnost i zaštitu životne sredine, pojednostavljeno je objašnjenje za sprovođenje eksterne procene ekoloških i socijalnih rizika, pojašnjen je proces procene rizika u slučaju zaštićenih zona. Izmenjena je i Lista isključenih delatnosti, što predstavlja najbitniji deo promena u Standardima u 2020. godini.

Krajem 2021. godine, dodatno su ažurirani Standardi za upravljanje uticajem kreditnih aktivnosti na očuvanje životne sredine i socijalne odgovornosti, što je dodatno doprinelo praćenju i analiziranju aktivnosti koje imaju značajan uticaj na životnu sredinu i društvenu odgovornost. Dodatno, ažurirana je Lista isključenih delatnosti sa pojašnjenjima postojećih i dopunom novih tačaka.

Konstantno unapređenje procesa je nastavljeno i u 2022. godini, kao i procena naših klijenata sa stanovišta ekoloških i socijalnih aspekata. Banka redovno analizira svoj portfolio u skladu sa grupama ekoloških rizika koji se mogu svrstati na nizak, srednji i viši nivo rizika. Svakako, s obzirom na *Listu isključenih delatnosti*, procenjene najrizičnije delatnosti Banka ne finansira i time daje svoj doprinos očuvanju životne sredine.

Stub 3 - Zeleno finansiranje

Zeleno finansiranje predstavlja značajan deo poslovnog razvoja Banke. Kroz ovaj vid finansiranja Banka snažno podržava razvoj zelene ekonomije u Srbiji, podržavajući projekte energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije, kao i drugih zelenih mera.

Prednosti takvog pristupa i podrške su višestruke za domaću privredu, jer unapređenje energetske efikasnosti svim preduzetnicima, preduzećima i poljoprivrednicima u našoj zemlji pružaju mogućnost da unaprede svoje konkurentne prednosti, tačnije da značajno smanje troškove i povećaju svoju produktivnost, kao i kvalitet proizvoda.

Pored toga, Banka sprovodi brojne aktivnosti posvećene unapređenju svesti klijenata o važnosti ulaganja u energetske efikasna rešenja i obnovljivih izvora energije, a zainteresovanim klijentima omogućena je kreditna podrška zahvaljujući kojoj mogu pod povoljnim uslovima da modernizuju svoje poslovanje, unaprede komfor života i osiguraju značajne uštede.

Tokom 2020. godine, Banka je isplatila skoro EUR 40 miliona zelenih kredita i tako omogućila rast ovog portfolija od 8% na godišnjem nivou.

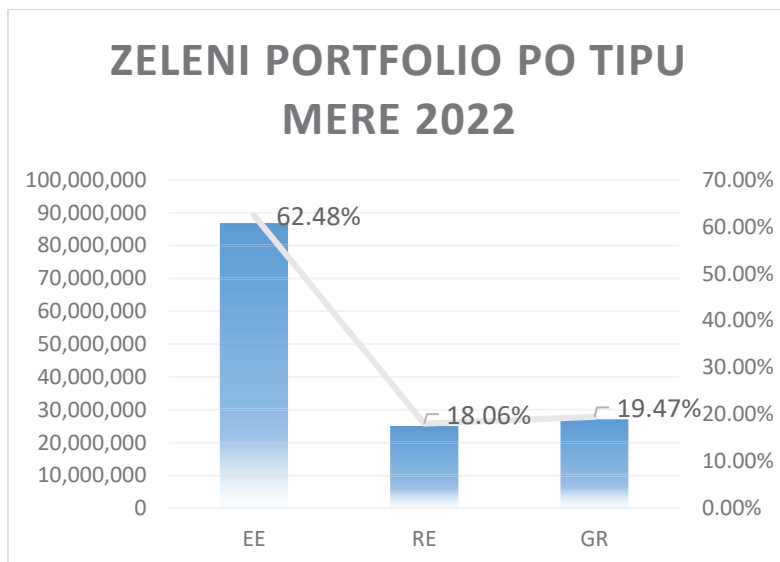
Udeo zelenog u ukupnom portfoliju dostigao je blizu 16%, a srednjoročni cilj Banke je da zeleni portfolio dostigne petinu ukupne izloženosti klijenata.

Tokom 2021. godine, Banka je isplatila oko 45 miliona zelenih kredita, dok je udeo zelenog u ukupnom portfoliju bio oko 14%.

Tokom 2022. godine, Banka je isplatila skoro 42 miliona eura u zelenom portfoliju, te njegov udeo u ukupnom portfoliju Banke iznosi oko 15%.

4. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine (Nastavak)

Stub 3 - Zeleno finansiranje (Nastavak)

EE- energetske efikasne mere; RE- obnovljivi izvori energije; GR – ekološki prihvatljive mere (u skladu sa ProCredit klasifikacijom i internim procedurama)

Uvereni smo da samo ovakav sistematski i celovit pristup zaštiti životne sredine ukazuje na našu istinsku posvećenost tim vrednostima i da, s druge strane, može da osigura održivost u upravljanju svim aktivnostima Banke koje se odnose na očuvanje životne sredine i društvene zajednice.

5. Planirani razvoj u narednom periodu

ProCredit Banka je razvojno orijentisana komercijalna Banka koja promovise porodičnu štednju sa fokusom na razvoj i unapređenje kvaliteta bankarskih usluga, uz postizanje održivog razvoja i adekvatnih poslovnih performansi.

Primarni fokus ove godine biće značajan rast depozitnog portfolija i poboljšanje odnosa depozita i kredita. Očekuje se povećanje depozita u svim klijentskim segmentima, sa posebnim fokusom na depozite fizičkih lica, čiji porast će uslediti kao posledica povećanja broja klijenata, ponajviše regularnih primaoca zarada.

Strategija kreditiranja stanovništva ima za cilj zadovoljenje potreba naših klijenata za različitim kreditnim proizvodima, posebno onih klijenata sa srednjim i visokim primanjima, te stoga i visokim potencijalom za korišćenjem bankarskih usluga.

Strategija kod poslovnih klijenata je održavanje postojećeg nivoa kreditnog portfolija sa blagom tendencijom rasta, posebno u lokalnoj valuti. Takođe, Banka će nastaviti trend fokusiranja na niže segmente kreditnog portfolija na račun velikih i srednjih izloženosti. Banka planira da održi izuzetan kvalitet kreditnog portfolija preko bliskog praćenja postojećeg kreditnog portfolija i pažljive procene novih izloženosti.

Zeleni krediti ostaće stub strategije pozajmljivanja. Cilj je povećanje zelenog portfolija na 17% ukupnog portfolija.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2022. GODINU

5. Planirani razvoj u narednom period (Nastavak)

Povećanje baze klijenata svih segmenata ostaje strateški cilj Banke kao osnova budućih operacija. Veći obim transakcija kao i razlaganje depozita po viđenju obezbediće stabilan izvor finansiranja u narednim godinama.

Planiran je nastavak promocije štednje fizičkih lica, sa očekivanim značajnim rastom depozita, koji predstavljaju kombinaciju transakcionih i štednih depozita. U radu sa klijentima, fokus je na one klijente koji preferiraju da svoje poslove sa bankom obavljaju isključivo elektronski i/ili u okviru zona 24/7.

Kako se Banka opredelila za direktno bankarstvo u radu sa klijentima, ciljana grupa ovog segmenta su klijenti koji su upoznati sa novim tehnologijama, cene svoje vreme i u banci vide dugoročnog partnera. Fokus će i dalje ostati na klijentima koji vrednuju stabilnost i bezbednost svojih depozita, uz fleksibilan pristup novcu u svakom trenutku i isplativost svojih uloga.

Banka će nastaviti saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama koje vide ProCredit banku kao stabilnog partnera, uspešnog u plasiranju njihovih sredstava na tržištu Srbije.

Razvoj zaposlenih nastaviće kroz identifikovanje sa našom institucijom poštovanjem pristupa visoke lične odgovornost pomoću obuka, promocija, podrškom inicijativama zaposlenih i odabira osoblja koje deli vrednosti ProCredit Grupe. Jedna od najbitnijih investicija Banke ostaće investiranje u obuke i razvoj zaposlenih.

Od budućih optimizacija unutrašnjih procesa očekuje se poboljšanje efikasnosti. Koncept bezgotovinskog poslovanja direktno utiče na povećanje efikasnosti zaposlenih i procesa. Povećanje efikasnosti ostaće bitan cilj i za narednu godinu. Promocija elektronskog i mobilnog bankarstva i samouslužnih zona pomogla je pozicioniranju Banke kao moderne institucije, dostupne klijentima 24 sata dnevno, 7 dana u nedelji. Gore navedene usluge biće podržane novim softverskim sistemom koji će poboljšati efikasnost zaposlenih u radu sa klijentima.

Adekvatan menadžment operativnih troškova će omogućiti da se odnos troškova i prihoda dodatno smanji na 54%.

Postizanje planiranog prinosa na kapital očekuje se od povećanja sveukupne saradnje sa klijentima, kako postojećih, tako i novih. Veći prinos očekuje se od porasta kamatnih stopa, ali i od povećanja prihoda od naknada i provizija, kroz optimizaciju postojećih lista cena, kao i kroz povećanje ukupnog broja klijenata sa kojima Banka saraduje. Očekuje se da će visoke kamatne stope na obaveze biti ublažene prepravljanjem cena na strani aktive.

6. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Banka u 2022. godini nije imala aktivnosti vezane za istraživanje i razvoj tržišta.

7. Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela

Banka u toku 2022. godine, kao ni ranijih godina nije imala aktivnosti vezane za otkup sopstvenih akcija, odnosno udela.

8. Postojanje ogranaka

Banka nema ogranke u svojoj organizaciji.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2022. GODINU

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika

Struktura upravljanja rizicima organizovana je u skladu sa odredbama Zakona o bankama, važećim odlukama Narodne banke Srbije koje definišu oblasti upravljanja rizicima i adekvatnosti kapitala Banke, kao i odredbama statuta Banke.

Prema važećoj zakonskoj regulativi, Upravni odbor Banke odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u Banci i za nadzor nad istom, a dužan je i da obezbedi da Izvršni odbor Banke identifikuje rizike kojima je Banka izložena, kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa odobrenim politikama i procedurama.

Odgovornost Izvršnog odbora Banke, u pogledu rizika, jeste da sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i strategiju upravljanja kapitalom, usvaja procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i upravljanje rizicima, odnosno analizira efikasnost njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima.

Odeljenje za upravljanje rizicima odgovorno je za identifikaciju, merenje, procenu i upravljanje rizicima koje je Banka preuzela u svom redovnom poslovanju, kao i davanje mišljenja o novim proizvodima koji generišu rizik i ostalim opštim oblastima koje podrazumevaju rizik.

Politike za upravljanje rizicima koje se primenjuju u Banci, odobrene od strane Upravnog odbora, usklađene su sa važećim zakonskim okvirom i zahtevima Narodne banke Srbije.

Pored usklađenosti sa lokalnim regulatornim zahtevima, politike Banke poštuju zahteve regulatora Savezne Republike Nemačke. Banka o svojoj risk poziciji redovno obaveštava nadležna odeljenja Grupe za upravljanje rizicima na kvartalnom nivou. Odeljenja za upravljanje rizicima Grupe redovno prate ključne indikatore rizika, obezbeđujući dodatnu podršku u slučaju potrebe.

Upravljanje rizicima na nivou Banke je regulisano Strategijom Banke za upravljanje rizicima u okviru koje su definisani i apetiti rizika Banke, politikama po svim značajnim rizicima, Strategijom za upravljanje kapitalom Banke, Politikom Banke o upravljanju kapitalom, te Planom upravljanja kapitalom Banke.

Indikatori apetita rizika uspostavljeni na nivou Banke, baziraju se na sledećim principima (kriterijumima):

- Indikatori detaljno opisuju apetit visokog nivoa rizika (limit) prevođenjem na kvantitativna i kvalitativna merenja koja pokrivaju glavna (core) poslovna područja;
- Indikatori su integrisani sa strateškim ciljevima i odražavaju strukturu značajnih rizika kojima je Banka izložena i nivo rizika potreban za ostvarenje poslovnog plana. Apetit rizika sadrži kvantitativne indikatore, koji se mogu dodeliti nivoima poslovnih linija Banke, vrstama rizika i drugim nivoima radi efikasne kontrole rizičnog profila Banke i ProCredit Grupe;
- Indikatori apetita rizika imaju ciljane (target) nivoe rizika postavljene u Strategiji Banke u korelaciji sa sistemom limita / pragova koji se primenjuju za kontrolu rizičnog profila na operativnom nivou;
- Apetit rizika uključuje indikatore koji definišu iznos rizika u stresnom okruženju za adekvatnu procenu otpornosti Banke na interne i eksterne faktore rizika;
- Indikatori apetita rizika integrisani su u sve interne procese Banke, uključujući njeno poslovno planiranje, adekvatnost kapitala, likvidnost i upravljanje aktivom i pasivom (ALM); i
- Indikatori apetita rizika uključuju matricu rizika (procena verovatnoće ispoljavanja rizika i uticaj rizika) predviđenu zakonskim zahtevima nacionalnog regulatora.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena većem broju rizika, od kojih su najznačajniji navedeni u daljem tekstu.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2022. GODINU

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)**/i/ Kreditni rizik**

Banka je u svom poslovanju izložena kreditnom riziku koji se može definisati kao mogućnost da dužnik ne izvrši svoje obaveze prema Banci u ugovorenom iznosu i na dan dospeća. Izloženost kreditnom riziku prevashodno proizilazi iz poslova kreditiranja komitenata.

Da bi održala kreditni rizik na prihvatljivom nivou, Banka:

- sagledava kreditnu sposobnost svakog pojedinačnog dužnika na osnovu njegove ukupne zaduženosti po kreditima, garancijama i drugim kreditnim proizvodima;
- analizira rizike koji proizilaze iz same investicije koja je predmet kreditiranja;
- utvrđuje limite kreditnih zaduženja komitenata na bazi procene rizika;
- posluje samo sa kreditno sposobnim komitentima i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja; i
- ima odvojene procese plasmana kreditnih proizvoda, odnosno odnosa sa klijentima od procesa analize kreditne sposobnosti komitenata i to za sve plasmane srednjim i velikim klijentima.

Kako bi kontrolisala kreditne rizike, Banka je definisala opreznu politiku kreditiranja. Klijenti koji se kreditiraju se pažljivo i detaljno analiziraju. Odluke o kreditiranju klijenata se donose na osnovu sposobnosti otplate korisnika kredita i odgovarajućeg sredstva obezbeđenja.

Odluka o kreditnoj izloženosti bazira se na sledeća četiri kriterijuma:

- (a) Pouzdanost, reputacija i stabilnost poslovanja klijenta:** rezultat analize profila klijenta i toga koliko dobro klijent ublažava rizik poslovanja, rizik upravljanja, organizacioni rizik, tržišni rizik i politički i pravni rizik. Ovo uključuje i kreditnu istoriju klijenta kod Banke i drugih finansijskih institucija, kao i „Hausbank“ princip – korišćenje usluga koje Banka pruža; klijentove odluke donete u prošlosti, kao i klijentovu pravnu istoriju. Rezultat klasifikacije rizika, za izloženosti za koje je obavezan, takođe se kritički uzima u obzir.
- (b) Platežna sposobnost:** rezultat analize odgovornih zaposlenih o sposobnosti klijenta da otplati svoj dug.
- (c) Zaloga:** struktura i vrednost koja odgovara zahtevima Banke.
- (d) Poslovni potencijal:** klijentove potrebe kao dopuna zahtevu koji je predmet trenutne obrade i potencijalna buduća saradnja sa Bankom.

Klasifikacija finansijskih sredstava i rezervisanja za kreditni rizik

Banka je razvila procedure za klasifikaciju kredita i ostalih potraživanja Banke, a u skladu sa procenjenim stepenom naplativosti.

Centralni element pristupa MSFI 9 modela obezvređenja za Banku je model očekivanog gubitka za priznavanje i merenje obezvređenja. Ovaj model zahteva blagovremeno identifikovanje očekivanih kreditnih gubitaka kako bi se obezbedilo da iznos identifikovanih očekivanih kreditnih gubitaka na svaki datum izveštavanja odražava promene u kreditnom riziku finansijskih instrumenata.

Cilj pristupa modela obezvređenja je da se identifikuju očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja obzirom na sve realne i potkrepljujuće informacije, uključujući i one koje su predviđajućeg (*forward-looking*) karaktera.

Model izdvaja tri nivoa (stages) zasnovana na promenama u kreditnom riziku izloženosti od datuma inicijalnog priznavanja – Nivo 1, 2 i 3.

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)

/i/ Kreditni rizik (Nastavak)

Klasifikacija finansijskih sredstava i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)

Nivo 1 obuhvata finansijska sredstva koja nisu imala značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja kao i ona koja pokazuju nizak kreditni rizik na datum izveštavanja ili za koja ne postoje okidači za alokaciju u Nivo 2 ili 3.

Nivo 2 obuhvata finansijska sredstva koja su imala značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja ali za koja ne postoji nijedan objektivni dokaz obezvređenja, dok Nivo 3 uključuje sve izloženosti koje su obezvređene na datum izveštavanja.

Kroz obračun rezervisanja Banka obračunava ispravku vrednosti na mesečnom nivou za potraživanja kod kojih se ispravka vrednosti formira na nivou portfolija (grupna rezervisanja), kao i za pojedinačne ispravke vrednosti – ispravke vrednosti koje se utvrđuju na nivou individualnog klijenta.

U slučaju *grupne procene obezvređenja*, prvo se sprovodi klasifikacija finansijskih sredstava prema indikatorima kvaliteta portfolija u nivoe obezvređenja. Nivoi obezvređenja se razlikuju po stepenu povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja.

U skladu sa MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, odgovarajuća LLP stopa (stopa ispravke vrednosti) će zavisiti od segmenta portfolija u kojem se nalazi izloženost klijenta (Nivo 3, Nivo 2 i Nivo 1).

U slučaju pojedinačno beznačajnih kreditnih izloženosti koje pokazuju znake obezvređenja, obično se ne obavlja pojedinačni test obezvređenja, zbog toga što operativni troškovi ne opravdavaju obiman test obezvređenja za svakog od ovih klijenata.

Rezervisanja se obračunavaju primenom opšteg pondera po principu kontaminacije, na utvrđenu osnovicu u slučaju grupnog rezervisanja. Samo u izuzetnim slučajevima Banka može da obavi test obezvređenja za pojedinačno beznačajne kreditne izloženosti putem individualne procene obezvređenja.

Individualna ispravka vrednosti (Specific individual impairment) se obračunava na pojedinačno značajne izloženosti koje pokazuju znakove obezvređenja i za njih se test obezvređenja sprovodi na pojedinačnoj osnovi.

Pojedinačno značajne izloženosti - su kreditne izloženosti prema klijentu za koje na datum izveštavanja zbir bilansnog dela i vanbilansnog dela Banke prelazi iznos od EUR 150.000.

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na nivou klijenta sa povezanim licima. Pojedinačna ispravka vrednosti utvrđuje se na osnovu neto sadašnje vrednosti budućih priliva. Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja ili dela potraživanja za koje se ne očekuje da bude naplaćeno.

U 2022. i 2021. godini nije bilo finansijskih sredstava koja su kreditno obezvređena, a kod kojih su ugovoreni uslovi značajno izmenjeni tako da dolazi do prestanka priznavanja originalnog sredstva i priznavanja novog finansijskog sredstva (POCI).

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2022. GODINU

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)**/i/ Kreditni rizik (Nastavak)****Kvalitet kreditnog portfolija i maksimalna izloženost**

Sledeća tabela prikazuje izloženost kreditnom riziku na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine koji prikazuje ukupnu maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku, pre sredstava obezbeđenja.

Pored kreditne izloženosti po osnovu plasmana komitentima i bankama, tabela takođe uključuje: plasmane Narodnoj banci Srbije (NBS) po repo poslovima, blagajničke zapise NBS, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, finansijska sredstva kojima se trguje, kao i vanbilansne stavke po kojima Banka može imati kreditni rizik razložene po stavkama koje čine tu poziciju:

	Neto izloženost 31.12.2022.	U RSD hiljada Neto izloženost 31.12.2021.
Bilansne stavke izložene kreditnom riziku		
Kreditni i potraživanja sa poslovnom svrhom	69.177.093	75.218.471
Kreditni i potraživanja za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	6.146.747	5.737.082
Poljoprivredni krediti i potraživanja	30.352.087	34.414.169
Potrošački krediti i potraživanja	1.237.212	830.685
Ostala potraživanja od komitenata*	-	138
Kreditni i potraživanja od komitenata	106.913.139	116.200.545
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11.611.839	9.745.021
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.814.215	18.757.005
Hartije od vrednosti	6.741.979	7.156.940
Ostala sredstva***	624.101	486.672
Ukupno bilansne stavke izložene kreditnom riziku	145.705.273	152.346.183
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku**	20.213.290	14.236.193
Stanje na dan (bilansne i vanbilansne stavke)	165.918.563	166.582.376

* Potraživanja subvencionisane kamate od Fonda za razvoj Republike Srbije i Ministarstva poljoprivrede.

** Struktura bruto izloženosti svih vanbilansnih pozicija je prikazana u Napomeni 39. uz finansijske izveštaje Banke za 2022. godinu, dok je u tabeli iznad prikazan iznos neto izloženosti.

Prethodna tabela predstavlja ukupnu izloženost Banke kreditnom riziku na 31. decembra 2022. godine, odnosno 31. decembra 2021. godine, gde se 64,44% (31. decembar 2021. godine: 69,76%) odnosi na kredite i potraživanja od komitenata.

Posmatrano kroz učešće samo bilansnih potraživanja (podrazumeva bilansnu poziciju Kreditni i potraživanja od komitenata), 91,93% od ukupnih bilansnih plasmana klasifikovano je u najpovoljniju kategoriju rizika po internoj klasifikaciji Banke, odražavajući visok stepen naplativosti potraživanja (31. decembar 2021. godine: 97,08%).

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2022. GODINU

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)**/i/ Kreditni rizik (Nastavak)****Kvalitet kreditnog portfolija i maksimalna izloženost (Nastavak)**

Sledeće tabele pokazuju kvalitet kredita i potraživanja od komitenata raspoređenog po nivoima obezvređenja:

31.12.2022.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	98.897.645	(611.903)	98.285.742
Nivo obezvređenja 2	7.191.283	(178.433)	7.012.850
Nivo obezvređenja 3	2.857.306	(1.242.759)	1.614.547
Ukupno	108.946.234	(2.033.095)	106.913.139

31.12.2021.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	113.262.925	(453.452)	112.809.473
Nivo obezvređenja 2	2.131.872	(76.543)	2.055.329
Nivo obezvređenja 3	2.476.975	(1.141.232)	1.335.743
Ukupno	117.871.772	(1.671.227)	116.200.545

Instrumenti obezbeđenja

Instrumenti obezbeđenja koje Banka koristi u poslovanju su depoziti, hipoteke nad poslovnim i stambenim objektima, zaloga nad pokretnom imovinom, jemstva pravnih i fizičkih lica, garancije drugih banaka i slično. Utvrđivanje fer vrednosti kolaterala u skladu je sa važećom politikom Banke za procenu vrednosti zaloge (kolaterala).

Banka je najviše koristila hipoteke kao instrument obezbeđenja naplate potraživanja – na dan 31. decembra 2022. godine 52,0% bruto kredita datih komitentima obezbeđeno je hipotekom.

Izveštavanje i analiza kreditnog rizika

Banka u svom poslovanju ima uspostavljen sistem za izveštavanje o izloženosti kreditnom riziku sa ciljem da se osigura pravovremena identifikacija, tačna procena, praćenje, sveobuhvatan pregled u skladu sa domaćom regulativom i internim pravilima Banke.

Kroz izveštavanje i analizu na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog potraživanja, pružaju se potpune, tačne i pravovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija, kako bi se osiguralo da Upravni odbor, Izvršni odbor i Odeljenje za upravljanje kreditnim rizikom donose ispravne i informacijama i analizama podržane odluke o riziku svojstvenim kreditnim aktivnostima Banke.

Praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija priprema se na mesečnoj osnovi. Izveštaj ima za cilj da obezbedi analizu strukture i karakteristika trenutnog portfolija, posebnosti iskazane kroz kreditni rizik i poređenje sa prethodnim periodima, kako bi se stekla jasna slika o trendovima i eventualnom povećanju nivoa kreditnog rizika.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2022. GODINU

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)**/i/ Kreditni rizik (Nastavak)****Izveštavanje i analiza kreditnog rizika (Nastavak)**

Bitni elementi izveštaja su:

- Struktura portfolija po vrstama plasmana;
- Pregled top izloženosti;
- Kretanje kvaliteta ukupnog portfolija;
- Praćenje parametara rizika prema strukturi portfolija u odnosu na interno postavljene limite;
- Struktura portfolija po internoj klasifikaciji;
- Promene na rezervisanjima obračunatim po internoj metodologiji;
- Pokrivenost portfolija sredstvima obezbeđenja;
- Restrukturirani portfolio;
- Praćenje postavljenih limita koncentracije; i
- Ostale analize i izveštaji koji ukazuju na promene u kretanju kreditnog rizika i pogoršanje kvaliteta portfolija.

Detaljni pregledi i analize u vezi sa izloženošću Banke kreditnom riziku prikazani su u Napomeni 6.1. uz finansijske izveštaje Banke za 2022. godinu.

/ii/ Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje usled nemogućnosti Banke da ispunjava svoje dospele i buduće obaveze, što može imati negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Banke.

ProCredit Bank upravlja ovim rizikom tako što obezbeđuje odgovarajuću i raznovrsnu strukturu izvora finansiranja koji obuhvataju sledeće:

- Depozite komitenata sa različitim rokovima dospeća;
- Depozite sa tržišta novca;
- Kredite stranih banaka i međunarodnih finansijskih institucija;
- Subordinirane kredite;
- Akcijski kapital; i
- Državne hartije od vrednosti.

Politike upravljanja likvidnošću imaju za cilj obezbeđenje dovoljno sredstava za isplatu svih obaveza o rokovima dospeća i zadovoljenje tražnje komitenata za novim kreditima. Banka upravlja rizikom likvidnosti putem konstantnog praćenja ročne usklađenosti sredstava i izvora sredstava, kao i analizom očekivanih novčanih tokova kako bi se obezbedilo da Banka u svakom momentu može da ispuni svoje obaveze.

Pored toga, Banka izdvaja sredstva u obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije u skladu sa važećom zakonskom regulativom, a koja predstavlja meru zaštite od iznenadnih i značajnih povlačenja depozita, odnosno drugih izvora sredstava.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti, užim pokazateljem likvidnosti i pokazateljem pokriva likvidnom aktivom.

Pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)

/ii/ Rizik likvidnosti (Nastavak)

Uži pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja prvog reda, s jedne strane, i zbiru obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Likvidna potraživanja prvog reda čine gotovina, sredstva na tekućem računu, zlato i drugi plemeniti metali, sredstva na računima kod Banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 100% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Banka klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju.

Likvidna potraživanja drugog reda čine ostala potraživanja Banke koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti. Obaveze Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća čine deo njenih obaveza, i to: 40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva, 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija. Ostale obaveze koje dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti predstavljaju obaveze banke sa ugovorenim rokom dospeća.

Banka je tokom 2022. i 2021. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog minimuma. Takođe, Banka je na 31. decembra 2022. godine i tokom 2021. godine imala uži pokazatelj likvidnosti iznad propisanog minimuma.

Pokazatelj dnevne likvidnosti Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznosio je 2,81, a uži pokazatelj likvidnosti iznosio je 2,63.

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo u narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Banka je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niže od 100%. Na dan 31. decembra 2022. godine, pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR) je iznosio 256%.

Izloženost Banke riziku likvidnosti detaljno je prikazana u Napomeni 6.3. uz finansijske izveštaje Banke za 2022. godinu.

/iii/ Rizik od promene kamatnih stopa

Banka je izložena promenama u nivou tržišnih kamatnih stopa koje imaju uticaja na njenu finansijsku poziciju i tokove gotovine. Kao rezultat takvih promena, kamatna marža može da se poveća ili smanji. Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim kamatnim stopama i Banka ih redovno usklađuje.

Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju neto prihoda od kamate, održavanje tržišne kamatne stope na konzistentnom nivou u skladu sa poslovnom strategijom Banke.

Komitet za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom uslađenošću aktive i pasive na osnovu: makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, kao i analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2022. GODINU

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)**/iii/ Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)**

Učešće kamatonosne aktive u ukupnoj aktivi Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznosi 85%, dok učešće kamatonosne pasive u ukupnoj pasivi iznosi 69%.

Izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa detaljno je prikazana u Napomeni 6.2.1. uz finansijske izveštaje Banke za 2022. godinu.

/iv/ Devizni rizik

Devizni rizik proističe iz potencijalnih negativnih efekata promena deviznih kurseva na finansijski rezultat i kapital Banke.

Banka upravlja deviznim rizikom kroz oprezno planiranje i procenjivanje otvorene devizne pozicije, i njeno usaglašavanje sa propisanim limitima od strane Narodne banke Srbije i pridržavanje ograničenja rizika propisanih od strane Narodne banke Srbije, kao i ograničenja sadržanih u internim aktima propisanim od strane Upravnog odbora i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka aktivno upravlja deviznim rizikom usaglašavajući valutnu strukturu aktive i pasive. Pri tome, Banka održava deviznu poziciju pomoću odobravanja kredita sa deviznom klauzulom (kreditni indeksirani u EUR) i zaključujući ugovore o valutnim svopovima.

Učešće deviznog podbilansa (uključujući sredstva i obaveze indeksirane u EUR) iznosi 68% aktive, odnosno 67% pasive Banke na dan 31. decembra 2022. godine.

Pokazatelj deviznog rizika Banke je tokom cele 2022. godine bio usklađen i znatno ispod propisanog maksimuma.

Izloženost Banke deviznom riziku detaljno je prikazana u Napomeni 6.2.2. uz finansijske izveštaje Banke za 2022. godinu.

/v/ Rizik druge ugovorne strane

Pod rizikom druge ugovorne strane (counterparty risk) podrazumeva se rizik od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

U zavisnosti od izvora izloženosti riziku, rizik druge ugovorne strane i rizik izdavaoca može dodatno da se podeli na sledeće vrste rizika:

- rizik glavnice (*Default risk*);
- migracioni rizik;
- rizik koncentracije; i
- rizik derivata.

Banka upravlja rizikom druge ugovorne strane kroz definisani set limita u skladu sa politikama Banke i lokalnom regulativom i vrši stalno praćenje izloženosti u skladu sa definisanim limitima.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2022. GODINU

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)**/vi/ Rizici izloženosti**

Rizik izloženosti Banke prati se na nivou pojedinačnog lica i na nivou grupe povezanih lica u skladu sa procedurama Banke i propisima Narodne banke Srbije.

Politika upravljanja kreditnim rizikom definiše procenu izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica i prema licu povezanom sa Bankom.

Kontrolu rizika izloženosti Banka vrši uspostavljenim limitima izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija, kao i korišćenjem instrumenata materijalne i nematerijalne kreditne zaštite, a u skladu sa Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala banke.

Na dan 31. decembra 2022. godine najveća izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica iznosila je 15,74%, dok je zbir velikih izloženosti takođe iznosio 26,27% i bio znatno ispod propisanog maksimuma.

/vii/ Adekvatnost kapitala

Ciljevi Banke prilikom upravljanja kapitalom mogu se svesti na nekoliko zahteva:

- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije.
- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima od strane međunarodnih finansijskih institucija po osnovu dugoročnih kreditnih ugovora.
- Adekvatno upravljanje kapitalom od strane rukovodstva Banke trebalo bi da omogući očekivanu stabilnost rasta i razvoja Banke, kao i snažnu osnovu za dalji razvoj poslovnih mogućnosti Banke.

Adekvatnost kapitala se detaljno planira prilikom izrade biznis plana. O ostvarenim pokazateljima adekvatnosti kapitala Narodna banka Srbije se izveštava na kvartalnom nivou. Narodna banka Srbije zahteva da svaka banka održava u svakom trenutku minimalno 10 miliona evra osnovnog kapitala.

Kapital Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznosio je EUR 145 miliona (31. decembar 2021. godine: EUR 139 miliona).

Takođe, Banka je u obavezi da pokazatelje kapitalne adekvatnosti održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4,5% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala;
- 6% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala; i
- 8% za pokazatelj adekvatnosti kapitala.

Pored definisanih minimalnih pokazatelja kapitalne adekvatnosti od strane Narodne banke Srbije, Banka je unutar gore pomenutih pokazatelja u svoje redovno poslovanje implementirala značajne bafere iznad regulatorno propisanih, u okviru apetita rizika definisanih Strategijom Banke za upravljanje rizicima.

Kapital se sastoji iz osnovnog kapitala, pri čemu osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala. Banka nema dodatni osnovni kapital, te se njen osnovni kapital u potpunosti sastoji od osnovnog akcijskog kapitala.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke Narodne banke Srbije, odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala u slučaju Banke su nematerijalna ulaganja.

9. *Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)*

/vii/ Adekvatnost kapitala (Nastavak)

Odluka o adekvatnosti kapitala banke Narodne banke Srbije bliže propisuje način izračunavanja kapitala, ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom, tržišnim rizicima i operativnim rizikom, kao i kapitalnog zahteva za kreditni rizik, tržišni i operativni rizik.

Adekvatnost kapitala Banke na dan 31. decembra 2022. godine je iznosila:

- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala – 19,06%;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala – 19,06%; i
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala – 19,06%.

Visina i struktura kapitala Banke u svakom trenutku mora da obezbedi pokriće minimalnih kapitalnih zahteva, kao i interne kapitalne zahteve za rizike kojima je Banka u svom poslovanju izložena.

Struktura kapitala prikazana je u Napomeni 38, dok su pokazatelj adekvatnosti kapitala i ostali pokazatelji poslovanja Banke prikazani u Napomeni 42. uz finansijske izveštaje Banke za 2022. godinu.

/viii/ Operativni rizici

Politika upravljanja operativnim rizikom Banke je u potpunosti usklađena sa lokalnom regulativom, kao i Politikom upravljanja operativnim rizikom ProCredit Holdinga i Politikom za sprečavanje prevara.

U cilju snižavanja rizika operativnih rizika i sprečavanja prevara svi procesi su precizno dokumentovani i uspostavljeni su kontrolni mehanizmi. Banka svoje poslovanje zasniva na kulturi transparentnosti i svesnosti o postojanju rizika. U okviru Banke organizuju se dvogodišnji treninzi za operativne rizike i sprečavanje prevara u cilju održavanja visokog nivoa svesti zaposlenih.

Baza za praćenje rizičnih događaja (RED) uspostavljena na nivou Banke omogućava kontinuirano i sistematično praćenje svih operativnih rizika, kao i definisanje korektivnih i preventivnih akcija kako bi se ubuduće ovi događaji izbegli ili umanjila mogućnost njihove pojave ili efekta na Banku. Analiza ovih događaja prezentuje se na Odboru za upravljanje operativnim rizicima koje predstavlja glavno telo za upravljanje operativnim rizicima na nivou Banke.

Pored ovoga, o svim bitnim događajima operativnog rizika obaveštava se i nadležno odeljenje u Banci. Tokom 2022. godine detektovano je 64 događaja operativnog rizika u ukupnom iznosu od EUR 28.225,94 (bruto iznos).

Jednom godišnje Banka sprovodi samoprocenu rizika primenjujući definisani upitnik za samoprocenu koji se primenjuje na nivou Banke. Procena omogućava sagledavanje uticaja svakog pojedinačnog scenarija na gubitak Banke, kao i nivoa i implementiranosti kontrola i načina na koji kontrole umanjuju izloženost riziku.

Godišnja samoprocena se sprovodi zasebno za operativne rizike i prevenciju sprečavanja prevara. Pored toga, Banka od 2013. godine radi i scenario analize ekstremnih rizika.

Banka posebnu pažnju posvećuje analizi uvođenja novih proizvoda (aktivnosti) kojim su obuhvaćeni novi proizvodi, usluge, poslovni procesi, finansijski instrumenti, IT sistemi i organizaciona struktura. Pod definiciju „novog proizvoda/aktivnosti“ spadaju i značajno izmenjeni materijalni proizvodi (aktivnosti).

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)

/viii/ Operativni rizici (Nastavak)

Rukovodstvo odobrava uvođenje novih proizvoda (aktivnosti) pri čemu se obaveštavaju i relevantna odeljenja / službe Banke koje takođe učestvuju u procesu i analizi rizika.

U slučaju da Banka donese odluku da neku aktivnost koju obavlja poveri trećem licu, pre donošenja same odluke procenjuje se da li dobavljač ima finansijski, tehnički i kadrovski kapacitet da obavlja aktivnost koju Banka planira da mu poveri i analizira kakva je izlazna strategija moguća u slučaju problema u realizaciji ugovora kako bi se zaštitila.

O *outsourcing* aktivnostima Banka obaveštava Narodnu banku Srbije i ProCredit Holding u skladu sa lokalnom regulativom, politikama Banke, politikama ProCredit Holdinga i internim procedurama.

Ciljevi i politike upravljanja značajnim finansijskim rizicima i kapitalom Banke detaljno su obelodanjeni su u Napomeni 6. uz finansijske izveštaje Banke za 2022. godinu.

10. Efekti globalne krize prouzrokovane ratom u Ukrajini na poslovanje Banke

Početak marta 2022. godine došlo je do povećane nestabilnosti na svetskim finansijskim i robnim tržištima usled eskalacije konflikta u Ukrajini, koji je praćen uvođenjem sankcija određenim ruskim i beloruskim kompanijama i pojedincima.

Banka je izvršila analizu svog kreditnog portfolija kako bi procenila mogućnost negativnog uticaja rata u Ukrajini i sankcija protiv Rusije i Belorusije na kvalitet kreditnog portfolija i poslovanje Banke.

Inicijalno su identifikovani klijenti sa materijalnim poslovnim odnosima sa ovim zemljama. Uglavnom, ovi klijenti su bili u mogućnosti da se prilagode promenljivoj situaciji, a u skladu sa tim prilagode svoje poslovne odnose i ublaže potencijalne rizike. Ni sankcije ni indirektni efekti rata nisu doveli do značajne promene u kvalitetu kreditnog portfolija.

Pored toga, Banka je dodatno analizirala i klijente sa lošijim finansijskim pokazateljima koji pripadaju privrednim sektorima koje je kvalifikovala kao ugrožene. Kao rezultat analize, od 39 klijentskih grupa, 2 klijenta su otišla u *default* klaster (problematicni kreditni portfolio). Volumen 2 klijenta koja su migrirala u *default* klaster je EUR 2,1 milion (izloženost na dan 31. decembra 2022. godine). Ostalih 37 klijentskih grupa nisu pokazale značajno pogoršanje (volumen od EUR 39,3 miliona).

Pored ove analize, od trećeg kvartala 2022. godine Banka analizira i mogući uticaj energetske krize na kreditni portfolio tako što su identifikovani klijenti iz energetski intenzivnih industrija u kombinaciji sa slabijim finansijskim pokazateljima.

Zaključak je da do kraja 2022. godine, Banka nije imala migraciju klijenata u lošiji klaster i da energetska kriza nije imala značajne negativne efekte na kreditni portfolio.

Banka će svakako pažljivo nastaviti da prati trendove i blagovremeno reaguje u slučaju dodatnih poremećaja na tržištu, te po potrebi sprovede dodatne analize kreditnog portfolija.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2022. GODINU

11. Događaji nakon datuma izveštajnog perioda

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje Banke za 2022. godinu.

U Beogradu, 9. marta 2023. godine

Ivan Smiljković
100102484-19109817
40025

Digitally signed by Ivan Smiljković
100102484-1910981740025
Date: 2023.03.09 15:17:55 +01'00'

Ivan Smiljković
Član izvršnog odbora

Igor Anić
200005709

Digitally signed by
Igor Anić
200005709
Date: 2023.03.09
15:27:16 +01'00'

Igor Anić
Predsednik izvršnog odbora

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10
11000 Belgrade
Republic of Serbia
Tel: +381 11 3281 399
Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

